

ZGODBE O KRUHU

Foto: Jozef Pašk

Poprtnik

ČAROBNA MOČ KRUHA

B NA VRATA JE ŽE GLASNO POTRKAL. PRAZNIČNI DECEMBER, MESEC, KO JE TUDI PEKA POSEBNO PRAZNIČNA. MIKLAVŽ JE S SLADKIMI DOBROTAMI ŽE RAZVLEKLIL NAJMLAJŠE, NAJBOLJŠI KRUH PA JE NASTAJAL OKROG BOŽIČA. V TEM ČASU SO PO ŠTEVILNIH SLOVENSKEH POKRAJINAH PRIPRAVLJALI POSEBEN KRUH, ZA KATEREGA SO VERJELI, DA IMA ČAROBNO MOČ. POIMENOVALI SO GA ZELO RAZLIČNO: BOŽIČNIK, POPRTNJAK ALI POPRTNIK IN TUDI ŽUPNJAK.

Božičnik, poprtnjak ali poprtnik je praznični, božični kruh, spet iz bele moke, delna v tlesčnih oblikah pokrajinah. Nekelej so verjeli, da ima ta kruh čarobno moč, zato so ga razdelili vaskomno v hiši, da bi jih ščitil. Njegove drahtine po polju in vodi v vodnjak, da bi prinesel srečo in jih varoval pred ujmo.

Božičnik, poprtnik, poprtnjak ali župnjak so samo različna imena za kruh, ki so ga zamislili iz bele moke, jaje in mleka ter ga bogato okrasili s testenimi figuricami v podobi ptičkov in cvetja.

Hišna gospodinja je poprtnik navadno spekla v času pred božičem, ga povežila na mizo in pokrila s prtom, od tod tudi njegovo ime. Nedotaknjene ga so ga hranili do zaužitia na določen praznični dan.

Ko se je družina na praznično jutro zbrala, je gospodinja čezenj naredila tri križe in ga nato razdelila na večje kose. Nato je stopila na klopi ali na stol in kos dvignila visoko pod strop, otroci pa so poskakovali zanj, da bi toliko zrasi v novem letu.

Ponekod so poprtnik pustili nedotaknjen celo do svetih treh kraljev in ga šele takrat razrezali. Prav vsi člani družine, tudi hlapci in dekle ter gostje so morali dobiti kos. Tudi živina je dobila svoj del poprtnika, po polju pa so posuli njegove drahtinice, nekaj pa so jih stresli tudi v vodnjak. Ljudje so namreč verjeli, da ima poprtnik ali božičnik čarobno moč, da jih bo obvaroval pred nesrečo in boleznijo, da bo naredil zemljo plodnejšo, vodo pa so z njim želeli ohraniti čisto in si zagotoviti, da ne bi poplavljala niti usahnula.

Tudi mi v Pekarni Grosuplje v času praznikov pripravljamo posebne vrste kruha in pecivo. Naši peki jih že desetletja pripravljajo s posebno ljubeznijo, saj verjamemo, da ima tako pripravljen kruh čarobno moč tudi danes.

Pekarna
Grosuplje

SPREMEMBE ZAZIDALNEGA NAČRTA V GOSPODARSKI CONI SEVER

37. redna seja OS Občine Grosuplje v sredo, 25. januarja 2006

Vodja Urada za prostor Mojca Lovšinova je povedala, da se predlagane spremembe in dopolnitve zazidalnega načrta nanašajo na cono ob novi cesti na nasprotni strani Sončnih dvorov ob glavni dostopni Kadunčevi cesti, ki vodi v vas Brezje. V letu 1995 je bila cona predvidena samo za obrtno dejavnost, v letu 1999 je bilo območje opredeljeno za obrtno storitveno dejavnost, v letu 2002 pa je bilo spremenjeno v pretežno stanovanjsko območje Sončnih dvorov in z zgrajenim "blue boxom" avtohiše Peugeot ter novejšim svetlomodrim stanovanjskim objektom. V območju pa se nahajata tudi dva obstoječa stanovanjska objekta, ki sta bila zgrajena pred 30 leti.

V nadaljevanju je predstavnik Razvojnega centra iz Celja Radovan Romih povedal, da so bili v preteklosti že pozidani nekateri predeli. Zdajšnje spremembe se nanašajo predvsem na posamezne kareje v privatni lasti:

1. poslovno stanovanjski objekt,
2. prizidek – nadstrešek k obstoječemu stanovanjskemu objektu,
3. zunanja ureditev ob poslovnem objektu Peugeot,
4. nova stanovanjska hiša,
5. nov prizidek k stanovanjski hiši. Namesto predvidenega parkirišča se spremeni v ureditev zelenice; s tem pogojem, da se zmanjša tudi velikost športne dvorane na sosednjih parcelah. Glede zmanjšanja športne dvorane je župan med razpravo povedal, da privatni investitor nikoli ni poskrbel za to, da bi odkupil zemljišče od občine. Za občino pa ni prav, da riše športno dvorano na svojem zemljišču za privatne investitorje.
6. vzpostavitev zelene površine v lasti občine, v samem odloku pa govori o izgradnji poslovno stanovanjskega objekta, 10 stanovanj ter izgradnji pomožnega objekta in zunanje ureditve s spremembo dovoza.

G. Romih je v razpravi dodal, da so spremembe prišle na pobudo privatnih lastnikov v okolici. Pretežni del obrtne cone se je na pobudo GPG spremenil v stanovanjske dejavnosti. Ostali del zazidalnega načrta je ostal nespremenjen. Na območju avtohiše Peugeot bo na mestu sedanječasne

LUČ MIRU TUDI SVETNIKOM IN ŽUPANU

Grosupeljski skavti so na zadnji seji Občinskega sveta Občine Grosuplje lansko leto, 23. decembra 2005, prinesli Luč miru iz Betlehema tudi občinskimi svetniki in županu. Po prebrani poslanici in voščilu se je Sandi Hribar tudi zahvalil svetnicam in svetnikom za dosedanje podporo mladim v različnih organizacijah, hkrati pa izrazil upanje, da bo tudi v bodoče tako, saj s priseljevanjem v grosupeljsko občino prihaja tudi precej mladih, ki jih je treba povabiti medse in s tem pomagati, da ne bi zabredli.

Župan je v svoji zahvali skavtom obljubil, da se bo še naprej skupaj s svetniki trudil ustvariti čim več pozitivnih možnosti za sodelovanje mladih v občini.

Jože Miklič

GROSUPELJSKA OBVOZNICA

Kozlevčarja je zanimalo tudi, kaj se dogaja na pripravi projekta grosupeljske obvoznice.

Župan: »Zunanja obvoznica je vrisana v PUP-u kot varovalni koridor, v katerem se ne sme ničesar graditi. Drugih postopkov v zvezi z njo ne vodijo.

GASILSKA CESTA

Anton Perme (SLS): Kako daleč so aktivnosti na gasilski cesti in tamkajšnjem mostu?

Župan: »Gasilska cesta je v tem trenutku v težki situaciji.« V občini bo treba najprej narediti protipoplavno sanacijo Grosupeljsčice. Tako zahteva Agencija za vode. V to spadajo izgradnja zadrževalnika Veliki potok (gradila naj bi ga država), občina pa mora zagotoviti in izvesti projekt protipoplavnosti od prehoda Grosupeljsčice pod avtocesto do prehoda čez »novomeško« železniško progo. In ista državna služba, ki prepoveduje nadaljnje gradnje v Grosupljem, že več kot dvajset let ne zgradi svojega zadrževalnika.

ČAKAJOČI NA SPREJEM V DOM STAREJŠIH OBČANOV

Janez Pintar (SDS): Dom starejših občanov je poslal odgovor (objavili smo ga v prejšnji številki Odmevov). V odgovoru je navedeno, da čaka čez 800 polnih vlog za sprejem v dom. Ali ne gre morda za tipkarsko napako?

Župan: Tudi župana je število presenetilo in meni, da število ni realno. Bolj zanimivo bi bilo, da bi ugotovili, koliko zaprosil je iz občin, ki so ta dom zgradile (poleg Grosupljega še Ivančna Gorica in Dobrepolje).

ALI SE BO ŠOLA ŽALNA GRADILA TUDI NA CERKVENI ZEMLJI?

Šola Žalna je predvidena za gradnjo v prihodnjem letu. Zanima ga, ker obstajata dve zelo različni cenitvi cerkvene zemlje, ali se bo v gradnjo šlo brez tega zemljišča.

Župan: V tem trenutku se čaka na izdelavo projekta in verjetno bo že v začetku leta 2006 vložena dokumentacija za gradbeno dovoljenje. Nekaj pogojev po mnenju župana še ni dorečenih, vendar vseeno upa, da bo projekt šel v gradnjo v celoti. Če dogovori v celoti ne bodo izpeljani, potem gre v gradnjo samo zgradba šole, ostalo pa naknadno.

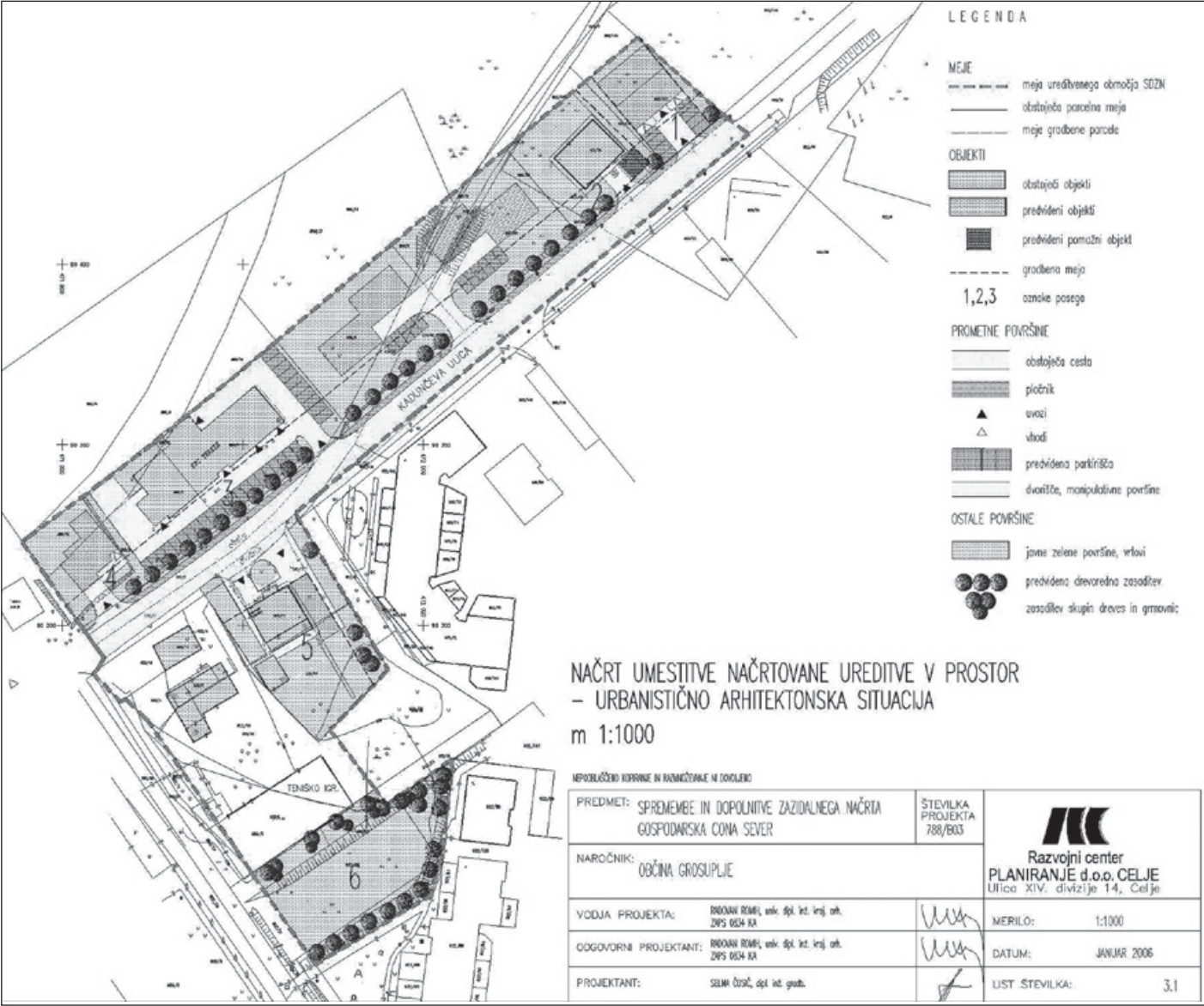
BO ZRASTEL OZIMNI KROMPIR NA GRADBIŠČU DRŽAVNE CESTI?

Kaj se dogaja na cesti Grosuplje – Cikava, saj se nekatera dela po njegovem mnenju izvajajo precej nesistemično. Če ne bi na začetku gradbišča videl table in prebral zapis v Grosupeljskih odmevih, bi si človek lahko predstavljal, da tam sadijo krompir ali nekaj podobnega.

Župan: »Cesto gradi DRSC in to je primer, kako se na državnih nivojih packa.« Sicer pa cesto gradi SCT s svojimi podizvajalci, ki se bodo verjetno »na gradbišču pasli« dve leti, na koncu pa vse skupaj na hitro naredili.

Na koncu je župan napravil zelo lepo potezo, ko je ob svoji čestitki za priznanje v voščilu, prepustil besedo tudi ostalim svetnikom, da bi lahko povedali nekaj besed, a te možnosti ni nihče izbral.

Jože Miklič

kurilnice postavljena nova stanovanjska hiša.

Površina sprememb zazidalnega načrta zajema 1.48 ha. Tlorisi in vertikalni gabariti so okvirni, gradbene linije pa so obvezujoče, saj jim morajo objekti slediti najmanj v 70 % predvidenega pročelja posameznega objekta. Pročelja naj bodo zasnovana enotno po posameznih karejih, odražajo pa naj sodobno oblikovana izrazna sredstva, materiale in konstrukcijske rešitve. Uporabljene naj bodo svetle barve. Možne so tudi zasteklitve balkonov, atrijev in teras. Za vsak tip balkona je treba izdelati shemo zasteklitve. Profili za zimske vrtove morajo biti v vsem naselju enaki.

K spremembi smernic so podali svoja mnenja tudi Zdravstveni inšpektorat, Inšpektorat RS za varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami ter Inšpektorat za obrambne zadeve. Prav tako tudi Urad za upravljanje z vodami, ki še posebej omenja, da do izgradnje zadrževalnika omenjeno območje spada med poplavno ogrožena območja. Nadalje so svoja soglasja dali tudi direkcija za ceste RS, Elektro Ljubljana, Telekom, Javno komunalno podjetje Grosuplje za oskrbo z vodo, kanalizacijo in toploto. Zelo zanimivo pa je, da je Zavod za varstvo narave ugotavljal, da se že tukaj nahaja ekološko pomembno območje Radensko polje – Bičje, ki je na tem mestu posebej degradirano, a ni v posebnem varstvenem območju.

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA NOTRANJE ZADEVE
POLICIJA
POLICIJSKA UPRAVA LJUBLJANA
POLICIJSKA POSTAJA GROSUPLJE
Taborska cesta 7, 1290 Grosuplje
Telefon: (01) 781 83 80, Fax: (01) 788 43 40
Šifra : 3E698-16-5-9-568-05
Datum: 30.11.2005

Občina Grosuplje
Grosuplje, Taborska cesta 2
tel. (01) 7888-750

ZADEVA: PROBLEMATIKA LOKALA GROŠ - POROČILO

Obveščamo vas, da so v gostinskem lokalu Bar Groš, Grosuplje, Industrijska cesta 1/G v podaljšanem nočnem času od 23.00 pa do 04.00 ure policisti PP Grosuplje opravili več intervencij zaradi kršitve Javnega reda in mira. V Baru Groš in pred vhodom v lokal je bilo storjenih tudi več različnih kaznivih dejanj. Ugotovljene so bile tudi kršitve po Zakonu o omejevanju porabe alkohola.

Dne 25.11.2005 smo pri zbiranju obvestil za kazniva dejanja Vandalizma po naselju Grosuplje od mladoletnikov pridobili informacije, da v Baru Groš točijo alkoholne pijače mladoletnim osebam, kar so v uradnih zaznamkih tudi potrdili. Posledično prav iz lokala Groš izhajajo tudi zadnja dejanja (kazniva dejanja Poškodovanja tuje stvari in vandalizma) v VVV Tinkara in ostalih objektih na območju centra Grosuplja. Policisti PP Grosuplje so intervenirali v naslednji primerih:

- 22.01.2005 ob 02.35 uri pijani mladoletniki razbili steklo na vratih lokala,
- 01.05.2005 ob 01.15 uri pretep v lokalu, kršen JRM, napisan obdolžilni predlog,
- 12.06.2005 ob 02.30 uri pretep v lokalu, kršen JRM, napisan obdolžilni predlog,
- 24.06.2005 ob 02.35 uri glasna glasba v lokalu,
- 03.09.2005 ob 02.45 redar zaprosil za intervencijo, kjer sta se dva gosta sprla, nihče ni hotel povedati ničesar.
- 11.09.2005 ob 02.55 intervencija, kjer je prišlo do množičnega pretepa, vendar ni nihče hotel povedati ničesar. Po tleh razbito steklo, poškodovan točilni pult. Podana kazenska ovadba na ODT Ljubljana 224/KZ.
- 17.09.2005 tekom noči pri podjetju Miles D.O.O. na industrijski cesti 1/A so bila izkopana okrasna drevesa
- 18.09.2005 00.30 intervencija pred lokalom Groš, kjer naj bi se pretepalo več oseb. Ob prihodu na kraj ni bilo nikogar
- 15.10.2005 ob 02.32 uri izvršeno kaznivo dejanje Rop pred lokalom Groš, sledi kazenska ovadba na ODT Ljubljana
- 01.11.2005 ob 03.10 uri ugotovljena kršitev po Zakonu o omejevanju porabe alkoholnih pijač po členu 16/1-3.

17

12.11.2005

2005-11-12

RAZPRAVA:

Franc Štibernik (LDS): Odbor za prostor je podprl predlog sklepa, vsi ti pa, ki imajo pripombe, jih naj dajo v času javne razgrnitve.

V razpravi so sodelovali Dušan Hočevar (SDS), Dr. Peter Verlič (SDS), Janez Kozlevčar (NSi), Jože Šircelj (NKG) in Anton Perme (SLS). Svetniki so v gradivu dobili tudi dokaj slabe kopije sedanjega stanja in arhitektonske situacije. Zato so jim na sami seji postregli z boljšimi barvnimi izrisi. Prav zaradi tega je bilo zelo težko razbrati, kaj se sploh spreminja. Svetnike je še zanimalo, ali so vse te privatne pobude skladne tudi s prostorskimi akti in zakaj se povečuje poselitev tudi na račun športne dvorane. Izpostavljeno je bilo tudi vprašanje glede morebitnih povzročenih škod, ki bi nastale zaradi poplav, pa tudi zaradi posredno povzročene škode, ki bi nastale, ker novi lastniki ne bodo dobili uporabnega dovoljenja za opravljanje svojih dejavnosti.

Župan Janez Lesjak je zatrdil, da od tistega trenutka, ko je zazidalni načrt na občini sprejet, občina nima več vpliva nanj. Zato je za občino bolje, da postopki trajajo nekoliko dlje in so nekoliko bolj togi. Vsak, ki hoče narediti večjo spremembo, se mora ponovno obrniti na Občino in le tako Občina lahko drži nadzor nad urejanjem prostora. O nadvozu čez železnico pa je župan povedal, da se bo 75 % pobranih komunalnih prispevkov za ta namen pridobilo šele na ostalem delu gospodarske cone južno od Sončnih dvorov. To je pojasnil predvsem zato, ker so dosedanja naseljeni stanovalci v Sončnih dvorih že spraševali, kako je z nadvozom. Izgleda pa, da jih je prodajalec stanovanj precej naplahtal v zvezi s tem, saj nadvoz čez progo ni obveza občine za pridobitev uporabnega dovoljenja. Nadvoz pa še ne bo zgrajen tako kmalu – pred letom 2008 zagotovo ne. O morebitnih škodah v zvezi s poplavami in nepridobljenimi uporabnimi dovoljenji pa bo moralo odločiti pristojno sodišče.

Sklep so svetniki nato v predlagani obliki potrdili soglasno z 22 glasovi.

Predvideni datum javne razprave pa je 14. februar 2006, ob 18. uri, v Družbenem domu Grosuplje.

Jože Miklič

26.11.2005 ob 03.07 uri redar zaprosil za intervencijo, kjer sta se je en gost prepiral z njim,
27.11.2005 ob 04.25 uri ob zapiranju lokala je en gost razbil steklo na vhodnih vratih lokala, sledi kazenska ovadba na ODT Ljubljana.

Problematika v gostinskem lokalu Groš in njegovi okolici je bila s strani predstavnikov PP Grosuplje predstavljena tudi na sestanku Komisije za zagotavljanje varnosti v občini Grosuplje, kateri je potekal dne 16.11.2005 v prostorih občine Grosuplje.

Na podlagi predstavljenih argumentov predlagamo, da gostinskemu lokalu Groš skrajšate obratovalni čas in sicer najdalj do 24.00 ure, saj so bile ugotovljene kršitve v ali ob lokalu Groš vedno po 24.00 uri.

POSILANO:
1 x Narovno
1 x Zbirka dokumentarnega gradiva

Ljudvik Kastelic
KOMANDIR POLICIJSKE POSTAJE
POLICIJSKI INŠPEKTOR II

OBČINSKI SVET IN ODBORI

NOVE CENE V VRTCU

PREDLOG DEJANA VUGE O ČRTANJU DODATNEGA PLAČILA PODALJŠANEGA BIVANJA SVETNIKI NISO PODPRILI.

Sklep o določitvi cen programov v Vzgojnovarstvenem zavodu Kekec Grosuplje

37. redna seja OS Občine Grosuplje v sredo, 25. januarja 20-06

Iz predloga sklepa o določitvi cen programov v vrtcih je bilo razvidno, da znašajo cene od 1. 2. 2006 dalje mesečno na otroka za dnevni program za otroke prvega starostnega obdobja (od 1 do 3 leta) 98.144,00 sit, za dnevni program za otroke drugega starostnega obdobja (od 3 do 6 let) pa 77.149,00 tolarjev.

Prispevek staršev se za vsak dan odsotnosti otroka iz vrtca zniža za stroške prehrane, ki znašajo 400,00 sit na dan, popravljen z odstotkom, ki ga k ceni programa prispeva posamezni plačnik.

V primeru odsotnosti otroka iz vrtca se prispevek staršev znižuje po-stopoma, in sicer:

- za odsotnost otroka do 7 dni plačajo po odločbi,
- za odsotnost otroka od 8 do 14 dni se prispevek staršev zniža na 80 % plačila,
- za odsotnost otroka od 15 do 21 dni se prispevek staršev zniža na 60 % plačila,
- odsotnost otroka od 22 do 30 dni se prispevek staršev zniža na 50 % plačila in
- za odsotnost otroka nad 30 dni se prispevek staršev zniža na 40 % plačila po odločbi.

Starši lahko koristijo dodatno varstvo otrok izven obratovalnega časa v vseh enotah vrtca od 16.30 do 17.00 ure. Staršem se zaračunava do-datno varstvo otrok v višini 500 sit za vsako prisotnost otroka od 16. do 17. ure. Zaradi organizacije dela morajo starši potrebo po dodatnem var-stvu pisno napovedati en teden pred prvo odsotnostjo otroka.

Svetniki pa so v gradivu za to točko dobili poleg pripravljenega sklepa tudi dve precej natančni obrazložitvi in utemeljitvi novega predloga. Pr-vega je pripravil Urad za družbene dejavnosti, drugega pa vrtec sam. V besedilu je tudi nekaj nazornih preglednic, iz katerih se da razločno raz-brati, za kakšna povišanja gre in kako »stojijo cene« v primerjavi z neka-terimi cenami v občinah po Sloveniji. Med temi tabelami je na primer tu-di tabela PRIHODKI zavoda:

PRIHODKI	Leto 2005	%
Proračun: - občine Grosuplje	345.118.000	69
- drugih občin	15.588.000	3
Starši	138.357.000	27
Drugi prihodki	587.000	0
PRIHODKI SKUPAJ	499.650.000	100

ODHODKI pa so bili večji za dobrih 12 mio sit:

ODHODKI	Leto 2005	%
Material	53.807.000	11
Stroški energije	13.100.000	3
Stroški storitev	38.881.000	8
Stroški dela	398.752.000	78
Amortizacija OS in drobnega inventarja	6.700.000	1
Drugi stroški	610.000	0
STROŠKI SKUPAJ	511.850.000	100

Vodja urada za družbene dejavnosti Jelka Kogovškova je v obrazlo-žitvi navedla tudi nekaj razlogov za dvig cen. Ti so nastali zaradi dviga plač in stroškov dela. Ker se Zakon o sistemu plač v javnem sektorju še ne izvaja, je VVZ dolžan delavcem izplačati dodatke v skladu z Aneksom h kolektivni pogodbi za dejavnost vzgoje in izobraževanja v RS. Ta dolo-ča povišanje dodatkov 1. julija vsako leto do uveljavitve omenjenega za-kona. Dodatki, ki pripadajo delavcem od 1. julija 2005 dalje, v dosedANJI veljavni ceni niso bili upoštevani. Za izplačilo dodatkov za čas od 1. juli-ja 2005 do 31. decembra 2005 potrebuje zavod dodatna sredstva v vi-šini 6.300.000 tolarjev. V veljavni ceni programov prav tako niso bili za-jeti dodatki, izplačani za čas od 1. julija 2004 do 31. decembra 2004 v skupni višini 6.137.637 tolarjev.

V predlogu nove cene je upoštevano tudi izplačilo regresa za letni do-pust 2006 v višini 148.000 talarjev, kar pomeni 2 % višji regres od tiste-ga v letu 2005.

V skladu s kolektivno pogodbo za dejavnost vzgoje in izobraževanja v RS pripadajo delavcem prav tako jubilejne nagrade. V letu 2006 bo jubile-jna nagrada pripadla 8 delavcem v skupnem znesku 850.000 tolarjev. V predlogu nove cene je predvideno tudi izplačilo odpravnine enemu de-lavcu v višini 978.000 tolarjev in izplačilo treh solidarnostnih pomoči v višini 410.000 tolarjev.

Za povračilo stroškov za prevoz in prehrano so v predlogu upošteva-li 2 % rast cen.

Dvig stroškov materiala in storitev je k novi ceni prispeval 5 % porast sredstev. Višina sredstev, ki jih zavod pridobiva z veljavno ceno, za stro-

ške materiala in storitev, so na ravni iz leta 2004, saj se s ceno 1. julija 2005 ta element v strukturi cene ni popravljal za rast cen. Ti stroški so porasli zlasti zaradi dviga cen kurilnega olja.

V letu 2005 bo tako zavod za enako količino kurilnega olja plačal pri-bližno 2 milijona tolarjev več kot v letu 2004 (povprečne cene so višje za 35 %).

Dvig stroškov amortizacije drobnega inventarja je k novi ceni prispeval dvig za 2,3 % delež.

Dvig stroškov živil za enega otroka v enem dnevu naj bi se s 358 sit povečal na 400 sit.

Plačila staršev se zvišajo za 1. in 2. starostno skupino za 5,7 %. De-lež staršev pri pokrivanju ekonomske cene v povprečju znaša 28 %. V proračunu Občine Grosuplje je za leto 2006 za namene izvajanja progra-ma predšolske vzgoje predvideno 378.262 tisoč tolarjev, kar je premalo za pokrivanje vseh obveznosti iz naslova predlagane povišane cene pro-gramov. Sredstva bo potrebno pri rebalansiranju proračuna za leto 2006 dvigniti za 5,7 %.

RAZPRAVA.

Janez Pintar (SDS) Odbor za družbene dejavnosti je s 5 glasovi potr-dil predlog sklepa, eden je bil proti.

Dejana Vugo (LDS) je močno zmotilo varstvo od 16, 30. do 17. ure, za katerega naj bi starši plačevali dodatnih 500 sit za podaljšano var-stvo. Vugo je v tem razmišljanju podprla tudi mag. Breda Škrjanec (LDS), ki se je dotaknila širše družbene problematike vrtevcev. Po njenem naj bi bili odprti ves dan – vsaj do 7. zvečer. Kot “libertinka” takega skle-pa zato ne more podpreti. (Koširjeva jima je odgovorila, da so z anketo ugotovili dejansko potrebo, na kar je Vuga repliciral, da najbrž niso ime-li pravega vzorca anketiranih, saj v anketo niso bili zajeti tisti, ki otrokom niso uspeli pridobiti varstva v vrtcih). Janez Kozlevčar (NSi) je v nada-ljevanju na to problematiko vprašal, koliko je bilo v preteklosti potreb po dodatnem varstvu.

Stane Žvegla (SD) je podprl zgoraj razpravljajoča, dodal pa je še, da v posameznih strukturah podražitve ne sledijo samo inflaciji, ampak so večje. Še posebej je to ugotavljal pri prehrani. V nadaljnji razpravi pa je vprašal glede same racionalizacije in bil nezadovoljen z odgovorom, saj je menil, da je prikazana racionalizacija le dejanske porabe. Temu se je pridružil tudi dr. Peter Verlič. (Koširjeva: Zaradi večjih stroškov prehra-ne se lansko leto sploh ni povišala cena. Poleg tega pa je glede inflacije zelo težko narediti primerjavo, in še to – otroci imajo na zahtevo zdravni-kov 40 različnih diet).

Matjaž Trontelj (SLS) pa je pohvalil prikaz racionalizacije vrtca in menil, da za podražitve ni kriv vrtec na lokalni ravni, temveč zakonoda-ja, ki nalaga lokalnim skupnostim take rešitve. Pohvalil je tudi predvide-no rezerviranje odsotnosti otrok v vrtcih in posredno zmanjševanje pla-čila staršev zaradi tega. Nadalje je dejal, bo poleg gradnje novega vrtca potrebno slej ali prej razmišljati tudi o alternativnem varstvu na domu, da bi starši dobili subvencijo tudi za varstvo takih otrok. Omenil je tudi resolucijo o družini, ki predvideva dodatne alternativne možnosti varstva otrok. Dare Gabrijel (LDS) pa je v celoti podprl predlagani sklep.

Anton Perme (SLS) je v svojem komentarju na splošno izhajal iz pol-ne cene, ki znaša skoraj 100 tisoč na enega otroka v vrtcu in z ugotovit-vijo razmerja otrok in zaposlenih v vrtcih. To pa je zelo visoka cena, če bi jo primerjali z ostalimi družinskimi stroški in bi v marsikateri družini pokazala »pravo finančno razdejanje« glede enakih možnosti koriščenja javnih uslug. O dodatnih plačilih za podaljšanje bivanja otrok v vrtcih pa je navedel nasprotne razloge kot prvi razpravljajoči, saj je ugotavljal, da bi brezplačno podaljšanje nekateri starši izkoriščali in bi otroke puščali v vrtcih v podaljšanem bivanju tudi brez potreb zaradi lastne »komodite-te« . Za podoben predlog se je ogreval tudi Martin Tomažin (SDS).

Jože Intihar (LDS) je ponovil svoje mnenje (iz prejšnjih sej), da so svetniki pri takih situacijah primorani glasovati. Največji generator infla-cije je država. V primeru da bi pravilnik padel, predlaga spremembo na-durnega dela od 16. do 17. ure za dodatno plačilo 500 sit. Dr. Ivan Du-šan Lavrič (SD) je ugotavljal, da je varstvo otrok zelo drago v primerja-vi z drugimi občinami in je le nekaj občin še dražjih v Sloveniji. (Koširje-va: Vsaka občina se odloči, da skupaj z vrtcem določi način in vsebino pogodbe. Nekaj k podražitvam prinese tudi starostna struktura in soraz-merno visoka izobraženost zaposlenih). Miha Kadunc (NSi): "Vsakič, ko imamo tako gradivo na mizi, imamo veliko debat, na koncu pa dvignemo roke." Potrebno pa bi bilo pri takih zadevah razmišljati kompleksno in poslati tudi kakšen predlog na vlado ali kakšno drugo institucijo, da se zadeve rešijo najprej na teh ravneh.

Janez Pintar (SDS) pa je v dodatni razpravi pojasnil, da gre predvsem za odločanje o razmerju plačila staršev in izplačilu iz proračuna.

SPREJEM SKLEPA

Na koncu vse razprave je ostal predlog Dejana Vuge, da se umakne 3. člen, ki govori o dodatnih plačilih za podaljšano bivanje. Predloga čr-tanja 3. člena svetniki niso podprli. Nato je 15 svetnikov nespremenjeni sklep o podražitvi vrtca potrdilo.

Jože Miklič

POPRAVLJENA MERILA ZA SPREJEM OTROK V VRTEC

Soglasje k Pravilniku o sprejemu otrok v VVZ Kekec Grosuplje

37. redna seja OS Občine Grosuplje v sredo, 25. januarja 2006

Direktorica vrtca Kekec Cvetka Košir je v obrazložitvi te točke svetnikom povedala, da je na podlagi določb Zakona o vrtcih in Odloka o ustanovitvi javne-ga VVZ Kekec Grosuplje Svet zavoda na svoji 4. seji 15. novembra 2005 obra-naval in sprejel Pravilnik o sprejemu otrok v VVZ Kekec Grosuplje.

Javni vrtec vpisuje in sprejema otroke v svoje programe na podlagi prijav vse leto.

Če je v vrtec vpisanih več otrok, kot je v vrtcu prostih mest, odloča o spreje-mu Komisija za sprejem otrok. Sestavo in način dela komisije iz prejšnjega od-stavka ter Kriterije za sprejem otrok v vrtec določi Svet vrtca v soglasju z usta-noviteljem, komisijo in ravnateljem. Starši morajo ob sprejemu otroka v vrtec priložiti potrdilo pediatra o zdravstvenem stanju otroka. Prednost pri sprejemu v vrtec ima otrok, za katerega starši predložijo potrdilo Centra za socialno delo o ogroženosti zaradi socialnega položaja družine, pa tudi otrok s posebnimi po-trebami.

Člani Komisije za sprejem otrok v vrtec in strokovni delavci vrtca (ravnate-ljica, pomočnica ravnateljice) so na podlagi praktičnih izkušenj iz preteklih let ugotavljali, kateri kriteriji so ustrezni ali kateri bi lahko bili bolj ustrezni ter so te-mu ustrezno predlagali svetu zavoda spremembe kriterijev v 16. členu Pravilni-ka o sprejemu otrok v VVZ Kekec. Koširjeva pa je povedala še, da so bili črtani nekateri kriteriji, ki jih komisija ni mogla zadovoljivo preverjati pri svojem sprotnem delu in so jih nekateri posamezni uporabniki vrtca nepravilno izkorišča-li. Tako so nekateri vpisovali otroke v vrtec že prej, preden so uslugo potrebova-li in so zaradi tega pridobili visoko število dodatnih točk. Podobno je ugotavlja-la komisija tudi pri zagotavljanju enakih možnosti posameznih skupin. Pri tem bi lahko prišlo tudi do kršenja Ustave RS, zato so ta kriterij črtali. Ta kriterij ima po novem precej manj vpliva. Nadalje pa je direktorica dokaj podrobno razložila točkovanje posameznih kriterijev, ki so bili vneseni v 16. člen pravilnika.

V popravljenih kriterijih za sprejem otrok je tako zajeta tista problematika, ki je v občini Grosuplje prisotna in ki igra pomembno vlogo pri izbiri otrok, spreje-tih v vrtec.

RAZPRAVA

Janez Pintar (SDS), predsednik odbora za družbene dejavnosti: Odbor za družbene dejavnosti je potrdil pravilnik z dvema manjšima redakcijskima po-pravkoma.

Franc Štibernik (LDS) je vprašal, kaj se zgodi s čakajočim otrokom na listi, če najdejo starši začasno varstvo v drugi občini. Ali mora ob morebitnem po-novnem zaprosilu ponovno na seznam čakajočih na zadnje mesto? (Koširjeva: Če starši želijo ponovno prijaviti otroka v grosupeljskem vrtcu, upoštevajo krite-rij čakanja v celoti). Dr. Peter Verlič (SDS) je imel pripombe na premalo dore-čene kriterije zdravstvenega stanja v družini. (Koširjeva: V komisiji je zdravnik, ki odloča o zdravstvenem kriteriju).

Janez Pintar je kot predstavnik ustanovitelja v svetu zavoda povedal, da je sedANJI pravilnik precej izboljšal že sorazmerno dober predhodni pravilnik. Če pa bi se pojavile še kakšne nejasnosti glede razlage kriterijev, pa jih bo tudi v bodoče možno dopolniti oziroma popraviti. Da je pravilnik dobro pripravljen, so se strinjali tudi Matjaž Trontelj (SLS), Dejan Vuga (LDS) in Anton Perme (SLS). Slednji pa je dodal, da bi bilo prav, da bi se v prihodnosti le nekoliko bolj posvetili odklonjenim otrokom oziroma staršem in kako naj bi se ta problemati-ka urejala v bodoče. Po njegovem mnenju, ker občina nameni kar precej sred-stev za tiste, ki so sprejeti v vrtec, bi bilo prav, da bi se začeli pogovarjati tudi o tistih, ki so odklonjeni in (ali pa) sploh nimajo otrok v vrtcih. Borut Hrovatin (LDS) je poudaril in pohvalil interdisciplinarni in transparentni pristop komisije, pripravo tega pravilnika in delo nasploh ter vodstva še posebej.

Župan Janez Lesjak je poudaril, da bodo z zgraditvijo novega vrtca v Gro-supljem praktično zagotovljene vse potrebe po varstvu otrok v vrtcih. Trenutno pa naši starši vozijo približno 100 otrok v Ljubljano, kjer pa se srečujejo z obra-tnim problemom, saj nimajo vseh vrtevcev zasedenih. V Grosupljem pa se pojav-lja z naseljevanjem novih prebivalcev veliko novih vprašanj glede visokih zahtev teh staršev. Bodo pa še nadalje na občini skrbeli za primerno otroško varstvo.

Pravilnik so svetniki nato brez dodatnih popravkov sprejeli soglasno z 22 gla-sovi.

Jože Miklič

VVZ KEKEC GROSUPLJE
Trubarjeva 15, 1290 Grosuplje

VPIS OTROK V VRTEC

VVZ Kekec Grosuplje sprejema vloge za vpis otrok v vrtec do konca meseca aprila 2006 za naslednje šolsko leto 2006/07.

Vloge oz. prijave za sprejem otrok v VVZ Kekec dobijo starši v vrtcu Kekec, Trubarjeva 15 - tajništvo, vsak delovni dan od 6.30 do 14.30. ure.

Vlogo za sprejem otrok v vrtec lahko dobite tudi preko e-pošte.

Če bo v vrtec vpisanih več otrok, kot je prostih mest, bo o sprejemu odločala Komisija za sprejem otrok v zavodu, ki bo starše o sprejemu otroka obvestila ob koncu meseca maja 2006.

»Dokler so otroci majhni, jim dajmo korenine, da poženejo. Ko postanejo malo večji, jim dajmo peruti, zato jim veliko pripovedujmo o lepem in čudežnem.«
(Indijski rek)

VRTEC ZA SREČNO IN IGRIVO OTROŠTVO

Ravnateljica Cvetka Košir, prof.

PLAČILA STARŠEV PO VELJAVNIH CENAH PRIMERJALNO S PREDLAGANIMI NOVIMI CENAMI PO PLAČILNIH RAZREDIH

Plačilni razred	Dohodek na člana v %	% plačila do polne cene	Število otrok	Cena 1-3 92.830,00	Cena 3-6 72.961,00	Predlog cene 1-3 98.144,00	Predlog cene 3-6 77.149,00	Povečanje cene 1-3	Povečanje cene 3-6
oporoščeni	denarni dodatek	0	25	0,00	0,00	0,00	0,00		
prvi	do 25 %	10	116	9.283,00	7.296,00	9.814,00	7.714,79	531,00	418,79
drugi	od 25 % do 35 %	20	105	18.566,00	14.592,00	19.629,00	15.429,58	1.063,00	837,58
tretji	od 35 % do 45 %	30	113	27.849,00	21.888,00	29.443,00	23.144,37	1.594,00	1.256,37
četrti	od 45 % do 55 %	40	80	37.132,00	29.184,00	39.258,00	30.859,16	2.126,00	1.675,16
peti	od 55 % do 70 %	50	59	46.415,00	36.480,00	49.072,00	38.573,95	2.657,00	2.093,95
šesti	od 70 % do 90 %	60	28	55.698,00	43.777,00	58.886,00	46.289,80	3.188,00	2.512,80
sedmi	od 90 % do 110 %	70	17	64.981,00	51.073,00	68.701,00	54.004,59	3.720,00	2.931,59
osmi	nad 110 %	80	19	74.264,00	58.369,00	78.515,00	61.719,38	4.251,00	3.350,38

Dohodek na družinskega člana pomeni bruto mesečni dohodek na družinskega člana v primerjavi s povprečno plačo na zaposlenega v Republiki Sloveniji.

SPREMEMBE PRAVILNIKA ZA SOFINANCIRANJE GROSUPELJSKEGA ŠPORTA

Osnutek pravilnika o spremembah Pravilnika o pogojih in merilih za sofinanciranje izvajalcev letnega programa športa iz javnih sredstev na lokalni ravni v občini Grosuplje

37. redna seja OS Občine Grosuplje v sredo, 25. januarja 2006

Jelka Kogovšek je v uvodni obrazložitvi povedala, da je inšpektorat RS za šolstvo in šport pri svojem rednem inšpekcijskem nadzoru v skladu z Zakonom o športu v Zvezi športnih organizacij Grosuplje ugotovil določene pomanjkljivosti v porabi javnih sredstev v primerih, ko so prihodki izvajalca programa večji od odhodkov. Zato se spreminja 5. člen pravilnika: V primeru, da se sredstva javnega razpisa, dodeljena izvajalcem za program športa, med letom v celoti ne porabijo, oziroma izvajalci ne izstavijo potrebne dokumentacije, s katero dokažejo porabo teh sredstev, se ta sredstva razdelijo še v istem letu za potrebe športa s sklepom župana na predhodni predlog strokovne komisije.

Strokovna služba ZŠO Grosuplje predlaga glede na spremembe tekmovalnih sistemov panožnih športnih zvez, stanja na področju športa v občini Grosuplje in predlaganih sprememb s strani izvajalcev Nacionalnega programa novo Prilogo I v Pravilniku o sofinanciranju izvajalcev letnega programa športa iz javnih sredstev na lokalni ravni v občini Grosuplje. Predlagane spremembe je potrdil Odbor za tekmovalni šport in Predsedstvo ZŠO Grosuplje. Priloga 1 se spremeni v naslednjih določbah:

-Vsi elementi programa 4.1.1.3. in .1.2.1.2. »Naučimo se plavati« se točkovno vrednotijo.

-Elementi programa 4.1.2.1.4. Program občinskih, medobčinskih in področnih

šolskih tekmovanj se vrednotijo po dejanskih stroških.

-Pri vrednotenju področja 4.5. Vrhunski šport se doda dodatni kriteriji zaradi lažjega vrednotenja.

-Pri vrednotenju področja 7. Vzdrževanje športnih objektov se izbriše tabela.

-Pri vrednotenju področja 8. Promocijske športne prireditve se le-ta razdeli na področje 8.1. Vrhunske športne prireditve in 8.2. Množične športno rekreativne prireditve zaradi lažjega določevanja vrste prireditve.

-V tabelah se spremenijo posamezni kazalci predvsem v I. stopnji športnih šol zaradi sprememb v sistemih tekmovanj nacionalnih panožnih zvez.

RAZPRAVA

Janez Pintar je kot predsedujoči odboru za družbene dejavnosti povedal, da so predlagali, naj se ga sprejme v predlagani obliki.

V razpravi so sodelovali dr. Peter Verlič (SDS), Janez Pintar (SDS), Stane Žvegla (SD), dr. Dušan Ivan Lavrič (SD), Franc Štibernik (LDS), Miha Kadunc (NSi), Božo Predalič (SDS), Anton Perme (SLS) na eni strani, ki so trdili, da bi morala biti vrednost točke v merilih povsod enaka. Nekatera društva izvajajo tudi zelo drage programe v naši občini in da je financiranje po članstvu sporno, temveč bi se moralo bolj vrednotiti dejavnosti oziroma sodelovanje aktivnih udeležencev. Perme pa je še predlagal, da se neporabljena sredstva, tako kot na drugih proračunskih postavkah, vrnejo v proračun za naslednje leto.

Na drugi strani pa so večinoma tisti, ki se neposredno ukvarjajo s športnimi dejavnostmi - Dare Gabrijel (LDS), Alojz Verbajs (SDS) in Dejan Vuga (LDS) trdili, da je sedanji način delitve proračunskih sredstev dober.

Andrej Cevc, strokovni sodelavec pri Športni zvezi Grosuplje, je razlagal, da je vrednost točke odvisna od sredstev v posameznih programih, posamezni programi pa tudi ne bodo enako ovrednoteni in da je lahko tudi 40 različnih vrednosti točk v športnih dejavnostih. Kar se tiče društev izven občine, gre za društvo, ki deluje v vrtcu. Vztrajal pa je pri svoji razlagi, da je podlaga takemu načine delitve sredstev veljavna zakonodaja, za posamezna športna področja pa je odgovorna občinska politika.

Župan Janez Lesjak je dodal, da je takšen izračun težje razumljiv in je posamezne športne dejavnosti težje med seboj primerjati, vendar zaupa strokovni komisiji, ki ve, kaj dela in zato predlaga, da delitev ostane na do zdaj utečenih »utežeh« (ponderiranju).

SPREJEM POPRAVLJENEGA PRAVILNIKA

Svetniki so nato ob glasovanju zavrnili Permetov predlog, da bi se neporabljena sredstva ob koncu leta vrnila v proračun. Sprejeli pa so predlog dr. Verliča, da mora biti točka za posamezno športno dejavnost ovrednotena ob sprejemu proračuna. Tak osnutek je nato sprejelo 21 svetnikov, prekategorizirane ga v predlog pa je nato podprlo 19 svetnikov.

Jože Miklič

RAZDELITEV SREDSTEV Z JAVNIMI RAZPISIV LETU 2005 SKUPNA RAZPRAVA O DVEH PRAVILNIKIH, GLASOVANJE LOČENO

		DRUŠTVA IN ZVEZE		KULTURA DRUŠTVA			DRUŠTVA IN ZVEZE		
	IZVAJALCI PROGRAMOV OZ. PROJEKTOV	DEJAVNOST	PROGRAMI	DEJAVNOST	NAGRAJEVANJE	PROJEKTI	INTERESNE DEJAVNOSTI MLADIH	PROJEKTI POKROVITELJSTVA	SKUPAJ
1	Društvo gojiteljev malih pasemskih živali		155.914						155.914
2	Društvo distrofikov Slovenije		107.527						107.527
3	Društvo upokojencev Šmarje-Sap	100.000	153.226						253.226
4	Društvo civilnih invalidov vojn Slovenije		134.409						134.409
5	RKS Območno združenje RK Grosuplje		362.903						362.903
6	Društvo upokojencev Grosuplje	300.000	282.258						582.258
7	Župnijska Karitas		525.806						525.806
8	Čebelarско društvo Grosuplje		268.817					50.000	318.817
9	Območno združenje veteranov vojne za Slovenije	250.000	250.000						500.000
10	Društvo Sožitje	400.000	251.344			178.217			829.561
11	Društvo za varstvo in vzgojo ptic		151.075						151.075
12	Društvo čebelarje Carnica		187.366						187.366
13	Območno združenje borcev in udeležencev NOB		255.376					100.000	355.376
14	Konjeniški klub Grosuplje		251.344					150.000	401.344
15	Društvo Mladinska hiša	140.000					110.569		250.569
16	Območno društvo vojnih invalidov Grosuplje		137.366						137.366
17	Društvo izgnancev Grosuplje		135.484						135.484
18	Društvo invalidov Grosuplje		389.785						389.785
19	Zbornik Občine Grosuplje	70.000							70.000
20	Društvo tabornikov Rod Louis Adamič Grosuplje	400.000					499.685		899.685
21	ZSKSS Grosuplje 1, steg Grosuplje	200.000					700.197		900.197
22	Študentski klub Groš	140.000				295.050	282.800		717.850
23	Župnija Št.Jurij						144.590		144.590
24	Župnija Grosuplje						212.632		212.632
25	Rokometni klub Pekarna						170.106	150.000	320.106
26	Atletski klub Špela						42.526	30.000	72.526
27	Društvo Explorik						207.316		207.316
28	Župnija Žalna						202.000		202.000
29	Prostovoljno gasilsko društvo Loka			296.427				300.000	596.427
30	Kulturno društvo Škocjan			368.312				200.000	568.312
31	Z glavo na zabavo							50.000	50.000
32	Zavod za kiparstvo Ljubljana							150.000	150.000
33	Kolesarsko društvo Grosuplje							300.000	300.000
34	Karolina Zakrajšek							100.000	100.000
35	Renata Anžič							100.000	100.000
36	Planinsko društvo Grosuplje							100.000	100.000
37	KD BIG BAND			600.000		291.089		100.000	991.089
38	KD TEATER			2.503.240	430.000	777.901			3.711.141
39	KD PESEM			446.000		237.624			683.624
40	KD France Prešeren Račna			2.455.016	313.000	731.505			3.499.521
41	Groš, Zavod za izvajanje obštudijskih in kulturnih dejavnosti					488.614			488.614
42	KD Lotos			466.922	80.000				546.922
43	KD Šmarje - Sap			793.852	250.000				1.043.852
44	KD Polica			774.257	150.000				924.257
45	KD VOKAL			1.281.110	180.000				1.461.110
46	KD Žalna			406.555					406.555
47	KD CHORUS			272.520					272.520
50	KD ŠT.JURIJ			150.000					150.000
51	Prostovoljno gasilsko društvo Polica							300.000	300.000
52	Gasilska zveza Grosuplje							300.000	300.000
53	Invalidsko društvo Kengurujček							54.000	54.000
54	PGD Šmarje - Sap							200.000	200.000
55	PGD Št. Jurij							150.000	150.000
	SKUPAJ PO RAZPISIH	2.000.000	4.000.000	10.814.211	1.403.000	3.000.000	2.572.421	2.884.000	26.673.632

Podatke je posredovala Jelka Kogovšek, vodja Urada za družbene dejavnosti.

Pripis: Pri tej tabeli moramo poudariti, da ostala društva (športna, gasilska, turistična in še nekatera druga) niso bila vključena v javne razpise in so se financirala po programih njihovih zvez oziroma neposredno iz proračunskih postavk. Prav tako pri navedenih (večinoma) niso vključena sredstva za vzdrževanje javnih zgradb.

Jože Miklič

POVRAČILO ŠOLSKEGA PREVOZA OTROKOM S POSEBNIMI POTREBAMI

Osnutek Pravilnika o spremembah in dopolnitvah Pravilnika o povračilu stroškov šolskega prevoza otrokom s posebnimi potrebami

37. redna seja OS Občine Grosuplje v sredo, 25. januarja 2006

Jelka Kogovškova je uvodoma obrazložila, da je Občinski svet Občine Grosuplje prav tako v maju 2005 sprejel tudi ta pravilnik, ki govori o povračilu stroškov šolskega prevoza otrokom s posebnimi potrebami.

V skladu z določili 82. člena Zakona o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja in 56. člena Zakona o osnovni šoli je lokalna skupnost dolžna financirati povračilo stroškov šolskega prevoza otrokom s posebnimi potrebami in to ne glede na oddaljenost njihovega doma od šole, če je tako določeno v odločbi o usmerjanju otrok. Občina v šolskem letu 2005/2006 v skladu z zakonskimi določili in določili občinskega pravilnika povrača stroške šolskega prevoza za 15 otrok s posebnimi potrebami, kar je petim otrokom več kot v lanskem šolskem letu. V proračunu je za ta namen za leto 2006 zagotovljenih 4,5 mio sit.

Izračun povračila, določen v pravilniku, temelji na dejansko prevoženih kilometrih na poti v šolo, pavšalno določenemu številu dni na mesec (število šolskih dni v letu in nekaj dodatnih dni za ostale aktivnosti, ki potekajo v zavodih, razdeljenih na deset mesecev, to je 21 dni) in znesku, določenem z Uredbo o višini povračila stroškov v zvezi s delom in drugih dohodkih, ki se ne vštevajo v davčno osnovo (trenutno je to 31 tolarjev za kilometer).

Z letošnjim šolskim letom se je pričelo preverjanje dejanske prisotnosti otrok pri pouku, in sicer na podlagi potrdil vzgojnoizobraževalnih zavodov. Ugotovljena so bila kar velika odstopanja od pavšalno določenega števila dni prisotnosti pri pouku.

Tako popravljamo pravilnik in pri izračunu povračila stroškov predlagamo, da se namesto pavšalnega števila dni prisotnosti otroka v šoli upošteva dejansko število dni prisotnosti.

Občinskemu svetu se predlaga, da upošteva navedene utemeljitve in potrdi osnutek Pravilnika o spremembah in dopolnitvah Pravilnika za povračilo stroškov šolskega prevoza otrokom s posebnimi potrebami.

Svetniki so osnutek potrdili s 23 glasovi in ga prekatégorizirali in prav tako soglasno s 23 glasovi sprejeli.

Jože Miklič

SKUPNA RAZPRAVA O DVEH PRAVILNIKIH, GLASOVANJE LOČENO

37. redna seja OS Občine Grosuplje v sredo, 25. januarja 2006

- NADALJEVANJE S PREJŠNJE STRANI

Predlagane spremembe in dopolnitve sicer zmanjšujejo vpliv meril članstva in realne finančne konstrukcije v okviru točkovanja, vendar pa se njun vpliv zagotovi na drug način, s predlaganim popravkom tretjega člena pravilnika, ki na razpisu omogoča večjo konkurenčnost društvom s sedežem v občini Grosuplje, realna finančna konstrukcija programa pa se v veliki meri zagotavlja že skozi oblikovanje razpisne dokumentacije.

Ostale dopolnitve in spremembe pravilnika niso vsebinske narave in odpravljajo posamezne pomanjkljivosti pravilnika, ki so se pokazale pri njegovem uresničevanju (navedba stroškov električne energije med materialnimi stroški, predvidevanje izjem od pravila strogega ločevanja po posameznih področjih - npr. projektov pokroviteljstva ni mogoče omejiti samo na socialno humanitarno področje, obenem pa se s povezovanjem razpisnih področij zagotavlja, da ne pride do podvajanja sofinanciranja istih projektov in programov).

Prav tako so tudi v tem primeru najprej svetniki podprli Verličev predlog o izračunu vrednosti točke z 18 glasovi, osnutek in nato tudi prekatégoriziranega pa je sprejelo 19 svetnikov.

RAZPRAVA

Odbor za družbene dejavnosti pod vodstvom Janeza Pintarja (SDS) je razpravljal o vseh treh pravilnikih in predlagal, da se vse tri sprejme v osnutku in prekatégorizira ter dokončno sprejme v predlogu še na tej seji.

Dr. Peter Verlič (SDS) je predlagal tako kot pri športnih dejavnostih, da se s prejemom proračunskih postavk za kulturne dejavnosti izračuna tudi vrednost točke tako v pravilniku za kulturne dejavnosti kot tudi za društva in socialno humanitarne organizacije. (Kogovškova je k temu predlogu povedala, da se vrednost točke lahko izračuna šele po opravljenem razpisu in razdelitvi točk posameznim prijavljenim ustanovam).

Janez Kozlevčar (NSI) je v zvezi s pravilnikom za socialno humanitarne dejavnosti menil, da morajo osebne podatke donatorjev tem organizacijam zaupati strokovnim službam na občini in se ne smejo skrivati pot pretevezo, da gre za osebne podatke. Župan Janez Lesjak je zatrdil, če ne daje teh podatkov, društva ne dobijo denarja z občine. Še posebej pa je izpostavil organizacije, ki gravitirajo na celotnem območju nekdanje občine ali še širše in sredstva pridobivajo po nekih ustaljenih poteh. Vendar ugotavlja, da se nekatere občine pri tem ne obnašajo "sorazmerno". V teh primerih bo potrebno izdelati »ključne sodelovanja« oziroma obveznosti, o katerih se bodo dogovorili.

Je pa tudi res, da več društev poleg svojih osnovnih dejavnosti deluje še na drugih področjih in z njimi tudi koordinirajo na raznih razpisih. To pa je tudi znak, da so različne dejavnosti v občini dokaj razgibane, kar je dobro, so pa premalo povezane med seboj in usklajene.

Jože Miklič

ZA POSTAVITEV STALNIH VEČJIH PANOJEV JE POTREBNO GRADBENO DOVOLJENJE

Osnutek odloka o spremembah in dopolnitvah Odloka o oglaševanju v občini Grosuplje

37. redna seja OS Občine Grosuplje v sredo, 25. januarja 2006.

Marko Podvršnik je uvodoma obrazložil, da so predlagane spremembe odloka o oglaševanju v občini Grosuplje sedaj natančnejše. Iz gradiva pa je bilo razvidno, kje je možno postavljati oglasne objekte, in sicer na zemljiščih, na katerih ima občina lastninsko pravico, stvarno pravico ali katero drugo pravico, ter javnih površinah. Oglaševanje je dovoljeno samo na oglasnih mestih in objektih za oglaševanje. Nekatere predlagane spremembe pa so le redakcijske narave. Navedeni odlok se usklajuje tudi z določili Zakona o prekrških ter s prostorsko zakonodajo.

V 5. členu pa je bistvena sprememba, ki zdaj po novem govori o tem, da mora za postavitev stalnega oglasnega mesta izvajalec pridobiti v skladu z veljavno zakonodajo lokacijsko informacijo oziroma gradbeno dovoljenje. Začasni objekti pa se lahko postavijo za največ 30 dni, prav tako po veljavnih predpisih.

Z objekti za oglaševanje za lastne potrebe gospodarijo lastniki. Oglaševanje na zasebnih površinah in objektih, ki ni oglaševanje lastne dejavnosti, ni dovoljeno.

Svetniki so odlok sprejeli soglasno z 22 glasovi, ga prekatégorizirali in nato potrdili z 19 glasovi.

Jože Miklič

TOP TEMA: PRAVILNIK O PLAKATIRANJU – OSTAL V OSNUTKU

Osnutek pravilnika o pogojih za enotno oblikovno podobo objektov za oglaševanje sprejet, prekatégoriziranega v predlog pa svetniki niso podprli.

37. redna seja OS Občine Grosuplje v sredo, 25. januarja 2006

V skladu z Odlokom o oglaševanju in predlaganim osnutkom Odloka o spremembah in dopolnitvah odloka o oglaševanju je pripravljen osnutek Pravilnika, ki bo usklajen z Odlokom – so predlagane spremembe zaradi: velikosti, oblike in načina postavitve stalnih in začasnih oglasnih mest, zaradi lastninske pravice, stvarne pravice ali katere druge pravice razpolaganja z zemljiščem za občino Grosuplje na lokacijah, kot so opredeljene v Pravilniku in katastru. Občina pa nima pravice urejati oglaševanje na privatnih zemljiščih, prav tako pa je le-to na teh zemljiščih prepovedano, razen za registrirano lastno dejavnost.

Med spremenjenimi merili v tem pravilniku je bila na primer navedena oglasna površina GIGA panoja, ki je zdaj 60 m2 na eni strani oziroma obojestransko x 2. Konstrukcije večjih panojev in stebrov morajo biti atestirane.

RAZPRAVA IN SPREJEM OSNUTKA

Anton Perme (SLS) je kot predsedujoči odboru za kmetijstvo povedal, da je odbor površino GIGA oglasnega panoja (spet vrnil na) 90 m². Poleg tega pa so »povečali« na 12 m² oziroma dvostranski do 24 m² tudi površino premičnih oglasnih mest. Vse tri dodatne spremembe so svetniki nato potrdili. V pravilniku je tudi predvideno, naj bi na vsakem panoju bil tudi grb občine. Odbor ga je želel »odstraniti«, svetniki pa niso bili za to.

V razpravi je tehtnejšo pripombo dodal tudi Franc Štibernik (LDS), da naj bi bilo v »oglaševalskem katastru« posebej razvidno, katera mesta so brezplačna za javno oglaševanje krajanov/krajanom oziroma krajevnih skupnosti.

Svetniki so nato pravilnik v osnutku sprejeli z 22 glasovi.

PROCEDURALNO VPRAŠANJE IN ODLOČANJE O PREDLOGU

Ko je župan Janez Lesjak nato kljub visokemu soglasju ob sprejemanju osnutka »odhitel k novim točkam dnevnega reda naproti«, pa je mag. Božo Predalič (SDS) dal proceduralni predlog, da so osnutek pravilnika prekatégorizirali v predlog in o njem tudi odločali. V tem času se je s svojim komentarjem oglasil tudi Aleš Medved (LDS), ki je zastopal kompromisni interes Sveta za preventivo in varnost v cestnem prometu ter pobude komercialnega sektorja in se odločil - če že moramo oglaševati z GIGA panoji, naj bodo manjši. Podobno stališče glede manjših panojev je zagovarjal tudi župan.

Ko so nato svetniki izmenično nanizali še nekaj svojih pogledov, se je ponovno izkazalo, da imajo zelo različne poglede celo znotraj posameznih svetniških skupin na reševanje te problematike, ki se nanaša predvsem na (trenutno na 4) velike oglasne panoje. Tako je na koncu Matjaž Trontelj (SLS) predlagal svoj amandma, po katerem pa sploh ne bi bilo mogoče oglaševanje ob avtocestnih koridorjih. K amandmajem pa je Franc Štibernik (LDS) dodal tudi, da naj se v »oglaševalskem katastru« natančneje določi brezplačna plakarna mesta za krajevne skupnosti. Marko Podvršnik je obema odgovoril, da se bo katastrof sproti dopolnjeval, saj tudi za štiri lokacije GIGA panojev še ni rešeno glede lastništva in drugih potrebnih dogovorov.

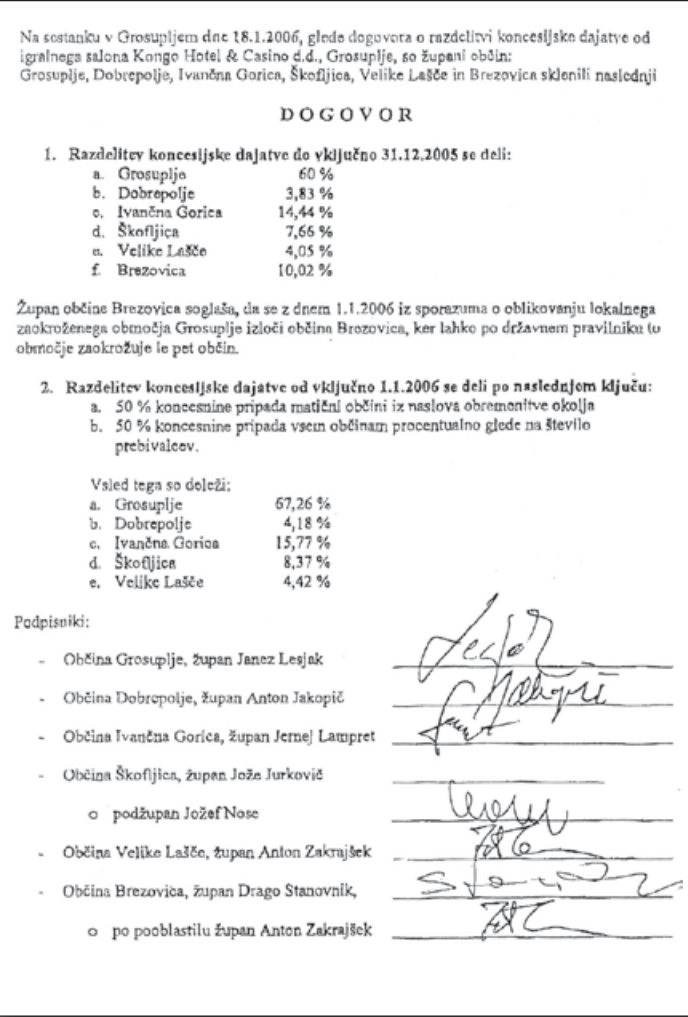
ODLOČITEV – PREDLOG NI SPREJET

Trontljev amandma so svetniki nato podprli samo z enim glasom razlike, kar pomeni, da bi bilo oglaševanje ob avtocestnih koridorjih še naprej v občini Grosuplje prepovedano. Nato se je ob glasovanju za predlog pravilnika ob končnem glasovanju nekdo premislil in glasoval proti, kar je pomenilo, da predlog ni bil podprt. Zato bodo svetniki glede na to, da je bil predhodno pravilnik že sprejet v osnutku, dobili »priljubljeno plakarno temo« spet na mizo na eni izmed prihodnjih sej.

Jože Miklič

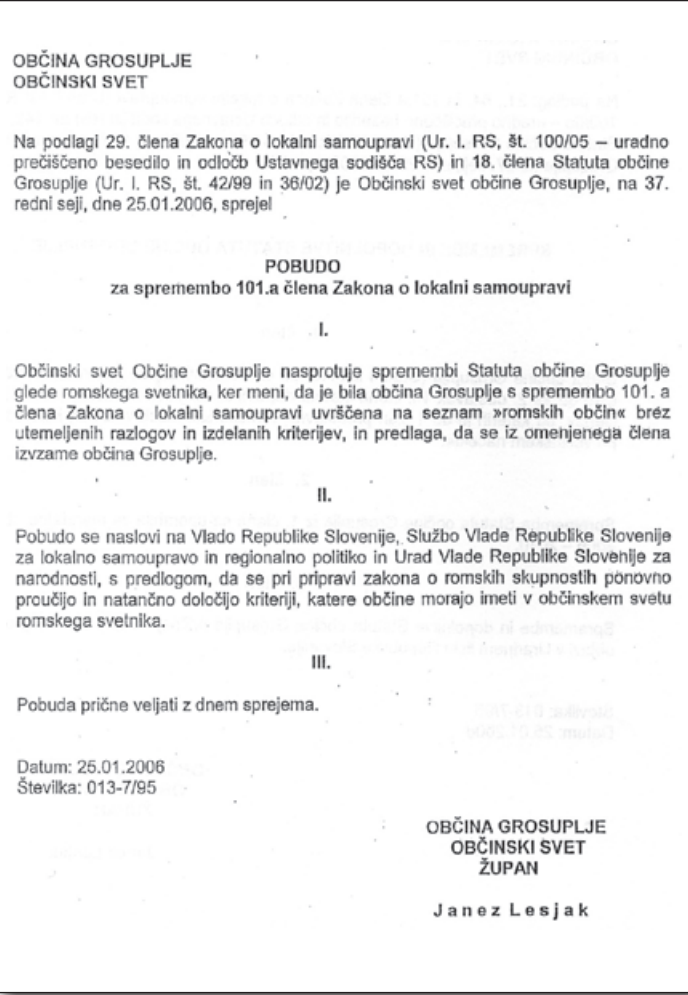
DVE KRATKI, A UDARNI!

37. redna seja OS Občine Grosuplje v sredo, 25. januarja 2006.

SOGLASJE NA DELITEV KONCESIJSKE DAJATVE OD IGRALNEGA SALONA KONGO&CASINO D.D. GROSUPLJE

Svetniki so glede na dogovor med župani občin, ki so dale predhodno soglasje, soglasno potrdili delitev koncesijske dajatve od igralnega salona Kongo & Casino d.d. z 21 glasovi. Polovico denarja pri teh dajatvah gre v državno blagajno, polovico pa si bodo razdelile občine ki skupaj tvorijo 40.000 prebivalcev, v skladu z dogovorom..

POBUDA ZA SPREMEMBO 101. A ČLENA ZAKONA O LOKALNI SAMOUPRAVI

Svetniki so v gradivu prejeli tudi pobudo, ki bi občino Grosuplje izločila iz seznama občin, v katerih ima občinski svet tudi romskega predstavnika.

Svetniki so pobudo brez razprave potrdili soglasno z 21 glasovi.

Jože Miklič

OBČINSKI SVET IN ODBORI, AKTUALNO

ŠE ENA ODTUJITEV IN ENA PRIDOBITEV

Sklep o odtutitvi nepremičnine parcel št. 1906/5, 1905/7, 16-66/8 in 1666/9, vse k. o. Grosuplje - naselje
37. redna seja OS Občine Grosuplje v sredo, 25. januarja 2006,

Po navedenih zemljiščih naj bi potekala Gasilska cesta. Glede na izdelano projektno dokumentacijo izgradnje ceste z mostom preko Grosupeljščice se trasa odmakne od obstoječega naselja. Občina zato predlaga, da se jih ponudi v odkup lastnikom mejašem. S tem se bo povrnil del proračunskih sredstev, ki so bila za to porabljena v letu 2005.

Sklep o pridobitvi statusa grajenega javnega dobra v k. o. Grosuplje - naselje (parc. št. 972/2)
Pri tem sklepu so svetniki potrdili pridobitev zemljišča za gradnjo podporna zidu na cesti v Brinju.
Jože Miklič

ALI DIMNIKARJI PRINAŠAJO SREČO?

Navedeno vprašanje v naslovu se mi je porodilo kmalu po letošnjih novoletnih praznikih, ko sem dobil obvestilo od občine »pooblaščenega koncesionarja« dimnikarskega privatnega podjetja, čeprav moram priznati, da že prej nisem bil navdušen nad njihovimi opravljanimi storitvami. Že pred prihodom pa sem se lahko prepričal, da si z njihovim delom nimam kaj pomagati. Da pa bodo zadeve nekoliko bolj razumljive, je treba navesti nekaj dodatnih pojasnil.

Že pred leti je bilo sprejetih več zakonov in uredb (nekateri še vedno veljajo iz obdobja Socialistične RS), ki so precej nedoločeno govorili o dimnikarskih storitvah, a jih je več ali manj reševala tako tudi naša občina. Svetniki so potrdili odlok, za pooblaščenega izvajalca pa je bil izbran (ne vem sicer po katerih kriterijih – z razpisom najbrž ne) Energetski servis ES d.o.o., ki ima sedež na Roški cesti v Ljubljani v delu nekdanjega vojaškega kompleksa. Potem je bilo kar nekaj pripomb občanov, pa tudi občinski svetnik Aleš Medved (LDS) je skoraj pred enim letom izpostavil vprašanje v zvezi s predragimi dimnikarskimi storitvami.

V sredo, 4. januarja, pa mi je skoraj zavrelo. Pooblaščen dimnikar je obiskal hišo, v kateri živi moja mama. Tistim, ki ne vedo, naj povem, da sva sosed, v hiši pa živi tudi moj brat s svojo družino. Verjetno so na hišni naslov prejeli obvestilo o nameravani dimnikarski storitvi, kljub temu da je dimnikarske posle pred začetkom kurilne sezone opravil brat sam. Zato se za storitev iz logičnega razmišljanja niso niti odločili, ali pa so preprosto pozabili na datum in odšli v službo vsi ostali razen mame, ki bo čez dve leti (če Bog da) praznovala 80 let. Resnično, ona se s sodobnimi kurilnimi (oljnimi in klasičnimi centralnimi) napravami ne ukvarja, sem ter tja pa si še vedno zakuri staro kmečko peč.

In glej ga zlomka! Tega dne jo obišče dimnikar in ji začne ukazovati, da mora poskrbeti za dostop do kurilnih naprav in za ključje ločenega vhoda v sinovo stanovanje, kjer je tudi dostop do gornjih dimniških vratc. Mama tega ni dovolila, saj ničesar ni vedela o nameravanih dimniških storitvah, vedela pa je tudi, kdaj je njen sin (moj brat) čistil dimnik in kurišča. Dimnikar se je nato začel zelo obzestno in neprimerno vesti do mame, ki ji lahko vsakršno razburjanje pri teh le-tih povzroči neslutene zdravstvene težave.

Jezno je odšel in pustil nek papir, v katerem sploh ni bilo navedenega pravega naslovnika. (Kakšna so njihova poročila in obračuni?) Mama se je že čez nekaj minut oglasila pri meni, saj sem ravno tisti teden imel dopust, da sem lahko opravil nekaj vzdrževalnih in obnovitvenih del na svoji hiši. Ko mi je povedala o dimnikarjevih nesramnostih, sem takoj vzel list papirja, ki sem ga nekaj dni pred tem dobil z dimnikarskega podjetja in poklical vodjo dimnikarjev. Hkrati pa mi je kanilo na pamet, čeprav vem za dimnikarsko koncesijo, da ne bom dovolil vstopa takemu dimnikarju. Prvič zaradi neprimernega odnosa do ljudi, drugič zato, ker sem pred dobrima dvema mesecema zamenjal staro kombinirano centralno peč za sodobno kurilno napravo, ki uporablja za krmiljenje lasten računalnik.

Ali so taki nasilneži res usposobljeni, da mi bodo napravo, ki se bo amortizirala ob normalni uporabi šele po več kot desetletju uničili že v garancijski dobi? Novo napravo je namestil in usposobil pooblaščen izvajalec in serviser. Dimnik pa je praktično nov in čist, saj je v star schiedlov dimnik vložena cev iz nerjavne pločevine. – Dimnikarja nato čez dva dni v mojo hišo ni bilo, čeprav sem bil ves dan doma.

Tretjič pa so me prepričali, da imam prav, če ne dovolim čiščenja, ko so tudi drugi (med drugim prek televizije) spoznali, da je dimnikarjem bolj malo mar za požarno varnost in ustreznost dimnih plinov ter da niso (si) primerno strokovno usposobljeni. Verjetno jim gre le za zaslužek. V to sem vedno bolj prepričan tudi po tem, ko sem prek interneta naknadno ugotovil, da je Vlada RS že julija 2005 obravnavala informacijo o poteku postopka vzpostavitve državne gospodarske javne dimnikarske službe. Ministrstvu za okolje in prostor je naložila pripravo ustrezne zakonske rešitve licenčnega modela opravljanja dimnikarske službe, do takrat pa naj bi dimnikarsko službo opravljal dimnikarska podjetja na podlagi dosedanjih koncesij.

Pri svojem delu pa naj bi dimnikarji oziroma serviserji kurilnih naprav morali upoštevati predvsem evropsko direktivo na tem področju, ki pa bolj kot o dimnikih govori o kurilnih napravah oziroma izpušnih plinih. Ker gre pri vseh teh stvarih za precej kompleksne stvari, jih bo pač treba nekoliko natančneje obdelati, saj jih z navadno dimnikarsko žično krtačo (dratpiršno) ni mogoče rešiti.

Pri tem ni treba biti preveč pameten, da ugotoviš, da se čas »občinskih« koncesij dimnikarjem izteka in da se sredi kurilne sezone nekje v nekem »zabačenem« ZA-Gradcu dimnikarju ni dalo niti čistiti dimnikov (za sodobne kurilne naprave tako in tako najbrž ni bil usposobljen, prepričan pa sem tudi, da za sodobne kurilne naprave nima pooblastil - v času garancij teh naprav je pravzaprav prepovedano vsakršno poseganje nepooblaščenih oseb), temveč je prišel po navodilih nadrejenih na hitro pobrat denar.

O vsem tem pa bi bilo prav, da se tudi na občini kdo vpraša, kako so se in se še izvajajo občinski odloki in pooblastila. Vprašanje je tudi, če so taka pooblastila (govorimo o čiščenju dimnika in ne kurilnih naprav ter izpušnih plinih) sploh potrebna, saj bi jih veliko bolje rešil sam trg, kljub temu da si pri tem svoje prste obiluzuje tudi zavarovalnice.

Na koncu naj priпомnim, da je prav to vprašanje ponovno izpostavil občinski svetnik Janez Pintar (SDS) na zadnji seji, ko sem ta zapis že imel pripravljen. Ker menim, da je zadeva še kako pomembna, je prav, da spoznate tudi eno od zgodb »iz terena«.

No! Zdaj verjetno niste več tako sveto prepričani, de dimnikarji res še nosijo srečo. Pa za to ni treba biti vraževeren.

Jože Miklič

ŠTIRI KROŽNA KRIŽIŠČA, PA ŠE NADVOZI!

37. redna seja OS Občine Grosuplje v sredo, 25. januarja 2006.

Sklep o pridobitvi zemljišč parc. št. 401, 402, 403, 1099/16, 11-00, 1228/1, 1228/2, 1229, 1231/1, 1232, 1233, 1248/1, 1248/9, 1248/10, 1248/15, 1248/2, 1248/6, 1248/14, 1250/1 in 2137/1, vse k.o. Grosuplje - naselje, ter zemljišč parc. št. 890/1, 922/58, 92-2/59, 922/60, 922/144, 926/2 in 928/2, vse k. o. Stranska vas.

IZGRADNJA PRIZIDKA IN OBNOVA STAREGA DELA KNJIŽNICE SE JE ZAČELA

V prvi polovici januarja 2006 smo lahko mimoidoči opazili, da se začenja pripravljati gradbena dela ob nekdanji stari Koš(č)akovi hiši za začetek izgradnje novega prizidka in obnovo starega dela grosupeljske knjižnice. Na javnem razpisu je bil izbran za izvajalca del GPG d.d. iz Ljubljane, ki je ponudil najnižjo ceno. Avgusta 2006 nameravajo gradnjo že zaključiti, če ne bo prišlo do kakšnih zapletov.

V času izvajanja del bo lahko v okolici gradbišča občasno moten promet, zato z Občine Grosuplje prosijo za razumevanje.

Jože Miklič

Marko Podvršnik je pri tej točki na seji OS obrazložil, da Občina Grosuplje predvideva gradnjo industrijske obvozne ceste, ki bo služila kot glavna napajalna cesta za zahodni industrijski (Obrotna cona SEVER) in stanovanjski del naselja (SOČNI DVORI) Grosuplje. Trasa predvidene industrijske obvozne ceste se odcepi od državne ceste med križiščem pri TC Mercator in obstoječim križiščem državne ceste z LC Grosuplje - Brezje. Obstoječo železniško progo Ljubljana - Metlika prečka z novim nadvozom na mestu, kjer z dolgoročnimi rešitvami rekonstrukcije železniške postaje Grosuplje novi predvideni tiri sovpadajo s tirom obstoječe železniške proge. Nadalje prečka Kadunčevo cesto in se priključuje na Industrijsko cesto.

Izdelan je osnutek idejne rešitve, h kateremu je Agencija za železniški promet že podala pozitivno mnenje in ki bo služila kot osnova za pridobivanje in izvedbo parcelacij na potrebnih zemljiščih.

Svetniki so sklep potrdili.

KOMENTAR

Svetniki so s potrditvijo tega sklepa praktično potrdili tudi precejšnjo spremembo urejanja cestne in druge prostorske problematike na tem območju, ki je bila pred začetkom gradnje Sončnih dvorov, pa tudi ob sprejemanju drugih aktov na tem območju, popolnoma drugačna. Če pri tem sprejemo sedanji prostorski plan, se bo vendarle treba celotnemu območju gospodarske cone od Cikave pa do čistilne naprave pod Slivniškim hribom vključno z železniško postajo in vzporedno Taborsko cesto lotiti kompleksnega urejanja ne samo pridobitve zemljišč, temveč predvsem strokovne obdelave vseh »linijskih objektov« najmanj v tem območju. Vse to bo nedvomno storiti pred sprejemom novega prostorskega plana ali kakorkoli se bo že imenoval novi prostorski dokument, ki ga bo menda treba sprejeti že v prihodnjem letu.

Iz priložene "skice" smo ugotovili, da namesto enega nadvoza in enega krožnega križišča so zdaj načrtovana štiri krožna križišča za dostop k Sončnim dvorom in na območje bodoče gospodarske cone, ki se bo gradila južno od njih. Nadvoz pa je »premaknjen« glede na prvotno predvidenega okoli 400 m po železniški poti navzgor proti Mercatorju, dosedanje slabo in prometno nevarno križišče Pod gozdom pri »Klinčkarju« ostaja še vedno nereseno. Ali bodo morda svetniki dobili rešitev tega križišča pozneje v odločanju? Prav bi bilo, da bi se tudi to križišče rešilo hkrati z obnovo začetka Adamičeve ceste oziroma državne ceste Grosuplje – Cikava.

Ker pa denarja za vse to (pa še za kanalizacijo in druge javne potrebe!) v grosupeljskem občinskem proračunu še dolgo ne bo, je vprašanje, kako bo z interesi na zemljiščih, pa nenazadnje – po kakšni ceni se bodo kupovala zemljišča v tem kompleksu. To pa je že druga (tudi nekoliko starejša!) zgodba.

Jože Miklič

Informacije, vptrašanja in pobude svetnikov

37. seja Občinskega sveta Občine Grosuplje, 25. januarja 2005.

PRIVATIZACIJA ZDRAVSTVENE GA DOMA

Matjaž Trontelj (SLS) se je dotaknil privatizacije zdravstva. Svetniki so dobili dokumentacijo o tem in bi želeli, da občina do tega zavzame jasna stališča na tistih področjih, kjer se je to dotika. Vladni dokumenti na tem področju govorijo predvsem o privatizaciji velikih sistemov, manj pa o lokalnih zdravstvenih domovih. S tem področjem je nadaljeval tudi Franc Stiber-nik (LDS). Zanimalo ga je konkretno, kako je to urejeno pri okulistu – če plačaš, prideš takoj na vrsto, če ne plačaš, »čakaš celo večnost.«
Župan: Občina se ukvarja s to problematiko in je že dobila vloge od zainteresiranih za dodelitev koncesij, a so jim odgovorili, dokler ne bo jasno napisanih meril za dodeljevanje, občina še nima jasnega stališča glede tega, kaj bo ostalo v javnem interesu in kaj ne.

KOLIKO JE ZAPOSLENIH?

Miho Kadunca (NSI) je zanimalo, če bi se dalo ugotoviti, koliko domačinov oziroma občanov je zaposlenih v novih gospodarskih družbah v Grosupljem.

Župan: Takih podatkov nihče ne vodi, ker jih ni dolžan.

ODLOČBA KOMUNALNEGA INŠPEKTORJA ZOPER KONGO

Dušan Hočevnar (SDS) je želel, da dobijo odločbo komunalnega inšpektorja, ki je ukrepal proti oglaševalcu Kongo & Casino.

Župan: Odločbo bodo lahko dobili na vpogled.

SONČNI DVORI POSTAJAJO »MEGLEN«

Naslednje Hočevnarjevo vprašanje se je nanašalo na problematiko Sončnih dvorov, saj se kar precej zadev v zvezi z njimi komplicira. Prvi problem je že pri graditelju, ki je plačal manjši komunalni prispevek, kot pa je nato zgradil stanovanjskih enot. O tem beremo tudi v različnih slovenskih medijih. Gre tudi za konflikt, ki ga obravnava Upravna enota, a o tem ne daje nobenih poročil. Po Hočevnarjevih podatkih je namesto 40 stanovanjskih enot zgrajenih 59, kar pa povzroča tudi povečano potrebo po parkirnih mestih in ostalih javnih površinah ter drugih (cestnih, komunalnih, energetskih... družbenih) potrebah. Zato že prihaja tudi do pritožb novih naseljencev glede (obljubljen) kvalitete bivanja.

Župan: Stanovalci bodo morali vse

te probleme rešiti s prodajalcem stanovanj. Ko bodo pridobili vsa tehnična dovoljenja, bo občina prevzela del sekundarne infrastrukture (ulična razsvetljava in podzemni vodi). Pritožbe glede ogrevanja so, a je normalno, da je dražje kot v Ljubljani. Razlika v ceni pa nastane tudi zaradi tega, ali se uporablja kalorimetre za obračun ali se obračunava na površino stanovanj. Je pa res, da v Grosuplje prihajajo zahtevni ljudje.

PROBLEMATIKA GROŠ

Dr. Peter Verlič (SDS) se je dotaknil poročila v zvezi s problematiko lokalne GROŠ (glej policijsko poročilo!). Predlagal je, da se lokalno določi obratovalni čas največ do 24. ure.

Jože Šircelj (NKG) je povedal, da je večina problemov pri zavodu GROŠ nastala zaradi njegovih sosedov Romov. Varnostniki imajo zelo jasna navodila, zato za vsak prekršek kličejo policijo. GROŠ pa se ne ukvarja samo z gostinsko dejavnostjo, temveč tudi z raznimi kulturnimi in drugimi družabnimi dejavnostmi.

Župan: trdi, da je trenutno v Grosupljem GROŠ najbolj problematičen lokal. Ker to področje v naši družbi ni ustrezno urejeno, kot je pokazal primer Lipe v Pirničah, se župan boji, da se nam lahko zgodi nekaj takega tudi

v Grosupljem. Za obratovalni čas bodo zato dali soglasje le do 24. ure.

SLABE DIMNIKARSKÉ STORITVE

Janez Pintar (SDS) je (ponovno, pred nekaj meseci je o tem govoril Aleš Medved - LDS) sprožil problematiko dimnikarskih storitev. Ker se koncesije prenašajo iz občinske na državno raven, je še toliko bolj očitno, da pooblaščen servis izkorišča stranke. Zahteva, da z občinskega sveta pošljejo Energetskemu servisu najmanj oster opomin.

Župan: Ker imajo veliko pripomb tudi občani, bodo pritožbo posredovali naslovniku.

KAKO JE S POSLOVILNIM OBJEKTOM?

Anton Perme (SLS) je najprej vprašal, kako daleč so aktivnosti pri poslovilnem objektu v Grosupljem.

SLABO POASFALTIRANA KADUNČEVA CESTA

Nadalje je Perme vprašal, kdo je odgovoren za tako slabo izvedbo Kadunčeve ceste.

Župan: Pripombe na izvedbo bodo dali nadzornemu organu.

Jože Miklič

IZ PISARN, STRAN ZA POLITIKO

Uveljavljanje pravic na podlagi Zakona o žrtvah vojnega nasilja

Že v letu 2005 napovedane spremembe Zakona o žrtvah vojnega nasilja še niso bile sprejete. Glede na veliko zanimanje strank glede morebitnih odškodnin v zvezi z zakonom o žrtvah vojnega nasilja dajemo naslednje pojasnilo.

Po sedaj veljavnem zakonu se šteje za žrtev vojnega nasilja:

- državljan Republike Slovenije, ki je bil v vojni ali vojaški agresiji na Republiko Slovenijo izpostavljen nasilnim dejanjem ali prisilnim ukrepom okupatorja, agresorja ali njunih sodelavcev;
- oseba, ki so jo nemške, italijanske ali madžarske okupacijske sile od 6. 4. 1941 do 15. 5. 1945 zaradi političnih, nacionalnih, rasnih ali verskih razlogov prisilno izselile, poslale v taborišče, zapor, na prisilno delo ali internacijo oziroma je bila kot pripadnik bivše jugoslovanske vojske v vojni od 6. 4. 1941 do 17. 4. 1941 odpeljana v ujetništvo, ter oseba, ki je pobegnila pred vojnim nasiljem in bila nasilno vzeta staršem (ukrade-ni otrok);
- oseba, ki je imela ob pričetku izvajanja nasilnega dejanja ali prisilnega ukrepa stalno prebivališče na ozemlju, ki obsega državni teritorij Republike Slovenije, ne glede na to, na katerem ozemlju je bilo nasilno dejanje ali prisilni ukrep dejansko izveden;
- oseba, ki je pobegnila pred prisilno izselitvijo;
- oseba, ki je bila v času od 6. 4. 1941 do 15. 5. 1945 zaradi izvajanja povračilnih ukrepov okupatorja in njihovih sodelavcev zoper družine partizanov, pobitih talcev ali zaradi sodelovanja z NOB, nasilno pregnana iz svojega doma in oseba, ki je bila v času od 6. 4. 1941 do 15. 5. 1945 nasilno pregnana iz svojega doma zaradi nasilnega dejanja požiga, porušenja in izropanja njene stanovanjske hiše ali stanovanja od okupatorja ali njegovih sodelavcev, zaradi česar se ni mogla vrniti na svoj dom neprekinjeno najmanj tri mesece;
- oseba, ki je bila rojena staršem v času, ko so zoper njih trajali prisilni ukrepi ali prisilna dejanja, navedena zgoraj;
- otrok, katerega starš je bil ubit kot pripadnik bivše jugoslovanske vojske v vojni od 6. 4. 1941 do 17. 4. 1941, ali je padel, umrl ali je bil pogrešan zaradi sodelovanja z NOB Slovenije, bil ubit kot talec ali je umrl ali bil pogrešan v okoliščinah za priznanje statusa žrtve vojnega nasilja po tem zakonu do 15. 5. 1945 oziroma tudi po tem datumu, če je umrl ali je bil pogrešan med čakanjem na vrnitev ali na poti v domovino, vendar najkasneje do 31. 12. 1945, ter tudi oseba, ki je pobegnila pred izgonom na isto okupacijsko območje;
- oseba, ki so ji organi JLA ali organi za notranje zadeve dotedanje SFRJ v času od 26. 6. 1991 do 18. 10. 1991 zaradi razlogov iz prvega odstavka tega člena odvzeli prostost.

Občani, ki izpolnjujejo enega ali več zgoraj naštetih pogojev in še niso zaprosili za status žrtve vojnega nasilja, lahko to storijo na Upravni enoti Grosuplje, Kolodvorska 2, Grosuplje.

Glede na veliko zanimanje občanov za plačilo odškodnine za materialno škodo, ki so jo povzročili okupatorj in njegovi sodelavci med drugo svetovno vojno, ni bilo sprejetega še nobenega predpisa.

Tudi za povojne poboje po 15. 5. 1945 je podaljšan rok za vložitev zahteve po Zakonu o popravi krivic do konca leta 2007. Zahtevke za pobite starše, brate ali sestre lahko vložite pri Ministrstvu za pravosodje v Ljubljani, Zupančičeva 3.

Nevenka Dolgan, univ. dipl. prav., načelnica

SOOČANJE MLADIH

V prostorih GROŠ-a se je 15. 12. 2005 odvijala okrogla miza poimenovana SMM- soočanje mnenj mladih. Gostje so bili župan občine Grosuplje Janez Lesjak, predstavnik LAS-a (Lokalna akcijska skupina) Matej Košir, predsednik MLD-ja (Mlada liberalna demokracija) Denis Jašar, ki je bil tudi pobudnik te okrogle mize, in predstavnik GROŠ-a Klemen Marinčič. Tema večera je bila zanimiva za mlade, vendar je število poslušalcev kazalo drugače. Če odštejemo tonskega mojstra in natakario, je bilo obiskovalcev ravno toliko kot gostov. Navkljub slabi udeležbi je bil večer zanimiv, le kakšno res vročo debato in kresanje mnenj smo pogrešali.

Beseda se je vrtela okoli mladinske politike in problematike mladih v občini Grosuplje; kam le-ti zahajajo, s čim se ukvarjajo v prostem času, kaj si želijo, koliko je prisotna droga itd. Prvi je spregovoril župan Janez Lesjak. Povedal je, da problematika mladih izhaja že iz njegovih mladih časov in da smo mladi postali zahtevnejši. Problem je, da starejši enostavno ne dohajajo naših potreb, idej in želja. Drugi problem predstavlja bližina Ljubljane. Pestra ponudba klubov, diskotek in zabavnih centrov je veliko bolj obljudena in posledično privlačnejša. Že res, da imamo v Grosupljem kino z zelo ugodnimi vstopninami, pa tudi novi filmi pridejo zelo kmalu, vendar je obisk še zmeraj slab, ker je Ljubljana enostavno preblizu. Župan Janez Lesjak je še omenil, da glede na to, da je naša občina ena izmed 25 najbolj razvitih občin v Sloveniji, primanjkuje še veliko stvari (šolskih prostorov, cest, pločnikov, športnih dvoran in splošnih prostorov, namenjenih tudi mladim). Občina Grosuplje je ena najdinamičnejših v državi; ima preko 160 najrazličnejših društev in zvez. In vse ponujajo v glavnem dejavnosti za mlade, ki jih občina iz proračuna tudi financira. Se pravi, da občina za mlade ima posluh in naredi dovolj ter bo še več, saj so dovzetni za vse nove ideje, projekte, da so le realni. Vendar pa se moramo vprašati, kaj bi pravzaprav mladi naredili za svoj kraj? Kje bi aktivno sodelovali, na kakšen način bi pripomogli k uresničitvi svojih idej in želja!

No, tudi LAS je aktiven na področju mladih. Že 4 leta uspešno sodelujejo z občino, ki jih podpira in brez katere ne bi tako dobro delovali. Pred kratkim so v grosupeljske osnovne šole uvedli program razvijanja pozitivnega samovrednotenja mladostnikov, ki celovito obravnava šolsko okolje, vključno s starši in učitelji. V prihodnje nameravajo odpreti svojo šolo za starše, kjer bi predavali njihovi lastni predavatelji, načrtujejo tudi odprtje svetovalnice in usposobitev skupine

LAHKO IMATE KAMEN – SIMBOLA SLOVENSTVA NIKOLI!

Nova generacija, podmladek Slovenske ljudske stranke, je ob letošnjem dnevu samostojnosti in enotnosti pripravila akcijo z geslom »Lahko imate kamen, simbola slovenstva nikoli!«, s katero hočejo ponovno opozoriti na pomen in na naš odnos do simbolov slovenskega naroda in slovenske državnosti. V okviru te akcije so po Sloveniji nalepili 1410 plakatov z motivom knežjega kamna in nekaterih ostalih slovenskih simbolov. Nova generacija SLS tudi poziva Vlado RS, da v najkrajšem možnem času preuči možnost in stori vse za postavitev replike knežjega kamna na častno mesto v prestolnici.

V Novi generaciji SLS opozarjajo, da nedavno dogajanje okrog knežjega kamna in izjave nekaterih avstrijskih politikov niso tako nepomembne, kot se zdi na prvi pogled. Za Slovence in za našo mlado državo je vsak simbol velikega pomena. O slovenskih simbolih se ne smemo pogajati v nobenem primeru, ne glede na reakcije in izpade drugih. Zato pozdravljajo odločitev Vlade Republike Slovenije, da na slovenske evrokovance kot enega izmed slovenskih simbolov postavi tudi podobno knežjega kamna. Če si ga lastijo tudi naši sosodje, to ne sme vplivati na nas, saj fizični temelj ali zgodovinska dejstva pri izbiri in zavesti simbola niso ključni. V Novi generaciji SLS so prepričani, da ohranjanje knežjega kamna kot simbola slovenstva v nobenem primeru ne predstavlja ozemeljskih teženj do Avstrije.

Število plakatov ponazarja število let od leta 595 po Kristusu, ko je zgodovinar Pavel Diakon prvič omenil slovensko državo »Provincia Sclaborum«, pozneje večinoma znano kot Karantanijo. Karantanci so bili naši predniki. Bili so Slovenci koroškega srednjega veka in se po svojem jeziku, običajih in verovanjih niso razlikovali od Slovencev, ki so živeli v drugih slovenskih pokrajinah. Karantanija je bila naša prva državna tvorba, knežji kamen pa je najlahtnejši simbol slovenske državnosti. Nihče nam ne more kratiti pravice zavedati se svojih korenin. Ob tem v Novi generaciji SLS ogorčeno protestirajo zaradi izjav nekaterih zgodovinarjev – slovenskih visokošolskih učiteljev, ki omalovažujejo pomen slovenskih simbolov in slovenske zgodovine. Slovenci smo se morali stoletja boriti proti poskusom sprevačanja slovenske zgodovine in identitete ter označevanju kot »naroda brez zgodovine«, zato je popolnoma nesprejemljivo, da bi tako početje nadaljevali kar slovenski zgodovinarji sami. Drugi narodi so lahko tako slovenski politiki in zgodovinarski stroki ter vsej javnosti žal še vedno lahko zgled, kako se neguje in ohranja narodna identiteta in zgodovinsko izročilo.

Nova generacija SLS ne bo pristala na poskuse iztrganja najstarejših slovenskih simbolov iz zgodovinske zavesti in identitete Slovencev, zato so jih tudi ponovno zbrali skupaj in razširili po Sloveniji. Ne glede na to, da sam knežji kamen in država Karantanija nimata neposredne zveze z državnostjo naše sedanje domovine Republike Slovenije, pa je samostojna Slovenija nedvomno uresničenje sanj, ki so jih gojili naši starši in vsi naši predniki – tudi Karantanci.

Pripravil: Matjaž Trontelj

prostovoljcev, ki bi nadgrajevala programe in aktivnosti LAS-a. Med drugim je prepotrebno začeti opravljati terensko delo, s katerim bi dejansko odkrili, kje točno se zlorablja droge in kdo so uporabniki.

Z mladimi pa se ukvarja tudi GROŠ. Na novi lokaciji so zdaj že več kot eno leto in njihova ponudba najrazličnejših dogodkov in projektov je še pestrejša in obsežnejša kot prejšnja leta. Za to se zahvaljujejo tudi občini Grosuplje, ki jim je pomagala sofinancirati te prostore, tesno pa sodelujejo tudi na letnih razpisih, kjer se potegujejo za denarno pomoč pri kulturnih, izobraževalnih in športnih projektih. Zmotno je mišljenje, da je GROŠ samo zabava, daleč od tega. V prostorih potekajo jazz večeri, recitali, potopisna predavanja, tradicionalni koncerti itd. V prihodnje pa se obetajo projekti, kot so predstavitev srednjih šol na osnovnih šolah, pa ponovno organiziranje bowlinga, gokarta in poleta z balonom. Je pa seveda v GROŠ-u pestro tudi čez vikend, ko se v petek in soboto vrstijo najrazličnejši glasbeni dogodki. G. Marinčič se je obenem strinjal z županom, da so mladi prenasiteni in tako so marsikateri GROŠ-evi projekti slabo obiskani.

Na nek način je z mladimi povezana tudi politika. Denis Jašar iz Mlade liberalne demokracije je povedal, da so dali pobudo za okroglo mizo ravno zaradi tega, da bi mladi povedali, kaj si želijo, kje jih čelvelj žuli... Najlažje je pač biti tiho in probleme zadržati zase. Če pa se bomo vsi začeli zavedati tega problema mladih, bomo lahko tudi aktivneje pripomogli k rešitvi. V ta namen ima MLD konkreten predlog - ustanovitev mladinskega sveta. Ta naj bi združeval vse mladinske organizacije, ker nimajo neke krovne zveze, ki bi jih lahko dobro zastopala, kot jo imajo npr. gasilci, kulturna društva ...

Župan Janez Lesjak je glede mladinskega sveta povedal, da mladi v občini niso čisto nezastopani. O sami ustanovitvi pa ne ve pravzaprav, kaj bi bila točno naloga sveta in kje taki sveti že, če sploh, obstajajo. Tukaj je Denis Jašar povedal, da se MLD zavezuje, da bo postavila neke temelje oziroma osnove delovanja sveta iz čistega začetka in kmalu osnovala prve naloge in smernice delovanja v nadaljnje.

Mladinski svet je torej dobrodošel, podpore ima dovolj, le zagrabiti je treba in postaviti temelje za začetek. Mladi se moramo zavedati problemov, ki nas zadevajo in se poskušati čimbolj aktivno udeleževati debat na to temo. Le če bomo povedali, kaj nam ni všeč, bomo dobili možnost razpravljanja o tem in posledično pripomogli k rešitvi. Organizirani okrogli mizi vse pohvale za izvedbo, morda naslednjič kakšen gost več, drugače pa čim več razprav na to temo tudi v prihodnje.

Petra Lukavecki

DRUŽINA IN PREDVIDENE REFORME

V zadnjih mesecih je veliko govora o predlaganih reformah, ki so nujno potrebne za nadaljnji uspešen razvoj slovenske družbe in predvsem družine. Opažam in ugotavljam, da je v tem kontekstu družina kot vrednota zapostavljena oziroma večkrat tudi ni sploh omenjena. Nada Skuk, nekdanja poslanka in zagovornica tovrstnih reform, je vodila delovno skupino, ki je pripravila razna dopolnila k predlaganim reformam. Stališče skupine je, da so nekateri ukrepi vzeti preveč na lahko oziroma z napačnega pogleda, saj se družina in sociala omenjata samo v postavkah, kjer se jemlje in kjer je potrebno varčevati. Z ugotovitvami delovne skupine se strinjam, da bodo spremembe močno vplivale na socialni status državljanov in pred tem si ne smemo zatiskati oči. V kolikšni višini bodo vplivali, pa je predvsem odvisno od načina izvedbe reform in od njihove dokončne oblike in vseh področij. Pravice in obveznosti državljanov in navsezadnje davkoplačevalcev so v naši državi določene z zakoni, zakone pa določa politika.

Zdajšnja vladajoča koalicija si je zastavila cilje, ki bi bili bolj naklonjeni družini in njenemu statusu v družbi in to se mora upoštevati tudi v reformah. Zato je morda nekoliko neumestno navajanje družinskih olajšav, otroških dodatkov, meitanje elementov družinske politike v en koš s socialnimi transferji. Torej bo treba izvajati tako politiko, ki bo zajela družinsko politiko kot vrednoto in ne kot socialni problem. V državi moramo vzpostaviti pogoje, da bodo aktivni ljudje preživelisvojem delom in znanji in ne zaradi raznih socialnih pomoči, ki jih država zagotavlja socialno ogroženim ljudem.

Prejšnja vlada z Ropom na čelu ni imela posluha za družine, upam in kar je razvidno z že nekaterimi ukrepi, da bo sedanja vlada z omenjenimi reformami podpirala družine z več otroki. Med dobre predloge reform je potrebno zapisati načrtno izgradnjo centralne evidence socialnih transferjev. Ta bodo pomagala odpraviti obstoječe anomalije na tem področju. Kot mesto evidence za družinske prejemke, mislim kakršne koli, socialne kot ostale prejemke, na področju družinske politike. Namreč največ nedorečenosti izhaja ravno iz tega, da se enostarševske družine ali samohranilstvo obravnava drugače ali pa celo prednostno kot pa tradicionalna družina, kjer živita oba starša skupaj z otroki. Izhajati moramo iz dejstva, da so v prvi vrsti starši zakonsko obvezani, ne glede na to, ali živijo skupaj ali ločeno, skrbeti za otroke in njihov normalni razvoj. V prvi vrsti starši, šele potem družba in država. Potrebno je potegniti še ločnico pri družinskih in demografskih vprašanjih.

Predlagane reforme zaenkrat ne pomenijo bistvenega premika v razmišljanju, kaj pravzaprav pomeni vzgoja v domačem okolju. Še vedno je težko, da bi imeli možnost izbire in bi tako lahko eden od staršev ostal doma in skrbel za vzgojo svojih otrok. Pri tej možnosti so seveda velike prednosti, po drugi strani pa ni urejen socialni status starša, ki ostane doma (obvezno in prostovoljno zavarovanje ter pokojninsko zavarovanje). Spet gre za ločevanje družinskih ukrepov od t.i. ukrepov za izboljšanje negativnih trendov, saj v dosedanjem

60-letnem režimu družina ni imela mesta kot ena temeljnih vrednot v slovenski družbi. Vladajoča koalicija pa je dolžna narediti ta premik za obstoj slovenske države.

Pripravil: Matjaž Trontelj

Slovesna podelitev priznanj številčnejšim slovenskim družinam v letu 2005

V decembru 2005 je Slovenska konferenca Svetovnega slovenskega kongresa že deveto leto zapored podelila priznanja številčnejšim slovenskim družinam. Podelitev vsako leto pridobiva na pomenu in tudi število prijavljenih družin se postopoma veča. Svetovni slovenski kongres ima v svojem programu na vidnem mestu opredeljeno skrb za slovenski narod, za njegov obstoj in vsestranski razvoj. Zato se kongres v javnosti pogosto oglašaa ob perečih težavah slovenskih družin, ki jih v slovenski družbi ni malo. Da pa kongres ne ostaja zgolj pri besedah in črki na papirju, so potrebna tudi dejanja in podelitev priznanj je prav to. Simbolična podelitev priznanj temelji na sklepu Slovenske konference, sprejetem v septembru 1997 na zboru v Kranju, kjer je bilo sklenjeno, da bo Slovenska konferenca vsako leto podelila javna priznanja številčnejšim družinam, in pomeni spodbujanje javnosti h graditvi pozitivnega ozračja do številčnejših družin.

Letos so se na naš razpis odzvale naslednje družine in njihova številčnost je vredna objave v javnosti: Bergant iz Škofje Loke, Jerič iz Beltincev, Kavšak iz Šoštanja, Krajnik iz Škofje Loke, Likar iz Gornje vasi, Petek iz Mozirja, Grah iz Kranja, Kalan iz Škofje Loke, Kozjek iz Domžal, Mehle iz Mengša, Pogačnik iz Selc, Korenčan iz Naklega in družina Kos iz Ljubljane.

Večina prijavljenih družin je bila letos z Gorenjske, nekaj iz Ljubljane in okolice, nekaj s Štajerske in ena celo iz Prekmurja. Od trinajstih družin jih je enajst prejelo bronasto plaketo, družina Korenčan z osmimi otroki srebrno, družina Kos z desetimi otroki pa zlato. Zbrane družine so nagovorili: predsednik Slovenske konference in podpredsednik Svetovnega slovenskega kongresa asis. mag. Stanislav Raščan, podsekretarka Ministrstva za delo, družino in socialne zadeve gospa Majda Erzar, predsednica Sekcije za družino in demografska vprašanja pri SK SSK, gospa Marija Gregorčič Kržič ter predsednik Komisije za priznanja pri SK SSK, gospod Luka Klopčič. Družine so poleg priznanj prejele še praktična darila, ki so jih prispevala podjetja Mercator, Mlinotest, Založba Ognjišče, Mladinska knjiga, Peko, Pekarna Pečjak, Medex, Podravka, Žito d.d., Pliva, Družina, Telekom Slovenije d.d., Pivovarna Laško in Wrigley. Vsaka od prisotnih družin se je na kratko predstavila, družine so se med seboj spoznale ter prejele priznanja za njihov prispevek k ohranjanju slovenstva. Večer je še dodatno popestril frančiškanski otroški pevski zborček pod vodstvom gospe Natalije Podjavoršek, čarobno vzdušje pa je otrokom pričaral čarovnik s svojim nastopom. Pri tej prireditvi je potrebno posebej izpostaviti, da se je povečalo število sponzorjev in donatorjev, kar je vsekakor pohvalno.

Slovenska konferenca Svetovnega slovenskega kongresa si bo še naprej prizadevala ozaveščati o pomenu številčnejših družin za ohranitev slovenskega naroda.

Pripravil: Matjaž Trontelj

Meritve strupenosti površinskih vod in rezultati meritev v občini Grosuplje

NADALJEVANJE S 1. STRANI

Voda je bistvena za življenje na našem planetu. Naš obstoj in gospodarske dejavnosti so povsem odvisne od tega dragocenega vira. In vendar je voda pogosto omejen in vse bolj obremenjen vir, zato je še toliko bolj pomembno, da vode obvarujemo zase in za prihodnje rodove. Ena sama kapljica nevarne snovi lahko onesnaži na tisoče litrov vode. Onesnaženje, ki ga povzročamo danes, še nekaj generacij ostaja v naših podzemnih vodah, ki jih želimo uporabljati za pitno vodo. Vodne vire ogrožajo številni načini rabe vode, kot so neustrezna raba v kmetijstvu, industriji in gospodinjstvih. Paradoksalno so eden ključnih onesnaževalcev čistilne naprave, ki zbirajo odpadno vodo iz širokega območja in jo ne povsem očisteno izpuščajo v okolje.

Kakovost površinskih in podzemnih voda se spreminja z vodnim režimom (pri rekah s pretokom), z vremenskimi razmerami in pojavi na površju (odplavanje, spiranje), ki vplivajo na pritok padavinske vode in drugih snovi ter na izhlapevanje. Spreminja se tudi z vrstami in množino organizmov v njej. Na vode zelo vplivajo naseljena in gospodarsko obremenjena območja. Zato je potrebno nadzorovanje lastnosti vode s fizikalnimi, kemijskimi in biološkimi analizami. Večinoma se to opravlja z vzorčenjem po izkustvu in potrebah.

STRUPENOST VODE IN BIOLOŠKI TESTI

Vodno okolje je v današnjem času proizvodnje, transporta in uporabe kemikalij pogosto končni prejemnik strupenih snovi z možnimi dolgotrajnimi posledicami za življenjske združbe naših rek in potokov. Kot je na delavnici, ki sta jo organizirala Občina Grosuplje in Inštitut za fizikalno biologijo, poudarila dr. Tatjana Tišler iz Kemijskega inštituta, so meritve strupenosti voda dolga leta temeljile le na fizikalno-kemijskih analizah, predvsem na meritvah koncentracije izbranih snovi. Izkušnje so pokazale na vrsto pomanjkljivosti uporabe takšnega pristopa. S kemijsko analizo lahko določimo le omejeno število kemikalij v vodi. Zaradi nepoznavanja točne kemijske sestave vzorca lahko ostanejo neizmerjene neznane snovi, ki so nevarne za okolje že v nizkih koncentracijah. Poleg tega med kemikalijami prihaja do medsebojnih vplivov, zaradi katerih je voda strupena kljub temu, da so posamezne kemikalije prisotne v dovoljenih koncentracijah. Takšne celostne vplive lahko izmerimo le z biološkimi testi, ki pokažejo vpliv na žive organizme, kar nas konec koncev tudi zares zanima. Zato moderni pristopi vrednotenja kakovosti voda temeljijo na povezavi med kemijskimi analizami in biološkimi testi strupenosti z vodnimi organizmi.

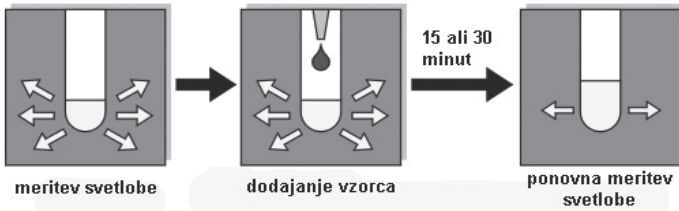
Izbira bioloških testov je odvisna od cilja preiskave in vzorcev, ki jih merimo (npr. površinske vode ali odpadne vode). Najpogostejše so v teste vključeni organizmi iz skupine bakterij, zelenih alg, višjih rastlin (vodna leča), rakov (vodne bolhe) in rib (zebrice, šarenke). Kadar hočemo oceniti obremenitev okolja na večjem območju, navadno uporabimo presejalne teste z enim organizmom. Za določanje strupenosti iztokov odpadnih vod v vodotoke pa je smiselno uporabiti niz strupenostnih testov z uporabo organizmov iz različnih skupin zaradi specifičnih odzivov organizmov na različne vrste strupenih snovi. Danes so v svetu biološki testi postali nepogrešljiv del učinkovitega vrednotenja kakovosti voda z namenom zmanjšati vnos strupenih snovi v vodno okolje in tako izboljšati kakovost vodotokov.

Novela zakona o stanovanjskih varčevalnih shemah prijaznejša do mladih družin

Nacionalna stanovanjska varčevalna shema (NSVS), kot jo je 13. 1. 2006 na seji parlamentarnega odbora za okolje in prostor v drugi obravnavi predstavil minister za okolje in prostor Janez Podobnik, odbor pa jo je brez posebnih ugovorov potrdil, je strogo namenska, bolj prilagodljiva, pregledna in prijaznejša do mladih družin, ki prvič rešujejo stanovanjski problem in imajo podpovprečne dohodke. Razmere so se v primerjavi z onimi izpred sedmih let (ko je bila razpisana prva nacionalna stanovanjska varčevalna shema) zelo spremenile, zato je preobrazba več kot le stilsko.

Janez Podobnik je na seji odbora za okolje in prostor omenil nekaj bistvenih novosti, ki jih predlaga novela zakona o NSVS. Varčevalec bo dobil premijo samo, če bo prihranke porabil za stanovanjske namene, navedene v zakonu, na podlagi varčevanja pa bo lahko najel prav tako namensko posojilo. Državne premije bodo po novem prepolovljene (znašale bodo le eno štiriindvajsetino letnega vplačila in pri tem je dovolj, da varčevalec vplača le 10 varčevalnih zneskov na leto in ne več strogo 12). Poprej enolično določene, za celotno obdobje varčevanja in kredita zacementirane aktivne in pasivne obrestne mere, se bodo v prihodnje vsako leto spreminjale, odvisno od razmer na finančnem trgu. Obrestne mere bo določala vlada, in sicer v višini 75 odstotkov tržne donosnosti obveznic RS v domači valuti s fiksno obrestno mero in ročnostjo nad 9,5 leta. Pri večjih odstopanjih bo vlada prilagajala obrestne mere tudi med letom. Po istem načelu bo določala še posojilne obresti in bo pri tem upoštevala obrestno razliko v višini ene odstotne točke. Konkretno: obrestna mera za varčevalce v letu 2005 bo 3,1-odstotna, dodana pa ji bo še državna premija. Varčevanje bo lahko trajalo od pet, šest, sedem ... do največ deset let, podaljševanje znotraj tega obdobja pa bo mogoče sproti. Pravica do posojila se z enega leta podaljšuje na dve leti, ročnost pa bo dvakratnik obdobja varčevanja. Varčevalni produkt naj bi bil zanimiv tudi za banke, ker jih vračilo premij pri nenamenski porabi denarja ne bo več bremenilo.

In še novost, s katero se minister Podobnik posebno rad pohvali: mladim družinam, ki prvič rešujejo svoj stanovanjski problem z nakupom ali gradnjo, bo država olajšala odplačevanje stanovanjskega posojila s posebno subvencijo. Prva štiri leta bodo dobivali subvencijo v višini 160 evrov na družinskega člana na leto, naslednja štiri leta pa po 100 evrov na člana družine na leto. Pogoj je, da njihov dohodek na družinskega člana ne presega polovice povprečnega slovenskega dohodka. Kot merilo za mlado družino je predlagatelj uporabil samo starost otrok, ne staršev; to je družina z enim otrokom ali več otroki, od katerih vsaj eden še ni šoloobvezen. Če družina prekorači dohodkovni cenzus, ji pravica do subvencije ugasne. Kot je izračunal predlagatelj, bi dobila štiričlanska družina v osmih letih skupno 4160 evrov subvencije. Pripravil Matjaž Trontelj

PRIMER TESTA STRUPENOSTI – BIOLUMINISCENCA *Vibrio fischeri* - Test s svetlečo bakterijo *Vibrio fischeri* v svetu uporabljajo že več desetletij. Bakterije v ugodnih razmerah oddajajo svetlobo (bioluminiscenca). Prisotnost strupenih snovi vpliva na živahnost njihove presnove, kar se odraža na zmanjšanju oddane svetlobe. Stopnja zmanjšanja svetlobe je odvisna od strupenosti snovi v vzorcu, tako da je test kvalitativen in kvantitativen. Rezultati se kljub temu, da gre za bakterijski test, dobro ujemajo z drugimi biološkimi testi.

Vpliv kmetijstva na vode

V splošnem vse onesnaženje, ki izhaja iz kmetijstva, prištevamo k netočkovnim virom onesnaženja voda. Za tovrstno onesnaženje je značilno, da je zelo odvisno od hidroloških razmer in da ga je težko neposredno meriti in nadzorovati. Iz kmetijstva izhajajoča najpogostejša onesnaževala so: dušik, fosfor, kovine, patogeni organizmi, ostanki sredstev za varstvo rastlin, sediment, različne soli, elementi v sledeh in povečana biološka potreba po kisiku.

Voda odtoka iz okoliških površin proti vodotoku v obliki površinskega odtoka in podpovršinskega toka. Če je v okolici vodotokov kmetijska raba zemljišč, se v površinskem toku premešča onesnaževala, ki so večinoma vezana na talne delce. Nanje se vežejo ostanki nekaterih sredstev za varstvo rastlin pred boleznimi in škodljivci, fosfor in dušik v obliki amonijskega iona. V podpovršinskem toku potujejo onesnaževala, ki so raztopljena v vodi. Tu najdemo lahko ostanke nekaterih sredstev za varstvo rastlin pred boleznimi in škodljivci, ki so v vodi dobro topna, ter dušik v obliki nitratnega iona, ki se na talne delce ne veže. Del podpovršinskega toka lahko napaja podtalnico, ki je tako neposredno obremenjena.

Površinski in podpovršinski tok, ki sta obremenjena z onesnaževali, lahko uspešno prestrežemo z rastlinskimi pasovi, ki bi morali obkrožati vse vodotoke. V bogatem obvodnem ekosistemu, katerega ogrodni del je rastlinstvo, so onesnaževala podvržena različnim procesom. Ostanke sredstev za varstvo rastlin pred boleznimi in škodljivci večinoma razgradijo mikroorganizmi do neškodljivih substanc. Rastlinska hranila deloma presnovijo mikroorganizmi, delno jih porabijo rastline. Kjer obvodnega rastlinskega pasu sploh ni, se skoraj vsa onesnaževala sperejo v potok. Kjer pa je vegetacijski pas dovolj širok, do spiranja onesnaževal v vodotoke praktično ne pride.

VIR: M. Pintar in sod., Radensko polje – naravna in kulturna krajina, Zbornik predavanj, 2005.

SPREJETA RESOLUCIJA O NACIONALNEM PROGRAMU VARSTVA OKOLJA

Državni zbor RS je na 11. redni seji ob koncu lanskega leta sprejel resolucijo o Nacionalnem programu varstva okolja (NPVO). Osnovni cilj NPVO je splošno izboljšanje okolja in kakovosti življenja ter varstvo naravnih virov. V ta namen program določa cilje na posameznih področjih za določena časovna obdobja in prednostne naloge ter ukrepe za doseg teh ciljev. NPVO je pripravljen na podlagi zakona o varstvu okolja in je skladen z okoljskim programom Evropske Skupnosti. Pripravljen je za obdobje naslednjih sedmih let od njegovega sprejema v Državnem zboru do vključno leta 2012, pri čemer pa so za obdobje 2005-2008 ukrepi podrobneje opredeljeni. Na podlagi ocene stanja okolja in trendov, ki so navedeni v NPVO kot povzetek Poročila o stanju okolja v Sloveniji (MOP 2002), so cilji in prednostne naloge opredeljene v posebnem poglavju, ki je tudi ključno poglavje NPVO. Cilji in ukrepi so opredeljeni v okviru štirih področij in sicer:

- podnebne spremembe (zmanjšanje emisij toplogrednih plinov, zaščita ozonskega plašča);
- narava in biotska raznovrstnost (nacionalni program varstva narave, ki vključuje program upravljanja z Naturo 2000 območji, spremljanje stanja gozdnih ekosistemov, varstvo tal in gensko spremenjeni organizmi);
- kakovost življenja (Nacionalni program upravljanja z vodami s programi na področju urejanja, varstva in rabe vode, varstvo zraka, ravnanje s kemikalijami, hrup, elektromagnetna sevanja in urbano okolje);
- ter odpadki in industrijsko onesnaževanje.

Osnovni cilji po posameznih področjih so:

- poudariti podnebne spremembe kot pomemben izziv v naslednjih letih in zmanjšati emisije toplogrednih plinov ter tako prispevati k dolgoročnemu cilju stabiliziranja koncentracij toplogrednih plinov v ozračju, kakor tudi zmanjšati emisije snovi, ki povzročajo tanjšanje ozonskega plašča
- zaščititi in ohraniti naravne sisteme, habitate, prosto živeče živalske in rastlinske vrste, s ciljem ustaviti izgubo biotske raznovrstnosti, genske pestrosti in nadaljnje degradacije tal
- prispevati k visoki ravni kakovosti življenja in socialni blaginji državljanov z zagotavljanjem okolja, v katerem raven onesnaženosti ne učinkuje škodljivo na zdravje ljudi in okolje in z vzpodbujanjem trajnostnega razvoja v mestih ter še posebej zagotoviti ukrepe za vzpostavitev dobrega stanja vode
- ravnanje z odpadki in poraba obnovljivih in neobnovljivih naravnih virov, ki omogočajo trajnostno proizvodnjo in potrošnjo, pripomorejo k zmanjšanju onesnaženja okolja in porabe energije tako, da ne preseže nosilne zmogljivosti okolja.

Pripravil Matjaž Trontelj

OBČINA GROSUPLJE – ONESNAŽENOST POVRŠINSKIH VOD

V občini Grosuplje so potekale fizikalno-kemijske analize površinskih vod že vrsto let. Izmerjenih je bilo le nekaj parametrov, ki pa niso omogočali natančne ocene kakovosti vodotokov. Zato je bila uporaba bioloških strupenostnih testov rešitev, ki je omogočila celovitejše rezultate in pogosto vzorčenje na velikem številu vzorčnih mest, kar je nujen pogoj za dober pregled stanja.

Namen študije, ki smo jo izvedli na Inštitutu za fizikalno biologijo v letu 2005 po naročilu Občine Grosuplje, je bil izmeriti strupenost iztokov v Grosupeljščico v Grosupljem ter izvesti osnovne fizikalno-kemijske analize vode. Vzorčili smo štirikrat – dvakrat samo Grosupeljščico na začetku, sredini in koncu naselja - ter dvakrat iztoke po celem naselju. Večina iztokov je bila med vzorčenji suha in smo vzorčili Grosupeljščico ob iztokih. Grosupeljščica ni bila strupena, tisti iztoki, ki so bili aktivni, pa so bili skoraj vsi onesnaženi.

ONESNAŽENOST POVRŠINSKIH VOD OBČINE GROSUPLJE 1998 – 2003

Fizikalno-kemijske analize površinskih voda v občini Grosuplje so bile opravljene na osnovi Uredbe o klasifikaciji voda medrepubliških vodnih tokov, meddržavnih voda in voda obalnega morja Jugoslavije (Url. SFRJ 6/1978), kjer vrednosti izmerjenih parametrov uvrščajo vodotoke v 4 kakovostne razrede, s tem da 1. kakovostni razred predstavlja najbolj čiste vodotoke.

Trajnostna zaščita vodnih virov

Vodno okolje lahko zaščitimo samo z odgovornejšim ravnanjem z okoljem. Tako lahko kmetje spremenijo način kmetijske obdelave in s tem omejijo prodiranje nitratov v zemljo, industrijski proizvajalci vlagajo v nove tehnologije, da bi zmanjšali emisije, potrošniki pa kupujejo okolju prijazne izdelke.

Trajnostni način varstva vodnih virov predstavljajo tudi ekoremediacije, ki jih pojmujemo kot uporabo ekosistemov oz. naravnih procesov za obnovo in zaščito okolja, za čiščenje in ohranjanje voda. Cilj ekoremediacij je vedno vzpostavitev samoohranitvenih in samovzdrževalnih funkcij vodotoka z obrežnim pasom. Z njimi zajamemo vsaj tri pomembne funkcije, ki jih imajo naravni ekosistemi: samočistilno funkcijo, zadrževanje vode in zagotavljanje biološko raznolikega habitata. Z ekoremediacijami zadržujemo vodo v rečnem sistemu in preprečujemo poplave. V sušnem obdobju tako zadržano vodo uporabljamo za zalivanje oziroma bogatenje vodotokov in podtalnice.

Celoviti monitoring kakovosti površinskih voda je osnova za varovanje vodnih virov, ki je predpogoj za oskrbo prebivalstva z neoporečno pitno vodo in zdravje našega okolja. Občinski monitoring strupenosti bo tako potekal tudi v prihodnje, pripravljeni bodo predlogi za zaščito najbolj ogroženih vodotokov in območij posebne naravne vrednosti (npr. Radensko polje) ter predlogi za sanacijo onesnaženj. K ohranitvi vodnih virov pa moramo prispevati tudi sami z večjo skrbjo za okolje.

Inštitut za fizikalno biologijo - Maja Berden Zrimec, Alexis Zrimec

OBVESTILO - POVABILO

Lokalna akcijska skupina (LAS) občine Grosuplje vabi starše, učitelje in vse, ki se zavedamo skupne odgovornosti, da mladim zagotovimo pogoje za kvalitetno odraščanje in jim privzgojimo odgovornosti, dolžnosti in pravice za svoja dejanja,

na **OKROGLO MIZO** z naslovom:

**»NASILJE MED MLADIMI
- PREPREČUJEMO ALI
VZPODBUJAMO?«
»KAKO NAJ MLADI
KVALITETNO PREŽIVLJAJO
SVOJ PROSTI ČAS?«,**

ki bo v **četrtek, 2. marca 2006, ob 18. uri**,

v prostorih **Osnovne šole Brinje Grosuplje**.

Na okrogli mizi bodo sodelovali:

- Vodstvo Osnovne šole Louis Adamič in vodstvo Osnovne šole Brinje.
- Predsednik Odbora za družbene dejavnosti v okviru Občinskega sveta Občine Grosuplje.
- Predstavnik vodstva Policijske postaje Grosuplje.
- Predsednik Lokalne akcijske skupine (LAS) občine Grosuplje.
- Dr. Hubert Požarnik in Angelca Likovič, društvo Pobuda za šolo po meri človeka.
- Vlasta Nussdorfer, generalna sekretarka Belega obroča Slovenije - društva za pomoč žrtvam kaznivega dejanja.

Okroglo mizo bo vodila in usmerjala Angelca Likovič, podpredsednica Lokalne akcijske skupine občine Grosuplje.

"Na mladih svet stoji!"

Kakšen bo ta svet, pa je naša skupna skrb in odgovornost!?

Veslimo se srečanja z Vami!

Lokalna akcijska skupina LAS GROSUPLJE

ZANIMIVOSTI, MLADI UPI

POTEPANJE PO KITAJSKI (1.del)

Kitajska. Dežela na vzhodu Azije. Dežela tisočeri obrazov ter ogromnih razsežnosti. Na Kitajskem je vse tako veliko. Že sama površina Kitajske je ogromna. Celotna površina Kitajske meri 9.571.300 km², kar je v primerjavi s Slovenijo, ki meri 20.253 km², kar dobrih 472 Slovenij. Da prideš iz enega mesta Kitajske v drugo mesto, potrebuješ kar nekaj časa. Dežela z največjim številom prebivalcev. Ime China so Kitajski pripisali tujci, na osnovi dinastije Chinese, ki je vladala v 3. stoletju p. n. št.

Lansko poletje sva se s prijateljem odpravila na tritedensko raziskovanje Kitajske. Skupno nas je iz Slovenije odšlo osem potnikov, želnih odkrivati in spoznavati deželo na vzhodu Azije. Na pekinškem letališču nas je pričakal vodič, študent kitajščine, ki je že kar nekaj časa preživel na Kitajskem. Kako zelo dobro, da je obvladal kitajščino, sem ugotovila takoj, ko sem prispela v Peking.

Iz Slovenije smo se ob dvanajstih s kombijem odpeljali na zagrebško letališče. Najprej smo se "čekirali", nato oddali prtljago. Sledil je osebni pregled. Vso osebno prtljago smo morali odložiti na trak, kjer se je "rentgensko" pregledala. Sopotnik, ki je imel v osebni prtljagi budilko, je moral pustiti uslužbencu baterijo, ki je bila v njej, kajti v osebni prtljagi ni dovoljeno imeti nobene naprave, ki bi lahko karkoli povzročala paniko med potniki. Seveda ni dovoljeno imeti v osebni prtljagi tudi kakršnega koli ostrega predmeta. Tudi sami smo morali skozi "vrata", kjer so nas pregledali. Vse je piskalo. Ponovno nazaj. Še čevlje sem si sezula, ker so imeli zaponko. No potem pa ni več piskalo. Poiskali smo naš "boarding gate", se usedli in čakali, da se vkrcamo na letalo. Zunaj je deževalo. Z avtobusom so nas zapeljali nekaj metrov iz letališkega poslopja do letala. Leteli smo s turško letalsko družbo "Turkish Airlines". Poiskala sva sedeža in se usedla, se pripela in počakala na vzlet letala. Predhodno so nam stevardese ob besedni podlagi prikazale zasilne izhode in ukrepe ob zasilnem pristanku. Na letališko stezo. Pospešek in vzlet.

Po pristanku v Pekingu.

Glavna ulica v centru Pekinga.

Revščina, ki je opazna že na daleč.

Zelenjava, ki je čakala, da gre v lonec v eni izmed "restavracij".

Utrinek s stranske ulice.

In že smo v zraku. Še pogled skozi okno. Še malo in smo nad oblaki. Oblaki so bili zelo gosti, tako da nisem videla pokrajine pod nami. Stevardese so nam začele streči pijačo. Po pijači še hrana s kavo ali čajem. Ko so stevardese vse pospravile, sem pogledala na uro. Samo še dobre pol ure in bomo pristali v Istanbulu. Vse skupaj smo leteli malo manj kot dve uri.

Pristajanje in izkrcanje. Ura šest popoldne po našem času. Po turškem lokalnem času sedem zvečer. V letališki zgradbi smo sledili napisom tranzitni oziroma prehodni potniki. Posedli smo, kajti na let do Pekinga smo morali čakati še dobre štiri ure. Opazovala sem ljudi. Veliko Turkov. Temnopolti moški in "zakrinkane" ženske. Razigrani otroci. Takoj sem se spomnila potepanja po Turčiji, odkrivanja lepote, spoznavanja ljudi in njihove kulture. Pogled skozi steklo letališke zgradbe. Letala, v katero vstopajo potniki. Letala, ki ravnokar vzletajo. Letala, ki pristajajo. Izkrcavanje potnikov. Vožnja kovčkov v letališko zgradbo.

Sprehod po letališki zgradbi. Vseposod polno ljudi, ki so čakali na nadaljnji let. Nekateri so brezizrazno sedeli na klopcih, strmeli predse in čakali. Spet drugi so navdušeno iskali spominke in trgovinice. Posamezniki so si "prilastili" več sedežev, se zleknil in zaspali. Tako čas najhitreje mine.

Bližala se je ura našega leta. Zopet "pregled". Tudi tokrat sem se morala sezu-ti. Vkrcaje v letalo. Po običajnih uvodnih procedurah vzlet letala. Letalo mnogo večje kot prejšnje. Sprejme preko dvesto potnikov. Po osem potnikov nas je sedelo v eni vrsti. Na sedežih so nas pričakale blaznice in odeje letalske družbe "Turkish Airlines". S prijateljem sva imela srečo, da sva dobila sedež ob oknu. Vedno namreč rada gledam, kako se oddaljujemo od tal. Tokrat sem videla letališče v lučkah. Saj je bila ob vzletu ura že 23.20.

Ko smo prišli na določeno višino, so stevardese takoj začele z delom. Najprej so nam razdelile slušalke za poslušanje različnih programov in vrečo lešnikov za prvi prigrizek. Nato smo dobili torbico, v kateri so bile nogavice, zobna ščetka, zobna pasta, žlica za obuvanje čevljev in pokrivalo za oči. Da bomo lahko spali. Kajti let bo dolg, kar 7.600 km. Trajal bo osem ur in štirideset minut. Vse to sem prebrala na televizijem ekranu, ki je "visel" izpod stropa letala. Poleg tega sem lahko ves čas spremljala, s kakšno hitrostjo letimo, kako daleč smo, kolikšno razdaljo smo že preleteli, kolikšna razdalja je še do našega pristanka, čas v kraju, kjer smo vzleteli, čas v kraju, kjer bomo pristali, kje letimo, kakšna je temperatura zraka zunaj. Naj navedem nekaj podatkov. Najhitreje smo leteli 1007 km/h. Leteli smo na višini do 11.500 m. Temperatura zraka zunaj se je gibala od -41 °C do -52 °C, kljub soncu in jasni kakšno uro pred pristankom v Pekingu.

Stewardese so kar nadaljevale z raznašanjem pijače in hrane. Na koncu sladica in kava ali čaj. Da so nam postregle, je trajalo kar dve uri. No, sedaj pa čas za spanje. Na oči sem si dala trak in se zleknila, kolikor se je dalo bolj udobno. Zelo prav je prišla blaznica in odeja. Klimo namreč kar pretirano uporabljajo.

Prebudila me je stevardesa, ki je razdeljevala zajtrk. Pogled na uro, ki je kazala sedem. Pogled skozi okno. Sonček. Smo namreč že blizu Pekinga. Kar pomeni zavrteti urine kazalce pet ur naprej. Torej je ura že dvanajst.

Pristajanje in izkrcanje. Preden smo zapustili letališko zgradbo, smo morali izpolniti dva vprašalnika. Vprašalnik o zdravstvenem stanju ter vstopno kartico. Po nahrbtnike. Samo upam, da je moj nahrbtnik priletel z mano v Peking. Kar nekaj časa smo iskali našo prtljago. Ker smo bili med zadnjimi, so jo s tekočega traku pobrali in naložili na vozičke. Vsi smo dobili svoje nahrbtnike. Odšli smo na izhod, kjer nas je že čakal naš vodič. Pozdrav. V taksi. Majhen kombi s premalo sedeži. No, se bomo že stisnili. Vožnja proti hostlu v Pekingu. Divja vožnja. Takoj sem opazila, da prometnih znakov in predpisov nič kaj ne upoštevajo. Včasih zgleda prav nevarno. Rdeča luč ne pomeni prav veliko. Križišče. Avtomobili. Pešci. Kolesarji. Eni zavijajo, drugi gredo naravnost. Samo čakala sem, da bo kaj počilo. Vendar ni. Sem pa v treh tednih videla tri prometne nesreče, vendar vse z manjšo škodo.

Vožnja pol ure. Ko smo zavili v ozko, makadamsko, prašno ulico, nam je vodič povedal, da smo prispeli. V recepcijo, kjer smo dobili ključke ter odšli v sobe. Eno uro časa za počitek. Tuširanje z ledeno vodo. V hostlu imajo toplo vodo samo od določene ure dalje. Ob treh popoldne prav gotovo da ne. Počakati bo treba na večer.

Ob štirih "zbor" v recepciji. Peš smo se odpravili v strogi center Pekinga. Imamo namreč srečo, da je naš hostel lociran v samem centru Pekinga. Vse znamenitosti imamo na dosegu roke. Peking oziroma Beijing. Glavno mesto Kitajske. Kulturni, ekonomski in komunikacijski center Kitajske.

Sprehodili smo se mimo mesne tržnice. Res je mesna. Že vonjave so me na to opozorile. In kaj prodajajo. Raznovrstno meso, nabodeno na palčke, ki ga spečijo. Govedina. Ribe. Ribje palčke. Hobotnice. Kobilice. Kače. Žabji kraki. Škorpioni. Da, škorpioni. Ker sem se čudila, mi je prodajalec pokazal še žive škorpione, zaprte v lončku. Brrr! Prodajalci prav radi ponujajo nam tujcem nenavadne živali, nataktnjene na palčke. Mogoče se bo kdo opogumil in poizkusil. Na tržnici gneča. Komaj smo sledili našemu vodiču.

Glavna ulica v Pekingu. Zelo moderne in mogočne zgradbe na obeh straneh. Tudi banke. To smo vsi želeli. Da zamenjamo naše ameriške dolarje oziroma evre v kitajske yuane. Za orientacijo, en yuan je približno 24 slovenskih tolarjev. Na banki cela procedura. Kar nekaj časa traja, da zamenjaš denar. Pokazati moraš potni list. Najprej pogledajo, če se slika ujema. Nato uslužbenec izgine in pride nazaj s fotokopijo tvojega potnega lista. Potem pregleda tvoj denar, da ni slučajno ponarejen. Končno dobiš kitajske yuane.

Iz glavne ulice smo zavili v stransko ulico. V trenutku vidiš neverjetno revščino in bedo. Dve skrajnosti. V stranskih ulicah umazanija. Po tleh smeti. Neprijetne vonjave. Ljudje nagneten. Posamezniki, ki prosijo denar. Ampak sčasoma se teh dveh skrajnosti navadiš in ti je to povsem normalno. To je pač Kitajska.

Besedilo in fotografije: mag. Branka Škufca (se nadaljuje)

ČE TO NI ... POTEM PA NI BIL NOBEN!

Tudi letos se je na bližnjem hribu ustavila zima in nasula veliko snežink. Mraz jih je spremenil v trdno snežno odejo. In ker nam je nara-vse pripravila, smo se šolarji in učiteljice odpravili na zimski športni dan.

Dobro smo se najedli, toplo oblekli in se odpravili s sankami na bližnji hrib. Proga je bila v hipu narejena in sankanje se je lahko začelo. Ker pa to ni tako lahko, smo si morali vmes tudi malo odpočiti. Odšli smo na kratek sprehod. Na poti smo si zapeli, si malo nagajali, risali in pisali po snegu ter se nato vrnili k sankanju.

Sonce nas je ves dan grelo in z žarki spremljalo naše norčije. In, ko smo se vrnili v šolo, je naš dan zaključil utrujen in iskriko navihan vzdih iz klopi: »Če pa to ni bil moj najlepši zimski dan, potem pa ni bil noben!«

Barbara Krek, OŠ Brinje Grosuplje

NOVOLETNA LIKOVNA DELAVNICA

V septembru se je naša skupina šele oblikovala. Kar 10 od 14 otrok je prvič prestopilo prag vrtca. Vse tri, ki smo bile v skupini ptičkov, smo se trudile in poskušale prehod v vrtec čim bolj omiliti. Želele smo, da bi se prav vsi v skupini dobro počutili, se vanjo radi vračali ter začutili, da vas imamo rade. Menimo, da nam je to tudi uspelo. Najbolj smo to spoznale v prazničnem decembru, ko ste se v velikem številu udeležili likovnih delavnic. Lepo je bilo opazovati ustvarjalnost tako otrok kot staršev. Ob prijetnem klepetu so nastajale prave umetnine. Hvala vam, da ste si vzeli čas in ga preživeli v družbi vaših otrok. Bilo je prav prijetno.

Jožica Omahen, Milka Čučić in Marta Vidmar

MLADOST IN TI

V decembrskih dneh nam je geslo »Mladost in ti!« venomer rojilo po glavi, nešteto krat smo ga izrekli in prebrali vsebino poslanice. Vse skupaj pa se je odvijalo ob projektu Luč miru iz Betlehema že 15. leto zapored. Skavtjinje in skavti smo z doseženim zadovoljni. Veseli smo, da je plamen dosegel toliko ljudi, upamo, da je prišel tudi v vaš dom, če ne iz naših rok, pa iz rok prijateljev in znancev. Naj se zahvalimo vsem, ki ste s plamenom Luči miru iz Betlehema pomagali polepšati praznične dni predvsem osamljenim in ostarelim. In vsem tistim, ki ste nam mladim pokazali kanček upanja in vzpodbude za prihodnje, nam stisnili roko in podelili lepo besedo in nasmehe. V prihodnjih božičnih praznikih bomo zopet potrkali na vaša vrata in srce in vam podarili mir v svetlem plamenu, ki je mnogo več kot le topel plamen. Je simbol miru, sprave in predvsem ljubezni.

Naj bodo dnevi pred nami polni izzivov ter sreče in kot je rekel skavtski ustanovitelj Robert Baden-Powell: »Sreča je rezultat dejavnega dela. A na pravi poti do sreče je tisti, ki jo deli z drugimi.« Mi se bomo trudili, da jo razdelimo med vse generacije.

Vaše skavtjinje in skavti

POPRAVEK IN OPRAVIČILO

V prejšnji številki Grosupeljskih odmevov je pri potopisu V deželi sultanov avtorice mag. Branka Škufca na koncu besedila prišlo do napake pri montaži prispevka in je zaradi tega nekaj besedila manjkalo. Zato manjkajoča zadnja odstavka ponovno v celoti objavljamo. Avtorici in bralcem pa se za nastalo napako opravičujemo.

Odgovorni urednik Jože Miklič

V DEŽELI SULTANOV (zadnja dva odstavka)

Ko smo prišli iz mošeje, smo opazili, da pospravljajo tržnico. Kakšna brzina! V nekaj minutah je bilo vse pospravljenno. Samo še smeti so ostale. Kupi smeti. Ura pa je bila že toliko, da smo se morali vrniti v hostel. Počasi se je zbrala cela skupina. Vsi s polnimi torbami spominkov.

Prevoz do letališča. Običajni postopki na letališču. Oddaja prtljage. Čekiranje. Čakanje na letalo. Vkrcaje. Let, ki je trajal dve uri in pol. Pristanek. Uro sem prestavila eno uro nazaj. Pa sem spet nazaj. Vse mi je tako nenavadno. Vedno potrebujem kar nekaj časa, da se navadim, da sem doma.

Besedilo in fotografije mag. Branka Škufca (konec)

KLUBI, DRUŠTVA, ZVEZE

DOBILI SMO VODOVOD

Vas VINO se nahaja na dveh lokacijah, ki sta vsakebi približno 2 km. Enega dela se »prijemlje« Spodnje, drugega pa Zgornje VINO. Zgornjemu VINU pa pravijo tudi VINO Smrjene ali VINO - Svarunova pot.

V Spodnjem VINU je bil vodovod napeljan že pred leti, asfaltirana glavna dovodna cesta in postavljena javna razsvetljava.

Zgornji del zaselka, ki se drži vasi Smrjene, premore tri kmetije, cerkev sv. Štefana in mežnarijo že več generacij. Staroselci so bili odrezani od vasi Smrjene v času postavitev občinskih meja med ljubljanskimi občinami in občino Grosuplje. Krajanji Smrjen cerkvico še vedno obiskujejo kot svojo, čeprav se nahaja v drugi občini.

Kraj VINO je začel napredovati v osemdesetih letih, ko so kmetje začeli prodajati parcele za gradnjo. Asfaltirane so bile glavne dovodne ceste, izboljšala se je kvaliteta življenja. Danes naselje šteje 22 hiš in 24 gospodinjstev. Od tega se 6 objektov uporablja za počitniške hiše, ostali objekti so stalno naseljeni. V krajšem obdobju pričakujemo gradnjo še najmanj petih hiš.

bju pričakujemo gradnjo še najmanj petih hiš.

Občasna sušna obdobja so pokazala, da so cisterne (vodnjaki) za vodo premajhne. Za redno preskrbo z vodo je prišel v poštev le javni vodovod, ki pa ga zaradi 450 m nadmorske višine ni bilo mogoče speljati iz grosupeljske strani. Dovolj pritiska za vsakdanjo rabo in požarno vodo je bilo mogoče dobiti samo s podaljšanjem javnega vodovoda iz vasi Smrjene, ki ga upravlja VO-KA iz Ljubljane.

V sodelovanju Občine Grosuplje, Krajevne skupnosti Št. Jurij, gradbenega odbora krajanov ter dobre volje lastnikov zemljišč (ki so tudi iz občine Škofljica), ki so dali tudi soglasje za gradnjo po njihovih zemljiščih, župana Občine Škofljica, predstavnikov VO-KA Ljubljana in izvajalcev del Javnega komunalnega podjetja Grosuplje, smo 7. 9. 2005 lahko odprli vodovodne pipe in tako uradno dobili pitno vodo.

Vsem akterjem se zahvaljujemo za sodelovanje in pomoč.

Član sveta KS Št. Jurij
Milan Kumše

KROŽKI UNIVERZE ZA TRETJE ŽIVLJENJSKO OBDOBJE GROSUPLJE

Novi izivi, nove priložnosti, čas za osebno ustvarjalno delo, za vključitev v nove aktivnosti. To nam je v Grosupljem uspelo. Že drugo leto skoraj dvesto slušateljev redno tedensko obiskuje začetne in nadaljevalne krožke tujih jezikov, računalništva, slikanja, domoznanstva, glasbe – citre.

V letošnjem šolskem letu je na novo zaživel:

- restavratorski krožek, ki ima bogat in zanimiv program, pod vodstvom mag. Ljuba Zidarja. Ustvarjali bodo kot restavratorji v restavratorski delavnici.

- Grosupeljski okolje-varstveni krožek vodi domačin gospod Stane Peterlin. Krožek je pričel z delom v decembru 2005. Prvo predavanje je imel 22. decembra 2005 dr. Alexis Zrimec o »Grosupeljskih vodah, stanju onesnaženosti in meritvah.

- V tem krožku je program predviden za dve dejavnosti, in sicer:

- a) spremljanje stanja okolja v domačem kraju in okolici in ustrezno odzivanje na ugotovljene probleme (pozivi, pobude, predlogi, vzgojne dejavnosti itd).

- b) spoznavanje domače narave in vrednot okolja, strokovni izleti, delavnice na terenu, spoznavanje rastlin, živali in kraških pojavov.

V krožku naj bi s svojim znanjem prispevali k programu tudi sami člani. Med njimi je namreč nekaj znanih upokojenih strokovnjakov, aktivnih raziskovalcev.

- c) V soboto, 18. februarja 2006, ob 9. uri bo organiziran izlet po Radenskem polju »SPOZNAVAMO PTICE«.

- Literarni krožek ustvarja ob petkih v prostorih Knjižnice Grosuplje. Vodi ga ga. Marija Tavčar. Namepravajo pripraviti svoje glasilo in se preizkusiti v pisanju pesmi in besedil.

- Plesna skupina je prvič zaplesala 6. novembra 2005, v prostorih Druženega doma Grosuplje. Plesni mojster g. Aleš Velišček (kot plesalec je zastopal Slovenijo na evropskih in svetovnih prvenstvih) je skupino popeljal ritme latinsko ameriških in standardnih plesov. Razveseljivo je, da redno vsako nedeljo ob 16. uri popoldne pleše 14 zakonskih parov. Le-ti so po tridesetih letih ponovno zaplesali in skupaj uživajo kot plesalci in kot zakonci.

- a) Dne 22. januarja 2006, ob 16. uri v Druženem domu Grosuplje Taborska 2, se je začel nadaljevalni plesni tečaj.

- b) Začetni plesni tečaj pa se je prav tako že začel 19. januarja 2006 Druženem domu Grosuplje.

Če si želite česa novega, izkoristite priložnost, postanite novi član »Univerze za tretje življenjsko obdobje«. Informacije dobite na telefonu: 78 62 352.

Andreja Smolič

SLIKA SPODAJ:
Tečajniki družabnih plesov.

SLIKA ZGORAJ:

Predavanje o strupenostnih tleh površinskih voda in kvaliteti voda v Občini Grosuplje je organizirala Univerza za tretje življenjsko obdobje Grosuplje. Udeležencev je bilo kar 51 in po predavanju je sledila živahna razprava o virih in posledicah onesnaženja voda v občini ter možnostih za preprečitev, zmanjšanje ali sanacijo onesnaževanja.

SLIKA DESNO:
Dr. Alexis Zrimec predava o vodi.

NAJ MEDI ! - Občni zbor Čebelarkega društva Grosuplje

V soboto popoldne, 21. januarja, so se zbrali čebelarji (častilci sv. Ambroža) Čebelarkega društva Grosuplje na svojem rednem občnem zboru. Po poročilih, ki so jih podali predsednik Franc Mencin, tajnik Branko Cotman in blagajničarka Marija Podržaj, so ostali člani dali tudi nekaj svojih mnenj in dodatnih predlogov za delo v bodoče. Zanimivo pri njihovem preteklem delu pa je tudi, da častno razsodišče ni imelo nobenega dela. Po sprejemu programa za leto 2006 so podelili tudi eno priznanje svojemu članu.

PRETEKLO LETO

Slovenski čebelarji se združujejo v več kot 200 čebelarskih društev. Grosupeljsko društvo je bilo ustanovljeno leta 1909. Njihovo delo pa se je v sedanjem času izkazalo za izredno pomembno tudi iz ekološkega vidika. Poleg tega imajo čebelarji precej skrbi in dela z zaščitenimi kranjsko sivko. Zaradi zdravstvenega varstva čebel sodelujejo tudi z veterinarji in veterinarskimi združenji ter z drugimi združenji, ki skrbijo za ohranjanje čistega naravnega okolja. Povezujejo se tudi v okviru dolenjske regije in v slovenskem prostoru ter sodelujejo s pospeševalno službo za čebelarstvo.

V preteklem letu so med drugim grosupeljski čebelarji organizirali izobraževanja, ki so bila v celoti gledano dobro obiskana. Precej dela so vložili v administriranje, še posebej pri določanju 20 pasišč, ki so jih morali uskladiti s Čebelarskim društvom Carnica. To delo pa je bilo povezano tudi s številnimi dogovori z lastniki zemljišč. Ker se je opravilo zavleklo, jim ni uspelo poslati vse potrebne dokumentacije na ministrstvo in zato še niso pridobili koncesije za pašni red. Pri tem je treba posebej poudariti, da so grosupeljski čebelarji na tem področju med bolj dejavnimi, saj okoli 90 % čebelarskih društev v Sloveniji tega še nima urejenega. Za veliko opravljeno delo gre nedvomna pohvala upravnemu odboru društva. Predsednik pa pravi, da bodo koncesijo letos dobili.

Društvo ima tudi vzorno urejeno

tajniško in blagajniško poslovanje. Nadzorni odbor je ob rednem pregledu predlagal še nekaj izboljšav v tem poslovanju za v bodoče, prisotni člani pa so prisluhnili tudi pripombi gospodarja, ki je člane pozval, naj bi se številneje udeleževali delovnih akcij pri vzdrževanju čebelarkega doma.

Pri svojem delu lansko leto pa se, žal, niso uspeli dogovoriti s šolami za organizacijo krožkov, saj šole trdijo, da so učenci že brez tega preveč obremenjeni. (Vprašanje je, s kakšnimi programi. – o.p. J.M.). Nekaj sredstev jim je uspelo pridobiti tudi za izbor kranjske sivke, od Občine pa nekaj sredstev za promocijo oziroma vzdrževanje stalne čebelarke razstave.

Veliko dela so vložili tudi v legalizacijo dejavnosti, da lahko lokal (čebelarški dom) v najemu sploh deluje.

PROGRAM ZA LETO 2006

Poleg različnih načinov izobraževanja svojih članov so v program med drugim zapisali tudi, da bodo organizirano obiskali 29. državni čebelarški seminar v Celju in skrbeli za vzgojo čebelarkega podmladka pri čebelarškem krožku v OŠ Šmarje in pri drugih zainteresiranih. Društvo vsa leta doslej skrbi za nabavo oziroma financiranje sladkorja in zdravil za čebele. Nadaljevali bodo tudi z nabavo čebelarskih uniform za člane društva.

Za boljšo organiziranost čebelarstva na območju društva in v slovenskem prostoru bodo tudi ažurno vodili evidenco stojišč za čebele ter

ustanovili skupno komisijo za pasišča na območju upravne enote Grosuplje za oba čebelarska društva (ČD Grosuplje in ČD Carnica).

Precej dela bo moralo društvo vložiti tudi za vzdrževanje čebelarkega doma, kjer bo treba zagotoviti še nekaj vzdrževalnih del v funkcionalnih prostorih za obratovanje gostinskega lokala, ki ga oddaja društvo v najem. Na streho bodo morali namestiti tudi snegolove na obeh straneh strehe ter opraviti druga vzdrževalna dela na strehi.

Vse člane so zadalžili, da opravijo najmanj 5 ur prostovoljnega dela ali z odplačilom. Organizirali naj bi tudi veselico. Pri organizaciji naj bi sodelovalo čim več čebelarjev. Začeli bodo tudi s pripravi na praznovanje 100. obletnice ustanovitve Čebelarkega društva Grosuplje, ki jo bo društvo praznovalo v letu 2009.

Predsednik društva pa je na koncu občnega zbora izročil odlikovanje Antona Janše 3. stopnje, ki ga podeljuje Čebelarska zveza Slovenije, članu Slavku Grudnu.

Jože Miklič

SLIKA ZGORAJ:

Predsednik Franc Mencin pri svojem poročilu. Delavnemu predsedstvu občnega zbora Čebelarkega društva je predsedoval mag. Franc Javornik, člana predsedstva pa sta bila še dolgoletna čebelarja g. Kolenc in g. Zaviršek.

SLIKA DESNO:

Podelitev priznanja Slavku Grudnu.

SLIKA SPODAJ:

Udeleženci občnega zbora.

NARAVOSLOVNA TABORA V BOHINJU IN RADENCIH NA KOLPI

S kanuji na Bohinjskem jezeru - foto Andrej Novljan.

Kurjenje tabornih ognjev - foto Andrej Novljan.

Izdelovanje zavetišča v naravi - foto Meta Knez.

Tudi v letošnjem šolskem letu so se osmošolci, ki obiskujejo osnovno šolo Louisa Adamiča, v sredini novembra, odpravili na enotedenski naravoslovni tabor. Dva oddelka sta preživela pet dni v Centru šolskih in obšolskih dejavnosti Bohinj in dva oddelka v Centru šolskih in obšolskih dejavnosti Radenci na Kolpi v Beli krajini.

COŠD BOHINJ

V Bohinj sta osmošolce spremljala učitelj fizike in tehnike, g. Andrej Novljan, in psihologinja, ga. Nina Smolej Rome.

Ko so se vrnili nazaj v šolo, mi je potek podrobneje predstavil spremljevalec, g. Andrej: "Dejavnosti so potekale dopoldne in popoldne. Pripravljene so bile tako, da so udeleženci vsak dan tudi hodili. "Obdelali" smo geografske značilnosti Bohinja. Šli smo v hrib, se orientirali, poimenovali okoliške hribe. S tem so učenci spoznavali okolico. Lokostrelstvo je potekalo v domu, kajti strelšče imajo v domu. Ko smo "obdelovali" temo preživetje v naravi, smo šli z velikimi kanuji na Bohinjsko jezero. Ko smo izstopili iz kanujev, smo zakurili taborne ognje iz materiala, ki so ga našli v naravi. Ena skupina je postavila šotore. Tam so se naučili tudi vezati vozle. Naredili so del mostu iz vrvi, ki ga je naslednja skupina dokončala. Most smo napeljali preko grape in kdor je želel, je šel lahko preko mostu, seveda z vsoto potrebno zaščitno opremo. V okviru planšarstva smo obiskali planšarski muzej v Stari Fužini. Pri ekologiji so vzeli vzorce vode, jih pogledali pod mikroskopom, videli, kaj vse je vodi, kdaj je voda onesnažena. Zadnji dan so se udeleženci tabora preizkusili v vožnji z malimi kanuji, v vsakem so bili trije učenci."

Predzadnji dan je bil v popoldanskem času organiziran kviz. Udeležence so razdelili v dve skupini. "Moram povedati, da so pravilno odgovorili skoraj na vsa vprašanja. Ko smo hodili okrog, sem se bal, da gredo stvari nekako mimo njih, vendar je ta kviz pokazal, da so se ogromno naučili," je povedal spremljevalec, g. Andrej. Dodal je: "Meni je bilo zelo lepo. Učim prvo leto, prvo leto sem razrednik. Na taboru sem spoznal otroke v povsem drugi luči in navezal stike z njimi. Tudi otroci so mene sprejeli drugače."

V domu niso bili sami, ampak so jim delali družbo osnovnošolci iz Lenarta. "Naši učenci so nekako s strahom pričakovali, kdo bo še prišel. Potem pa so se zelo dobro ujeli, na koncu so si celo izmenjali telefonske številke," je z zadovoljstvom povedal g. Andrej.

Vse dejavnosti so vodili učitelji iz doma, g. Andrej in ga. Nina sta bila spremljevalca, ki sta pomagala pri organizaciji ter skrbela za red. Tudi ponoči je bil vedno prisoten eden izmed učiteljev doma.

Kako je tabor doživljala osmošolka Sara Primec?

Kasneje se mi je pridružila zgovorna udeleženka tabora, Sara Primec, ki je povedala: "Na taboru je bilo organiziranih veliko zanimivih dejavnosti. Bilo je krasno. Najbolj mi je bila všeč vožnja s kanuji po Bohinjskem jezeru in lokostrelstvo."

Kaj pa preživljanje večerov? "Vsak večer smo imeli organizirano dejavnost. Spoznavni večer, razne igrice, izobraževalni večer o Triglavskem narodnem parku. Zadnji večer smo imeli ples," je Sara predstavila dogajanje ob večerih.

Sara je povedala, da jim je šlo vreme na roko: "V začetku tedna je bilo megleno, v sredini tedna je posijalo sonce. Mrzlo je bilo, ampak so nas učitelji na to pripravili, tako da smo imeli s sabo dovolj toplih oblačil."

Dolgčas? "Ni bilo časa, da bi nam bilo dolgčas. Urnik je bil zelo natrpan, tudi ko smo imeli prosti čas, so bile vedno organizirane določene dejavnosti, ki si se jih lahko po lastni želji udeležili. Dejavnosti so bile sledeče: učenje žongliranja oziroma akrobatskih spretnosti, spoznavanje kače, ki jo imajo v domu, razne igrice," je povedala osmošolka Sara.

Sara je predstavila tudi potek običajnega dne na taboru: "Ob sedmih smo udeleženci tabora vstajali. Sledila je telovadba, pospravljanje sobe, zajtrk. Urejenost sobe so nam namreč ocenjevali. Po zajtrku dopoldanske aktivnosti z malico. Po kosilu počitek in še popoldanske aktivnosti. Večerji je sledil zabavni večer, ki je trajal do desetih, ko smo morali v postelje. Zadnji večer smo lahko ostali pokonci do enajste ure."

Sara je na koncu pohvalila, da je bilo vse zelo dobro organizirano in da se je ogromno naučila.

COŠD RADENCI NA KOLPI

V Belo Krajino sta osmošolce spremljali učiteljica fizike in matematike, ga. Zalka Vincek in gdč. Meta Knez, učiteljica individualnega pouka.

Dom se nahaja v sklopu krajinskega parka. Gdč. Meta je prvič spremljala otroke: "Otrok nisem poznala, vendar je bilo kljub temu krasno. Imeli smo se lepo."

Kaj je bilo v Radencih na Kolpi drugače? "Tudi mi smo imeli pohode, ogledali smo si kanjon Kolpe, kolesarili smo do meje. Posebnost je bila izdelovanje belokranjskih pisanic. Ukvarjali so se z varčevanjem z energijo. V domu je plezalna stena, tako da so lahko preizkusili svoje plezalne veščine. Obiskali smo turistično kmetijo, kjer so zamesili kruh iz pira in naredili ovčji sir. Svoj kruhek in kosček sira so si odnesli domov. Pri preživetju v naravi smo si v naravi spekli hrenovke, delali zavetišča iz listja in vej, kurili ognje. Ogledali smo si kraj, značilno gradnjo," je dejavnosti predstavila gdč. Meta. Prosti čas, ki so ga imeli po kosilu, so morali izkoristiti nekeje v okolici doma. Učitelji so vztrajali, da niso bili v sobah. Na voljo so imeli dve mizi za namizni tenis, plezalno steno, igrišče za košarko, odbojko, lahko so šli na sprehod.

Ob večerih so imeli organizirane razne igrice, pohod s svetilkami po vasi. V domu imajo kačo in eden izmed večerov je bil namenjen spoznavanju kače. Zadnji večer je bil ples.

Gdč. Meta je ob koncu povedala: "Všeč mi je, da otroci začutijo vsakodnevni ritim in da vedo, kaj morajo narediti. Udeleženci tabora so veliko hodili. V domu so imeli vedno na razpolago čaj, sadje in piškote. Kajti kljub štirim obrokom so bili hitro lačni. V bližini našega doma ni bilo trgovine, so pa lahko oddali naročila in v domu so poskrbeli, da so dobili približek, ki so si ga posamezniki naročili."

"Mislim, da so otroci ogromno odnesli. Bili so stran od staršev, sami so morali poskrbeti zase. Jaz bi rekla, da je to kar življenjski tabor, ki je zelo dobrodošel," je zaključila gdč. Meta.

Prav gotovo so v enem tednu učenci spoznali veliko novih stvari, se veliko naučili, sklenili nova poznanstva in prijateljstva, se navajali na samostojnost in prevzemali odgovornost za svoja dejanja.

mag. Branka Škufca

POHOD Z LUČKAMI PO ULICAH GROSUPLJEGA

Decembrski prazniki se s svojo nevsakdanjostjo in prazničnim razpoloženjem vtisnejo otrokom in odraslim v spomin. Praznično razpoloženje dviguje človeka, ga notranje osrečuje in krepi njegovo samozavest; ta pa je pomemben dejavnik aktivnosti in ustvarjalnosti vsakega posameznika.

Za otroke je december s prihodom Miklavža, Božička in dedka Mraza eden najlepših mesecev v letu. Naklonjena mu je že sama narava, saj je ob tem času običajno odeta v svečano belino. Naklonjeni smo mu tudi odrasli, ki se s svojo ustvarjalnostjo na sto in sto načinov znova in znova vključujemo v to enkratno otroško doživetje in radost.

Vzgojno osebe iz vrtca Tinkara v Grosupljem je z organizacijo in izvedbo pohoda – z lučkami po ulicah Grosupljega, otrokom in staršem obogatilo prazničen december. Pohod je že tradicionalen, saj je bil že sedmo leto. Prva leta smo si pot razsvetljevali z baklami, katere smo kasneje, zaradi varnosti, zamenjali z lučkami. Družine v vrtcu ali doma izdelajo lučko iz steklenega kozarca, katerega poljubno okrasijo. Dodajo mu iz žice oblikovan ročaj in čajno svečko.

13. decembra, ko goduje sveta Lucija, ki je zavetnica luči, smo se zbrali pred vrtcem, kjer smo ob nežni božično-novoletni glasbi prižgali svečke ter se v spremstvu redarjev odpravili na pohod po praznično okrašenih ulicah. Ob soju tisočih lučk so otroci doživeli lepoto, čarobnost, prazničnost našega mesta.

Pohod smo zaključili v kulturnem domu, kjer smo si ogledali igrice, ki nas je popeljala v čudoviti, skrivnostni, pravljinski svet. Po ogledu igrice pa je otroke obiskal še Božiček, ki jih je razveselil z bomboni.

Osnovni namen pohoda je v tem, da omogočimo otrokom in staršem doživeti lepote zime in ustvariti praznično razpoloženje v veselem pričakovanju novega leta.

Branka Okorn

DECEMBRSKI UTRINEK IZ VRTCA ROŽLE

Mesec december je bil prav gotovo najbolj čarobni mesec v letu. To je bil mesec nežnih sanjarjenj, skrivnostnih pričakovanj in radostnega druženja.

Tako smo se vzgojiteljice in pomočnici vzgojiteljic obeh jasličnih skupin dogovorile za skupno druženje v novoletnih delavnicah. Ob prijetni glasbi so si starši in otroci ogledali, kaj vse bodo lahko delali. Že kmalu so nastajali novoletni pogrinjki s čajnimi svečkami ter čudovite novoletne ikebane iz smrekovih vejic in rožic iz krep papirja. Otroci so tudi tiskali smrekove vejice na furnir in jih okrasili z barvnimi pikicami. Nič hudega, če je nekaj barve pristalo na prstkih, še bolj je bilo zanimivo. Strigli so smrečice iz zelenega papirja in nanje lepili kroge zlate barve. Tudi na okraske iz slanege testa nismo pozabili. Pravi užitek je bil gnesti testo in nekaj ustvarjati. Na umetno smrečico smo obešali okraske, nato smo jo postavili v garderobo, kjer nam je lepšala praznične dni.

To druženje je res hitro minilo. Zunaj je bilo mrzlo, v naših srcih pa prijetno toplo. Poslovili smo se s prijetnimi občutki, da smo drug drugemu polepšali dan in prižgali iskrice v otroških očeh.

Vzgojiteljica Dragica Šircelj

1400 KG ZBRANEGA STAREGA PAPIRJA

Kot smo že poročali v prejšnji številki Grosupeljskih odmevov, smo imeli na Podružnični šoli Št. Jurij v mesecu oktobru zbiralno akcijo papirja. Ko smo oddali članek, še nismo imeli uradnih podatkov o zbrani količini papirja. Zato vam v tej številki poročamo, da smo zbrali 1400 kg papirja in zaslužili 20.000 sit. Vsem, ki ste nam pri zbiranju papirja pomagali, se najlepše zahvaljujemo.

Učenci novinarskega krožka
POŠ Št. Jurij

ČAJANKA PO TABORNIŠKO

"Vabimo vas na taborniško čajanko, ki bo 17. 12. 2005 ob 17. uri v jedilnici osnovne šole Louis Adamič na Adamičevi cesti. Za vstopnino prinesite sladico, ki jo bo ocenila naša strokovna komisija. Kot vsako leto bo potekalo obdarovanje, tako da s seboj prinesite darilo, ki ga boste sami izdelali." Tako se je glasilo vabilo na čajanko, ki so se je udeležili tako člani kot tudi njihovi starši. Novost letošnje čajanke je bilo tekmovanje za najlepšo sladico, ki jo je izbrala strokovna komisija staršev. Najlepša med vsemi je bila po njihovem mnenju gozdna idila Jana Kolenca, za nagrado pa je prejel knjigo Sladice.

GG-ji, skupina starejših tabornikov, je obiskovalcem pripravila različne brezalkoholne koktejle, kar je navdušilo vse prisotne. Tudi letos smo medse sprejeli nove člane. Za presečenje so poskrbeli člani voda Skejterske žabce, ki so s pomočjo staršev pripravili igrico Naša mala kuhinja, ki je občinstvo navdušila. Čajanka se je končala z obdarovanjem.

Taborniški rod Louis Adamič

Izdelovanje ovčjega sira. - foto Meta Knez

Dragi otroci!

Če ne hodiš v vrtec in bi se rad igral-a ter si star-a več kot štiri leta, se nam pridruži vsako zadnjo sredo v mesecu ob 16.30 v vrtcu Kekec, Trubarjeva 15, Grosuplje.

Skupaj se bomo eno uro igrali, zabavali in se z roko v roki odpravili v svet igrarij.

Prijave lahko sporočite na telefonsko številko 01/786-61-88.

Vabiva vas Petra Bor in Milka Čučić.

MLADI UPI

ZAKLJUČEK PRAZNIČNEGA
DECEMBRA V OŠ LOUISA ADAMIČA

V mesecu decembru so zadnji dan pouka, triindvajseti december, praznično obeležili tudi v Osnovni šoli Louisa Adamiča na Tovarniški ulici. Pripravili so novoletno prireditev, ki je potekala v avli šole ob pol enajstih dopoldne. Vodja prireditve je bila specialna pedagoginja, gdč. Janja Vilar, za ozvočenje je poskrbel učitelj fizike in tehnike, g. Andrej Novljan. Ker je prireditev potekala v dopoldanskem času, staršev niso vabili.

Tema decembrske prireditve je bila ljubezen, ki se je prepletala skozi uro in pol dolgi program. Prireditve se je začela s slovensko himno, ki jo je na violino odigrala petošolka Klara. Potem so grosupeljski skavti prinesli Betlehemsko luč. Tudi tokrat so se v prireditvi prepletale pevske, recitacijske, plesne, igralske točke. Seveda je bila tudi vsebina zapetih pesmi ljubezen. Poslušalci so uživali v melodijah skladbe Nekega jutra, ko se zbudiš, ki jo je zapela Sara iz sedmega razreda, Dan ljubezni so zapeli Klara, Maja, Luka in Matic in Vsepovsod ljubezen, ki jo je zapela sedmošolka Eva. Proti koncu je iz ust Lucije, Tanje, Ksenije, Tjaše in Metke zazvenela skladba "Jingle bells" v slovenski izvedbi. V programu je sodelovala tudi gledališka skupina Jes, ki deluje pod vodstvom gdč. Livije Rojc. Deklice so se predstavile z zanimivo recitacijo, pri kateri so se vse besede začele na isto črko.

G. ravnatelj, Božidar Gabrijel, je bil zaradi bolezni odsoten, vendar je kljub temu vsem na šoli sporočil svoje novoletne želje. Napisal jih je v pismu, ki ga je prebrala šolska psihologinja, ga. Nina Smolej Rome.

Prireditve sta povezovali sošolki Katja in Melita iz sedmega razreda. Avtorica veznega besedila je bila ga. Branka Novak, ki sicer piše besedila za pevski zbor osnovne šole Tabor iz Logatca. Tokrat je pripravila vezni tekst za novoletno prireditev.

Program so vsi prisotni lahko spremljali preko projekcije na platnu. Za to je poskrbela glavna organiza-

torka, gdč. Janja Vilar.

Proti koncu prireditve je sledil video posnetek gluhe deklice, ki je »odkretala« pesem, ki si jo lahko preberete ob koncu prispevka. Kretnje je spremljal glas povezovalke Katje. Z video posnetkom je šoli na pomoč priskočil Zavod za gluhe in naglušne v Ljubljani. Zakaj so v prireditve vključili omenjeni video posnetek? "Želeli smo opozoriti oziroma spomniti vse prisotne na drugačnost, različnost med nami in na sprejemanje drugačnih," je povedala gdč. Janja.

V nadaljevanju je pomočnica ravnatelja prejela zase in za ravnatelja dva velika rdeča srca, na katerih so bile napisane novoletne želje učencev in učenk. Srca sta ji izročili povezovalki programa.

Ob koncu prijetnega dopoldneva so vsi učenci skupaj zapeli pesem Tannenbaum. Medtem so razredniki in razredničarke razdelili vsem svojim učencem in učenkam medenjake v obliki srca. Vsak je dobil enega. V prijetnem prazničnem vzdušju so zapeli še pesem "All I want for christmas is you", katere besedilo so lahko spremljali na platnu.

Kaj je o celotni prireditvi povedala glavna organizatorka, gdč. Janja Vilar? "Prireditve je bila krasna. Otrok se je dotaknila predvsem med video posnetkom. Ko smo spremljali posnetek gluhe deklice, je bila v dvorani popolna tišina. Zelo ganljiv trenutek."

Prav gotovo so učenci in učenke s prijetnimi vtisi, izrečenimi lepimi in dobri mi novoletnimi željami ter polni veselja pričakovanja odšli domov in veselo in prijetno vzdusje razširili tudi v svoje domove.

mag. Branka Škufca

Tu sem.
Zate in zame.
Za življenje.
Za svobodo in upanje.
Za dejanja odpuščanja,
iskrenost spodbujanja
in nemirna iskanja novega.

Tu sem, da dahnem ljubim te v tvoje uho,
da te ovijem v toplo jopo prijateljskih dotikov
in ti narišem srečo v oči.

Tu sem, da bijem zate
v bitje tvojega srca.

KUHARSKA DELAVNICA

V prazničnem mesecu decembru se je v Osnovni šoli Louisa Adamiča na Tovarniški ulici odvil kar precej raznovrstnih dejavnosti. O Miklavževem sejmu ste lahko prebrali v prejšnji številki Grosupeljskih odmevov.

Tokrat vam bom predstavila kuharsko delavnico, ki je potekala osmega decembra, v gospodinjinski učilnici. Delavnica se je začela ob trinajsti uri. Trajala je kar tri šolske ure. Vodila jo je učiteljica gospodinjanskega pouka. Delavnice se je prostovoljno udeležilo deset učencev predmetne stopnje.

Kaj so skuhali oziroma spekli? Kot ste že lahko prebrali, so učenci v mesecu novembru pod vodstvom šolske knjižničarke pripravili knjigo z naslovom "Šolska kuharica prazničnih jedi". V tokratni delavnici so recepte izbrali iz te knjige in tako pripravili čokoladne mafine, pujske za srečo in različno novoletno pecivo. Potreben material za izvedbo kuharske delavnice je poskrbela šola. Ob koncu so udeleženci z veseljem pojedli pripravljene dobrote. Nekaj kuharskih mojstrov in odnesli tudi domov.

Udeleženci kuharske delavnice so bili navdušeni nad pripravljeno hrano. Prav gotovo so se veliko naučili in ne dvomim v to, da bodo tudi doma naredili kakšno izmed jedi, ki so jo pripravili v šoli.

mag. Branka Škufca

OBVESTILO

Lovska družina Grosuplje in Lovska družina Višnja Gora,

obveščata imetnike kmetijskih in gozdnih zemljišč na območju občine Grosuplje, da lahko škodo, ki jo povzroči divjad na teh zemljiščih, pisno prijavijo v treh dneh (glej 56. člen Zakona o divjadi in lovstvu) na naslove cenilcev škod:

JANEZ GALE,
Adamičeva 28, 1290 Grosuplje
(tel. 786-17-18, mob. 041-320-456)
za LD Grosuplje
in
FRANC KOŠAK st.,
Mestni trg 35, 1294 Višnja Gora
(tel. 788-47-44, mob. 041-427-422)
za LD Višnja Gora.

IZOBRAŽEVANJE NA DANSKEM

Božični in novoletni prazniki so mimo, božična drevesca so Danci že porli. Tudi tu se pozna patriotizem, saj imajo zavedni Danci tudi okraske na smrekici z motivom svoje zastave ali vsaj v njenih barvah, beli in rdeči. Obe-ta pa se jim, da bodo lahko v prihodnosti izbrali enako drevesce kot prejšnje leto. V Botaničnih vrtovih Univerze v Kopenhagnu že desetletje razvijajo postopek kloniranja božičnih drevesc. Letos imajo tako v laboratorijih pripravljenih 5000 sadik, ki jih bodo kmalu posadili v gozdove. Tako bo gojitelj vedno zagotovljena zaloga lepih in čvrstih smrekic za izvoz. Da, Danska je velika izvoznica božičnih oziroma novoletnih drevesc.

Navkljub rekordom, ki so jih letos podrli nakupovalci v prvi polovici decembra, in opozorilom upravljalcev zabavišnega parka Tivoli, razpoznavnega znaka Kopenhagna, naj obiskovalci zaradi prevelike gneče (vstopnica stane 75 DKK, 1 DKK je 33 SIT) park raje obiščejo med tednom, letošnji božično-novoletni prazniki le niso tako veseli in prijetni za vse. Na tisoče družin, predvsem s staršem samohraniteljem, in imigrantskih družin, je zaprosilo za pomoč Salvation Army (Rešilna vojska – polvojaška mednarodna organizacija na verski in dobrodelni osnovi) in jo tudi prejelo. Pomoč se dodeli v obliki bona za nakup tradicionalnega božičnega kosila: pečena raca, piščanec ali svinjina, rdeče zelje in pečen krompirček, za sladico pa mlečni riž, prelit s toplim višnjevim prelivom. Seveda pa so za hladno predjed vedno na mizi morske stvari: rakci, losos... Še ena danska božična tradicija je, da okrašena smrekica stoji na sredini sobe in na božični večer vsi zbrani zableščejo okrog nje.

Zdaj pa res k študiju, zaradi česar sem tudi tukaj. Evropski svet je marca leta 2000 v Lizboni sprejel sklep, da Evropska unija do leta 2010 postane najbolj konkurenčno, dinamično in na znanju temelječe gospodarstvo na svetu, zmožno gospodarske rasti in zmožno ponuditi več in boljša delovna mesta ter večjo socialno povezanost. Izobraževanje in vseživljenjsko učenje sta vsekakor strategija za doseganje tega. Vseživljenjsko učenje obsega učenje za osebne, državljanske in družbene namene, prav tako pa vpliva na zaposlovanje. Odvija se v različnih okoljih, in sicer izven formalnega sistema šolanja in usposabljanja. EU prav tako vzpodbuja formalno izobraževanje v državah članicah in izmenjavo študentov med njimi. Program Socrates Erasmus je namenjen povečevanju kakovosti visokošolskih programov in utrjevanju evropske razsežnosti visokošolskega izobraževanja, s tem da omogoča izmenjavo študentov med univerzami držav članic. Tako se tudi dviguje mobilnost ljudi v EU in izboljšuje popolno priznavanje študija in kvalifikacij, ne glede na to, v kateri državi EU je bil študij opravljen in so bile pridobljene kvalifikacije. V programu Socrates Erasmus sodeluje 219 visokošolskih institucij in od leta 1987, ko je bil program ustanovljen, se je med njimi izmenjalo 1,2 milijona študentov. V letu 2004 je EU za ta program namenila 18-7,5 milijona evrov.

Filozofska fakulteta v Ljubljani ima podpisan sporazum o izmenjavi študentov z Univerzo za izobraževanje v Kopenhagnu (Danmarks Pedagogiske Universitet), ki je bila ustanovljena leta 2000. Univerza je od centra mesta oddaljena 12 minut z vlakom ali 20 minut z avtobusom. Stavba je nenavadna, med drugo svetovno vojno jo je nemška vojska uporabljala kot svoj štab. Poleg tega je v njej tudi Danska pedagoška knjižnica, ki velja za eno največjih in najboljšejših pedagoških knjižnic v severni Evropi in obsega približno 800.000 del. Knjižnica je odprta za vse. Kot podiplomsko študentko andragogike v Ljubljani so me razporedili na oddelek Learning Lab Denmark, kjer teče triletni projekt Learning Conference. Načrtovanje konferenc kot oblike izobraževanja odraslih je tudi področje moje specialistične naloge. Mentor prof. Ib Ravn me je povabil, da se udeležim treh konferenc v okviru njihovega projekta, kjer so sodelovali kot svetovalci za izboljšanje učenja odraslih na konferencah. To je bila tudi priložnost za ogled države. Kopenhagen se nahaja na otoku Zealand, mi pa smo na prvo konferenco odšli na otok Fyn oziroma v obalno mesto Nyborg, na drugo pa na istem otoku v mesto Odensee, ki je tretje največje dansko mesto. Omenjena otoka povezuje 18 km dolg most nad morjem za avtomobile, pod morjem pa je spjelna proga za vlak. Most je v uporabi od leta 1997 in je največji gradbeni projekt v vsej zgodovini države.

Skandinavija ima bogato in dolgo tradicijo izobraževanja odraslih. V 16. stoletju se je Danska tako kot druge skandinavske države pridružila podpornikom Luthrove reformacije. Ena od doktrin reformacije je zahtevala, da se vsi ljudje naučijo brati, da bodo lahko sami prebirali in študirali nauke Biblije. Opismenjevanje celotnega naroda se je nekoliko kasneje izkazalo kot najbolj pomemben dejavnik za nastanek temeljev izobraževanja odraslih v 19. stoletju.

Posebnost Danske pri vseživljenjskem izobraževanju (lifelong learning) je Visoka ljudska šola (Folkehojskole). Prva je začela obratovati leta 1844 na podlagi modela N. F. S. Grundtviga, danskega učitelja, filozofa, zgodovinarja, pesnika in teologa. Ta je načrtoval mrežo šol z internatom, kjer si lahko vsi državljani pridobijo znanje in smernice za svojo intelektualno, kulturno in duhovno rast. Odločilno je bilo, da so šole imele internat, saj je bilo takratno prebivalstvo zelo raztreseno po podežlju. Pravijo, da je kulturna in intelektualna klima, ki se je razvila z delovanjem ljudskih visokih šol, omogočila Danski, da se združi proti fašizmu med 2. svetovno vojno in se upre pasti kolaboracije s sovražnikom tako, kakor se ni zgodilo nikjer drugje v Evropi. Danes ljudske visoke šole niso več osredotočene samo na podeželsko prebivalstvo, vanje se lahko vpiše vsak, ki je starejši od 18 let. Deluje jih približno 100, njihovih tečajev pa se udeleži približno 50.000 "študentov" letno. Ponujajo kratke in daljše tečaje, od nekaj tednov med počitnicami do tudi šest mesecev skozi vse leto. Ljudske visoke šole niso del formalnega izobraževalnega sistema in niso konkurenca javnemu šolstvu. Ne delujejo po načelu ocenjevanja in izdajanja spričeval ali certifikatov. Posamezniku ponudijo možnost za osebni razvoj in splošno razgledanost. Tečaji pokrivajo različna področja od ekologije in biološkega kmetijstva, atletike, glasbe, različnih potovanj v tujino do tujih jezikov, razvoja zavesti, transcendentalne meditacije in filozofije. Udeleženci, od mladine do upokojencev, v času trajanja tečaja živijo v internatu in si z drugimi udeleženci delijo skrb za kuhanje, čiščenje. Tečaje plačajo sami, 1 teden stane približno 1.000 DKK. Udeleženci pa morajo računati še na dodatne stroške za študijske izlete. Zanimivo je, da ljudske visoke šole dobijo 85-odstotno nadomestilo stroškov od države. Navkljub visoki državni podpori so vse visoke ljudske šole v svojih pogledih in filozofskih okvirih, znotraj katerih delujejo, popolnoma neodvisne od države.

Danska je leta 1980 začela ponujati tudi različne oblike izobraževanja, ki povečujejo posameznikove možnosti na trgu dela. Ena od teh oblik so tečaji danskega jezika za tiste, katerih materin jezik ni danščina, ki mimogrede velja za enega najtežjih jezikov na svetu. Organizirajo jih lokalne skupnosti, ki imajo svoje jezikovne centre. Tujec se lahko praviloma udeleži tečaja v lokalni skupnosti, v kateri živi, in praviloma so ti tečaji brezplačni, financira jih lokalna skupnost. Seveda Gentofte Kommune, v kateri živim, tak tečaj zaračuna po 500 DKK za semester. Čedalje več lokalnih skupnosti to počne in

Notranjost DPU

Iskanje knjig

tudi izpiti so čedalje težji. Opravljen izpit na tretji stopnji je poleg izpita iz poznavanja danske kulture pogoj za pridobitev državljanstva. Proti taki uredbi, ki je postala veljavna sredi decembra 2005, je bil pred stavbo danskega parlamenta organiziran protest, udeležilo pa se ga je nekaj sto imigrantov in beguncev, ki želijo dansko državljanstvo.

Ne bi pa mogli protestirati glede dostopnosti knjige vsem prebivalcem Danske. Skoraj na vsakem vogalu je lokalna knjižnica, res pa je, da so knjige v njih večinoma v danskem jeziku. Centralna knjižnica v Kopenhagnu pa ima veliko izbiro knjig, časopisov, revij tudi v angleščini. Vse knjižnice imajo čitalnice, kjer je na voljo vsaj nekaj računalnikov z dostopom do interneta. Uporaba tega je brezplačna, tudi v knjižnico ni potrebno biti včlanjen, prav tako je brezplačno tiskanje.

V naslednji številki Grosupeljskih odmevov pa o kulturi, umetnosti, prostem času in še čem ...

Petra Ljubič

Katedrala posvečena Grundtvigu

SV HEC ...

VELIKE TRAVNIŠKE UPLJE SO POSTALE MESTO

Kot VIŠ(N)JA GORA pred več kot 500 leti so tudi VELIKE TRAVNIŠKE UPLJE postalo mesto. Ker mnogi meščani ne vedo, kaj bi s tem

nazivom, bodo v kratkem začeli graditi vsak svoje tabore in okope – kar tako, za vsak slučaj (beri: pred dacarji, cefizlji in drugimi lopovi in morilci).

NA OBZORJU – NOVA DRUŽBENA INVESTICIJA: GAVGE

Glede na dogajanje v VELEUPLJAH in ostali PRIMESTNI OKOLICI od ŠMARSKE DO ŠKOCJANSKE PRAFARE TER OD POLIŠKIH HRIBOV PA DO ILOVE GORE bo treba slej ali prej kakšnega privezati tudi na GAVGE, vendar ne računajte na višnjegorske, saj imajo le-ti le-te samo zase in za svoje otroke. Zato bodo morali zgraditi svoje – verjetno tam nekje med STOHANOM in ŠPANOVO DOLINO.

POČEN GROŠ in BOKSARSKI RING

Nekaj di(v)jakov, ki so v lanskem letu obiskali nove prostore ŠTUDENTSKEGA KLUBA, se je izredno dobro vživel v tamkajšnjo ponudbo, drugi pa so jo raje ucvrli domov in ugotavljali, da take borbe, na katerih se razbija steklo in javni inventar, niso vredne počenega GROŠA in sodijo kakšnih 500 km bolj južno, le da imajo tam točno določen "čošak za bacanje", v VELIKIH UPLJAH pa vsak meče, glih kamor mu paše. Morda bi bilo dobro, da bi sredi parterja zgradili tudi boksarski ring. Pa naj se primejo vročkrvni žrebci, če imajo jajca!

VELIKE UPLJE SO ZELO PRIMERNE ...

Ker je bila v TRAVNIŠKIH VELIKIH UPELJAH izredno izdelana, dodelana in podelana gospodarska in družbena infrastruktura, si VELEUPLJE v zadnjem času vedno več ljudi privoščijo – med njimi so bili tudi LOPOV PORSHEJA za 17 milijonov in KAVBOJSKA OBRAČUNOVALCA z njim.

KMEČKI PUNTI – ŠE SLEDIJO

Ker so VELIKE UPLJE postale mesto in ker se bodo davki povečali, lahko pričakujemo, da bo prišlo tudi do novih KMEČKIH PUNTOV. Meščani, seveda, pravic do kmečkih puntov nimajo. Lahko pa si po VIŠNJEORSKEM zgledu zgradijo svoj PURFELTURN, ali pa purfel odnesejo kar na občino...

NI KMETOV ZA KMEČKE PUNTE

Iz okoliških kmečkih vasi pa ugotavljajo, da pravzaprav tudi ni več pravih kmetov. Zato bodo iz vsake vasi poslali v BOJ ZA STARO PRAVDO vsaj po enega predstavnika. Pogoj je, da ima vsaj pet lončkov zemlje, v katerih ima posajeno solato – lahko je tudi paradižnik, kateri bo ob puntih prišel še kako prav.

VELEUPELJSKA HIMNA: ŽABE

Nekateri PIVSKI BRATCI pa že po velikoupeľjskih gostilnah ob prepovedanem obratovalnem času veselo prepevajo novo VELIKOUEPLJSKO HIMNO – VODOPIVČEVE ŽABE. Žalci so sicer zelo jezni zaradi te kraje, a pravijo: "Če so Šmarcem ukradli grb, naj nam pa še našo himno! Žabe jim pa ne damo!" Glede na to, da so ŽABE v VELEUPLJAH še pred leti veselo prepevali na eni izmed prireditev ob državnem prazniku, menimo, da se bo himna hitro prijela.

RAČENSKE RAČKE, MLATIČEVSKÉ ŠTORKLJE IN ZA-GRAŠKI KOMARJI

Ob slavnostni razglasitvi VELIKIH TRAVNIŠKIH UPELJ v VELEUPLJE so se prebivalci ob RAČENSKEM POLJU že dogovorili, da poleg žab VELEUPELJCEM ne dajo svojih RAČK, ŠTORKELJ, še posebej pa ne KOMARJEV. "Vi IMEJTE svoje odplake, mi bomo pa svoje žival'ce fotral!" so se enostransko dogovorili.

VODA NA KONCU VELEUPELJ = DOBRA-VKA

Na ta sklep je eden od VELEUPELJSKIH staroselcev ob EKOLOŠKEM POROČILU BIO-INŠTITUTA protestiral: »Ni res, da je voda v katastrofalnem stanju, saj je voda tam, kjer se stekajo Bičje in Podlomščica ter nato še VELEUPELJSKI BREG že stoletja DOBRA-vka. ...in pri tem ostajam.«

TUDI ROMI SO SI ODAHNILI

Ko je jøžek Zagraški slišal, da v VELEUPLJAH, od kar so postale MESTO, ni

več ROMSKE PROBLEMATIKE, je zavzdihnil: "Ja kaj smo se pa pol' prega'jal' vse od leta Gospodovega 1992? Mar bi jim že prej požegnal mestne pravice, pa bi dali gmah.«

ORNG – AL' PA NIČ!

Veleupeljski svetniki so se zdaj že tolikokrat odločali o GIGA in MEGA ter drugih oglasnih panojih, da jih bodo odslej lahko zainteresirani postavljali skoraj na vsak zelnik, in to – na vsakega nekoliko drugačnega. Bojijo se le, da ne bi višnjegorski kozel LISEC kaj pos... (CENZURA)...al v neposredni bližini. Eden od svetnikov je ob dilemi, ali bi postavili MEGA ali GIGA panoje, dejal: "Če ga že ser... (CENZURA)...mo po prostoru, ga se... (CENZURA)...mo orng", drug pa je dodal: "Če že stoji ..., naj orng stoji!"

ČRNE GRADNJE – ZAVITE V ČRN CELOFAN

Glede na salomonski inšpekcijski ukrep in realizacijo le-tega predlagamo vsem črnograditeljem, naj ne rušijo svojih gradenj, temveč jih zavijejo v črn celofan. Tako bo volk (beri: inšpektor) sit in koza (beri: zavezanec, obvezanec in povezanec) cela. Pri tem pa naj le pazijo, da bodo sem ter tja (če gre za stanovanjske objekte) pustili kakšno luknjo, da se ne bodo zadušili.

Z MRTVIMI SE LAHKO POGOVARJAMO – Z MOLITVIJO!

Ko je zadnjič nekdo v vrhu MODREGA STEKLENEGA KOMUNSKEGA STOLPA prebral GIGA komentar v EHO CAJTNGIH o plakatiranju, se mu je še bolj posvetilo (da ne rečemo: poblisknilo), a se je takoj za tem tudi vprašal: "Kako pa naj se pogovarjam z lastniki zemljišč, če je ena lastnica že umrla?" Ja, človek božji! Mol't bo treba...

»ŠPILAVCI IN KVARTOPIRCI NE BODO VIDELI NEBEŠKEGA KRALJESTVA!«

Menda si v VELEUPLJAH zdaj močno manejo roke od kar so se z okoliškimi špani dogovorili za denar od IGRALNIŠKIH TAKS. Farani iz KACI(JA)NOVE FARE pa že trdijo, da bo treba v kratkem zgraditi dom za zdravljenje zasvojenecov od igralništva po DON PIERINOVEM vzoru.

PREMALO PARKIRNIH MEST

Po detajlni terenski raziskavi smo z lučjo pri belem dnevu ugotovili, da je v MESTNIH VELEUPLJAH premalo parkirnih mest. Zato predlagamo, da šo-

ferji avtomobilov in tovarnjakov začnejo parkirati na primestni periferiji. Nekaj od možnih načinov si lahko ogledate na priloženih fotografijah.

PRIPOROČILO POLICIJSKE POSTAJE

Pazite, da iz PUSTA (28. februarja) ne boste naredili PRESTOPNO LETO! Tudi PO PUSTU ne bo nobenega PO-PUSTA.

NI ŠE PRESTOPNO LETO!

Vsem, ki praznujete 29. februarja rojstni dan, bomo čestitali in vas pozdravljali šele čez dve leti s skladbico KOL'KOR KAPLIC, TOL'KO LET ... (x 4) ... BOG VAM DAJ NA SVET ŽIVET'!

V VINU – Z VODO...

Baje že od lanske jeseni v vsej vasi VINO nazdravljajo zgolj z VODO. Menda so zaradi tega razjezili tudi na HUDI POLICI in bodo prav tako v kratkem VELEUPLJSKEMU ŠPANU natočili čistega vina – pardon, čiste vode.

P.S: V ZA-GRADEC BI PA ŠNOPS...

PRED VEČ KOT TREMI DESETLETJI SO NEKATERI NAMERAVALI NAPELJATI v ZA-Graški vodovod ŠNOPS. Zdaj se nekateri že sprašuje(mo)jo, zakaj tega niso storili zares. Vprašanje je po sprejetju Kebrovega zakona še vedno in vedno bolj aktualno.

NEKAJ TRDEGA

Zadnjič, ko je eni od gospodinj v VELEUPLJAH crknil pralni stroj, je bila zelo jezna. Potem so ji na KAMUNALI svetovali, naj si vgradi pripravo za mehčanje vode. Ko je slišala, da stvar košta najmanj 100 jurjev v kosu, je še bolj ogorčena in užaljena dejala: »To pa že ne! Tako vsaj nekaj trdega zaužijem...«

PROMETNA TABLA – KOT TARČA

jøžek Zagraški je že pred več kot 15 leti dejal, da so cesto na koncu Velikega Mlatičevega fovš zakrivili, zato so se začele pojavljati tudi razne luknje ob robovih asfalta. Zdaj so vendarle poskrbeli za DOKONČNO REŠITEV – v luknjo so postavili prometno tablo. Kdor jo bo potrofil, jo bo moral plačati! Za avto se ne sekirajte!

jØŽKOVE SABOTAŽE ... IN SANJARJENJA

Sam vrh PRESVETLJENEGA MODREGA VELIKOUEPLJSKEGA STOLPA se je spraševal, kaj je bilo temu jøžku Zagraškemu v zadnjem času, ko je zapisal o BODOČEM VELEUPELJSKEM KNJIŽNEM HRAMU med drugim tudi prispevek o SABJARJENJU. Prvi in nekoliko bolj vojaško razpoloženi so trdili, da gre za SAB-otažo, nekoliko bolj literarno ozavešeni so dejali, da gre za izumljanje novih besed, bolj romantično razpoloženi pa so trdili, da gre le za jøžkova san-JARJENJA. Najbližje dejanskemu stanju so bili slednji, saj so vedeli, da jøžek namesto hrušk žre zadnja leta le časopise in knjige. Na tej podlagi so ugotovili, da ga je najbrž prav to tako zdelalo in zvilo kljub njegovemu našpičenemu in sabotažnemu razpoloženju, da je le sladko zaspal sredi nekoliko daljše besede ter globoko ZASANJARIL.

MOZARTOVO LETO

Iz PRESOLJENE SOLNOGRAŠKE smo po velikih brezžičnih skrivnih zvezah izvedeli, da se je tudi porednik EHO CAJTNGOV vključil v praznovanje MOZARTOVEGA LETA – poleg poslušanja LAHKE NOČNE GLASBE ob njegovih SANJARJENJIH ima najraje MOZARTOVE KROGLICE.

KAJ PA MNOŽIČNA MESČANSKA KULTURA?

Zdaj VELEUPELJSKI meščani le dokažite, da ste kulturni! Za začetek bomo preverili udeležbo na eni izmed kulturnih prireditev.

MISIJA – NEMOGOČE: jØŽEK OSMI POTNIK

Nekateri iz vrha MODREGA PRESVETLJENEGA STEKLENEGA VELEUPELJSKEGA NEPREMAGLJIVEGA VESOLJSKEGA STOLPA so na lanski zadnji božično-novoletni seji med nazdravljanjem v VELIKOUEPLJSKO politično orbito menda pomotoma izstrelili VELIKOUEPLJSKO 4. VEJO OBLASTI, 7. SILO in še jøžka Zagraškega kot osmega potnika. Zdaj čakajo, kaj bo priletelo nazaj – na kupček... in molijo BOGA, da se ne bi nikoli vrnilo.

TOP SECRET

(Piši ko što govoriš!) Iz strogo nepreverjenih zemljemerskih virov smo izvedeli, da so zadnjič pri - 20°C trije zemljemerci in ena zemljemerka u Črnučama ujeli štiri Marsovce

z Lune, ki so priznali, da je Zemlja okrogla. Zdaj se bojijo, kaj se bo zgodilo, ko se bo nekoliko otopilo. Baje sta pri zaslišanju dva dni in dve noči dežurala dva zemljemerca z VELIKOUEPLJSKE KOMUNE.

Najbrž bodo spet komu podkurili, da se bo prej odtajalo.

PGD GROSUPLJE - ŠTIRI MINUTE DO POŽARA

Gasilskih akcij je veliko, denarja za požrtvovalno in prostovoljno dejavnost pa je bolj malo

Dva dni pred silvestrovim so ognjeni zublji obilnili pionirja med podjetji grosupeljske kotline na področju gostinske opreme. V nedrja grosupeljske kotline je Kovinastroj Gastronom Grosuplje svoj tedaj skromni obrat položil na prelomu šestdesetih let. Malo ugodna klima za razvoj obrtne dejavnosti ni okrnila zaleta Alojza Predaliča in petih delavcev, ki so zanosno pljunili v dlani in pognali srce današnjega vrhunskega proizvajalca kakovostne gostinske opreme, ki mu mesto med vodilnimi proizvajalci visoko tehnološko izpolnjene gostinske opreme priznavajo širna Slovenija, južni trgi nekdanje skupne domovine, Avstrija, Nemčija, Anglija, celo Izrael in Rusija, Arabski emirati in severna Afrika. Pisarniško dejavnost je podjetje Kogast pred petimi leti preselilo v sodobno stavbo, v kateri je konec decembra nenadzorovano pustošil ogenj. Po neuradnih domnevah naj bi iskro zanetil kratak stik v električni napeljavi med stropom in ostrešjem. Ogenj se je najprej razbesnel po podstrešju, nato pa bušnil na plan skozi ventilacijske kanale na delu stavbe, ki gleda na cesto. Kikirikajočega petelina so ukrotili šele gasilci iz PGD Grosuplje, Šmarje-Sap, Ponova vas in Spodnja Slivnica. Poveljnik in vodja intervencije je bil Matija Brodnik iz gasilskega društva Grosuplje.

Matija Brodnik, kako ocenjuje te preteklo leto z vidika požarne varnosti in aktivnosti vašega društva? Koliko intervencij in drugih preventivnih akcij ste izvedli?

»Preteklo leto je bilo na področju intervencij dokaj mirno leto. Imeli smo 11 intervencij, kar je veliko manj, kot smo jih imeli v preteklih letih. V letu 2004 smo opravili 35, v letu 2003 pa 36 intervencij. V spomladanskem in poletnem času ni bilo daljšega sušnega obdobja in tudi občani so bolj seznanjeni in osveščeni, da se ne sme kuriti ali sežigati odpadkov v naravi. V preteklih letih smo tudi velikokrat pripravljali različne akcije in predstavitve, kako ravnati v primeru začetnih požarov, koga poklicati ... Mislim, da so bile te akcije uspešne, kar se je morda odražalo tudi v lanskem letu, ko smo imeli veliko manj intervencij.«

Gasilstvo je obvezna lokalna javna služba, katere trajno in nemo-teno opravljanje zagotavljajo občine in država. Kakšen finančni kos vam odmerjata slednji? Ali zadostuje za potrebe in reorganizacijo, kateri so bila zadnji čas podvržena gasilska društva?

»Gasilska zveza Grosuplje ima podpisano pogodbo za opravljanje javne gasilske službe z gospodom županom, ki je odgovoren za požarno varnost v grosupeljski občini. Gasilska zveza pa ima podpisane tudi ustrezne dogovore s prostovoljnimi gasilskimi društvi v celotni občini v skladu s požarnim načrtom posameznih društev in v skladu s kategorizacijo društev. PGD Grosuplje je centralno društvo 4. kategorije in je v skladu s požarnim načrtom pozvano skoraj na vse intervencije v občini. Kot centralno društvo moramo biti tako čim bolj usposobljeni in opremljeni za vse vrste nesreč, ki se lahko pripetijo v občini. Tako bi moral biti razdeljen tudi finančni kos, ki ga dobimo preko Gasilske zveze Grosuplje. Zahteve po opremljenosti in usposobljenosti, ki nam jih določa zakonodajalec, so prevelike glede na prejeta finančna sredstva. S tem mislim na osebna zaščitna sredstva gasilca in tudi skupna zaščitna sredstva gasilcev. Prav tako je tudi skoraj večji del strojnega in voznega parka pri nas že precej v letih in kliče po posodobitvi, saj je povprečna starost naših vozil, opremljenih z gasilsko tehniko, 18 let.«

Gasilstvo je bilo na prepihu še posebej v lanskem letu, ko je kot damoklev meč visela v zraku grožnja z razpustitvijo nekaterih društev. Kako se PGD Grosuplje prilagaja novostim in zahtevam države?

»Po mojem mnenju država o razpustitvi ne bi smela razmišljati, saj je gasilstvo ena najmočnejših prostovoljnih organizacij na Slovenskem. Tukaj mislim predvsem na povezanost tako med starejšimi kot mlajšimi. Koliko dela in prostovoljnih ur je že bilo opravljenih, koliko razdeljene pomoči v zameno za proti čas, koliko prijateljev in znanstev ... vse to nas med seboj zelo povezuje in menim, da bo današnji človek tudi danes in v prihodnosti še kako potreboval take organizacije.«

Ali člani PGD Grosuplje stremite za kontinuiranimi usposabljanji in napredovanji?

»V našem društvu že dlje časa dajemo poudarek izobraževanju in tudi posodabljanju skupne in osebne opreme. Velik problem pri posebnem izobraževanju na Republiškem centru za izobraževanje na lgu pa je gotovo predolga čakalna doba in neurejen status prostovoljnega gasilca pri delodajalcih, ki ga tudi novi zakon o gasilstvu ni opredelil. Problem nastaja pri odhajanju gasilca z delavnega mesta v primeru intervencije in tudi za izobraževanja. Za namene intervencije in izobraževanja prostovoljci sedaj koristijo svoje letne dopuste. Napredovanje je vsekakor zelo potrebno, tukaj mislim predvsem na izobraževanje gasilcev, ki so ob intervencijah v neposrednem stiku s situacijo, ki nastane. Potrebno je poudariti, da smo gasilci v našem društvu prostovoljci, svoj prosti čas vlagamo v ljudi in za ljudi, tako v primeru požarov, nesreč, kot pri reševanju življenj in

premoženja naših občanov.«

Pika na i lanskoletnemu delovanju društva je bila uspešna in učinkovita intervencija ob požaru v podjetju Kovinastroj Gastronom. Ali je bilo reševanje tehnično zahtevno?

»Požar v Kovinastroju na Adamičevi cesti je bil prav gotovo ena bolj zahtevnih intervencij v preteklem letu. Zahtevna intervencija je bila zato, ker je bil požar opažen zelo pozno. V tem času so imeli v podjetju kolektivni dopust in je ogenj opazil šele občan, ko je bil viden že od zunaj. Večji problem je bil tudi dostop do objekta in vstopanje v prostor, saj je bilo podjetje zaprto. Za vstopanje v prostor se je bilo potrebno dobro pripraviti in zaščititi. Pri notranjih požarih se sprošča veliko strupenih plinov, zato so bili gasilci opremljeni z izolirnimi dihalnimi aparati. Pravilni pristopi in hitro reagiranje pa je gotovo preprečilo še večjo škodo. Tukaj je potrebno omeniti še vremenske razmere, močno sneženje, ovire v prometu in pri delu so predstavljale večjo nevarnost za nesrečo naših članov ...«

Koliko gasilcev je sodelovalo pri gašenju?

»Pri intervenciji je sodelovalo 50 gasilcev: iz PGD Šmarje-Sap 13 gasilcev in tri vozila, PGD Ponova vas je prispevalo devet mož in dve vozili, PGD Spodnja Slivnica pa se je odzvalo s tremi gasilci in z enim vozilom. Iz PGD Grosuplje se je z ognjenimi zublji spopadlo 25 gasilcev in štiri vozila.«

Kakšen je bil vaš odzivni čas in kakšen je sicer optimalen čas prihoda operativne enote na kraj gorenja?

»Naš povprečni odzivni čas, čas od prejema obvestila na pozivnike in izvoza prvega gasilskega vozila iz gasilskega centra je štiri minute. Tu moramo upoštevati, da se mora vsak prostovoljec pripeljati do gasilskega centra, se tam opremiti in šele potem lahko izvozimo. V primerjavi s poklicnimi gasilci je to zelo dobro, saj imajo slednji odzivni čas tri minute.

Povprečno se na intervencijo odzove 14 gasilcev. Čas do kraja intervencije pa je vedno odvisen od prometa in vremenskih razmer. Občane bi bilo dobro opozoriti, da če zaslišijo gasilsko sireno ali pa vidijo gasilski avto, naj se umaknejo s ceste in nam tako omogočijo hitrejšo in varnejšo vožnjo na intervencijo.«

S kakšno opremo se podajate v boj z ognjenimi zublji. Ali ta ustreza vsem sodobnim tehničnim merilom?

»Kot sem že omenil, smo v preteklosti velik poudarek dajali osebni zaščitni opremi gasilca, saj nam je zdravje in zaščita gasilca gotovo najpomembnejša. Oprema, ki jo posedujemo, prav gotovo ne ustreza vsem sodobnim merilom. Potrebno bo storiti še veliko, zlasti pri opremljanju društva, kar pa je vedno pogojeno s financami.«

Kakšna je vizija delovanja društva v prihodnosti?

»V tem letu smo si zadali kar velik zalogaj, saj nameravamo posodobiti naš vozni park. Kot osrednje društvo bi morali biti opremljeni po standardih, ki jih predpisuje Uredba o organiziranju, opremljanju in usposabljanju sil za zaščito, reševanje in pomoč. V zadnjih letih smo ugotovili, da prebivalstvo v občini Grosuplje zelo hitro narašča, vse več je visokih objektov, podjetij, za katere prav tako nimamo ustrezne opreme. Vse to pa pomeni večjo možnost tudi večjih in zahtevnejših požarov hkrati. Kot odgovorna operativna enota moramo vsem tem novostim in spremembam slediti tako v znanju kot v tehniki. Pred časom smo imenovali poseben odbor, ki bo preučil najboljše možnosti in izbral najprimernejše novo sodobno tehnično vozilo, ki ga potrebujemo. Pri vsem tem velikem zalogaju kot prostovoljci računamo na pomoč vseh naših članov, občanov, podjetnikov, občine Grosuplje, njenih svetnikov in vseh prijateljev gasilstva.«

Glede na bližino avtoceste bi se zdelo smotno, da PGD Grosuplje zaradi neposredne bližine pridobi tudi koncesijo za sodelovanje v prometnih nesrečah. Ali razmišljate o tem?

»Tudi na avtocesti smo že večkrat intervenirali, saj so se že velikokrat vnela vozila. Zaenkrat naše območje v primeru prometnih nesreč poleg nas obvladuje tudi Ljubljanska brigada. Trenutno o pridobitvi koncesije še ne razmišljamo, gotovo pa bo to v prihodnje potrebno.«

Na kakšni ravni pa je sodelovanje ali povezovanje z ostalimi društvi znotraj Gasilske zveze Grosuplje?

»Z ostalimi društvi znotraj zveze zelo dobro sodelujemo. Veliko se srečujemo na raznih vajah, tekmovanjih in na izobraževanjih. Pomembno je, da se družimo in da se čim bolj poznamo. Tako nam je na intervencijah še lažje, saj vemo, kdo ima kakšno znanja in kakšno opremo.«

Barbara Pance

Kogast s polno paro naprej

Direktor podjetja Kogast Marko Avšič je škodo v stavbi ocenil med 60 in 80 milijoni. »Sreča je, da je stavba kakovostno grajena, v nasprotnem bi bila škoda nemara znatno večja.« Ogenj je v celoti uničil vzhodni del pisarniških prostorov, poškodoval je tudi precej računalniške opreme in pisarniškega inventarja. »Potrebno bo zamenjati električno napeljavo, tlake, kritino, pomožne strešne nosilce, glavni nosilci pa so ostali nepoškodovani.« Direktor Avšič meni, da je najverjetnejši povzročitelj požara tehnične narave. »Preiskave sicer še niso zaključene, mislim pa, da so jedro požara že odkrili, kar pomeni, da so ogenj zantile elektroinštalacije.« Ogenj je zajel podstrešni del stavbe ravno v času kolektivnega dopusta, vendar je delo nemoteno steklo takoj po prazničnih dneh. »Poškodovane prostore smo nadomestili z drugimi, med prazniki smo vzpostavili celotno informacijsko, električno in telefonsko mrežo.« Tudi proizvodnja zaradi nesreče ni utrpela zaostanka.

Kogast, pregled razdejanja pred zaključkom intervencije. - Fotoarhiv PGD Grosuplje

Direktor Kogasta Grosuplje Marko Avšič kaže na prostor, v katerem je besnel požar. - foto: Barbara Pance.

Zavod za prostorsko, komunalno in stanovanjsko urejanje Grosuplje, d.o.o.

PRI GRADNJI VAŠEGA NOVEGA ALI REKONSTRUKCIJI OBSTOJEČEGA OBJEKTA

vam nudimo:

- izdelavo "urbanističnega dela" posebnega dela projekta
- lokacijska dokumentacija po starih predpisih
- izdelavo projektne dokumentacije za vse vrste objektov
- pridobitev gradbenega dovoljenja

Najdete nas na
Taborski cesti 3 v Grosuplju
in po telefonu

(01) 781-03-20 ali (01) 781-03-28

KVALITETNO DELO Z MLADIMI – ZAGOTAVLJA USPEŠNO PRIHODNOST PROSTOVOLJNEGA DELA V DRUŠTVIH

Usposabljanje mladih je ena od najzahtevnejših nalog gasilske organizacije, če želimo pridobiti v naše vrste še več mladih. Temeljiti mora na sodobni teoriji in praksi dela z mladimi, prilagojeno pa mora biti njihovim zmožnostim in sedanjemu času. Mladi morajo čuti, da so tudi oni sestavni del napredka in del življenja prostovoljnega gasilskega društva.

Vsa človekova preteklost je samo boj za razvoj in napredek, ki ga nenehno prepleta proces učenja. Če je tako, potem je učenje zelo pomembno dogajanje v človeku. Pravzaprav ima učenje tisto čarobno moč, ki človeka dobesedno spreminja. Pravimo, da človek kot osebnost raste, se dviga, izpopolnjuje. Učenje je torej pot usposabljanja, ko pridobivamo nova spoznanja in spretnosti, ko oblikujemo nova stališča oziroma spreminjamo dosedanja mnenja.

Vzgoja otrok je že od davnih časov družbena dejavnost, kajti skupnost in vzgoja otrok sta trdno povezani. Najbolj pomembna in odgovorna pri vzgoji je še vedno družina, ki je nenadomestljiva. V njej preživlja otrok svoje otroštvo, doživlja ljubezen, zaupanje, spoštovanje, blaginjo, mir, gotovost in se pripravlja na življenje v šoli, v društvih in organizacijah in kasneje v službi. Družina ima v vsem človekovem življenju izredno pomembno vlogo in pogosto povezuje celo več rodov. Tega se zelo dobro zavedamo tudi v gasilski organizaciji. Zato moramo imeti gasilski funkcionarji stalne stike s starši pionirjev in mladincev. Upoštevati moramo njihova mnenja, stališča in zahteve, sami pa jih seznanjamo s svojim delom. Starši hitro spoznajo in zvedo, kaj delajo v gasilskem domu njihovi otroci, ki vedno radi pripovedujejo o svojem delu. Večina jih zna presoditi, ali delajo gasilci dobro in pravilno ali pa je njihovo delovanje v nasprotju z vzgojnimi cilji.

Dnevno se mladi v svoji bližnji okolici doma družijo s svojimi vrstniki, v šoli in drugih interesnih dejavnostih, ki jih med seboj povezujejo. V času, ko se pripravljajo na različna tekmovanja, se odrekajo močnejši tudi bolj prijetnim stvarim. Mladino lahko zelo hitro navdušimo za delo v društvu, če se seznanimo z njihovimi zanimanji ter njihovim predhodnim znanjem. Žal pa veliko mladih zelo hitro zapusti naša društva, ko spoznajo, da ni pravega zanimanja za delo z mladimi in da so njihovi cilji drugačni.

Ravno zaradi navedenih ugotovitev je poglavitni namen in naloga mladinske komisije, ki deluje v okviru Gasilske zveze, mladim, ki so vključeni ali se nameravajo vključiti v našo organizacijo, predstaviti cilje in naloge gasilskega društva ter opremo, ki jo imamo v orodijih. Uspešnost naše poti pa je predvsem odvisna od pravičnega pristopa mladinskih mentorjev in pomoči funkcionarjev v društvu. S pravili je zagotovljeno, da mora vsak mlajši član, ki prvič vstopa v gasilsko društvo, osvojiti preventivno značko, eno od večšin in sodelovati na enem od gasilskih tekmovanj. S tem se posameznik seznani z osnovami našega dela in se tako lažje odloči za nadaljevanje dela v društvu. Na podlagi predhodno opravljenih nalog ga nato pripravljamo za opravljanje izpitov za čin, ustrezen njegovi starosti. Pri delu s pionirji moramo imeti od vsega začetka jasn program njihovega delovanja v društvu, ki mora biti prilagojen možnostim društva in otrok. Dobro pripravljen program, izvedbe vaj in drugih dejavnosti so za pionirje zanimivi in radi prihajajo v gasilski dom, kjer jih vedno čaka kaj novega, kar jim širi njihovo obzorje, krepi samozavest in utrjuje spoznanje, da tudi sami lahko prispevajo k uspešnemu delu društva.

Prvo odločilno obdobje mladega gasilca - pionirja - je med sedmim in desetim letom. Lep in topel sprejem, dobro organizirano delo, primerno njihovi razvojni stopnji in sposobnosti, prepričanje, da so del velike gasilske družine, v kateri imajo svoje mesto, pravice in dolžnosti, ki jih enakovredno in enakopravno uresničujemo, vse to jih bo zadržalo v društvu ter jim omogočilo uspešno delo

vanje tudi v naslednjih letih. V času, ko mladostnik odrasča, postaja vse bolj vedoželjen, zanima se za razna vprašanja, ki dajejo odgovore o tem, kaj je pravica, kaj krivica, kaj prijateljstvo, tovarištvo in kaj sovražstvo, kaj so dobre želje, kaj pa nevoščljivost. Kritično sprejema vse, kar sliši, pazi na naše besede, če so resnične ali lažne, zlasti pa hitro spoznava, kaj govorimo in kaj delamo.

Mladi so v tem obdobju zelo iznajdljivi. Vsaj tako, če ne še bolj kot člani, poznajo naš gasilski dom. Nos vtnkejo v sleherni kotiček, stikajo po orodijih, kleti in podstrešju. Na vsakem koraku nas sprašujejo o tem in onem, nas spravljajo v težave in zadregu, vrtijo se okrog črpalk in avtomobilov, odkoder jih zlepa ali zgrda neprestano odganjamo. Kaj rado se zgodi, da skušajo zagnati črpalko, da se sedejo na voznikov sedež, vrtijo volan in pritiskajo na pedala, preizkušajo, kako deluje aparat za krpanje cevi, ogledujejo plinsko masko in izolirne dihalne aparate. V pogovorih z nami skušajo pokazati, koliko že vedo, kako je vse zelo preprosto in enostavno, da ni nobena umetnost voziti gasilski avtomobil itd. Kljub vsem tem nerodnostim so otroci v tem obdobju zelo pravični in plemeniti. Hudo jim je, če napravijo škodo, bolijo jih grde in umazane besede, krivična kazen ali grobo obnašanje odraslih. Ceniti znajo našo skrb, da bi gasilsko premoženje, za katero vedo, da je skupna last, skrbno čuvali in vzdrževali, težje pa jim gre v glavo, zakaj se nekateri poveljniki in gospodarji znašajo nad njimi, jih podijo iz urejenega orodja in jim prepovedujejo otipavanje orodja in opreme.

Izredno pravični in občutljivi za krivico so pionirji in mladinci v času, ko branijo čast svojega društva. To se izkaže zlasti pri raznih tekmovanjih in nastopih. Koliko solza, ihte in žalosti so že povzročili tisti naši funkcionarji, ki so bili krivični sodniki na tekmovanjih. Morda so samo za trenutek pozabili na svojo dolžnost in pripisali točko ali dve v korist tekmovalne desetine. Nekateri sodniki premalo poznajo določila tekmovalnih disciplin ter s tem delajo samo škodo, zmedo in nered. Tekmovalci se bodo kmalu sprijaznili s slabim uspehom, če so bili slabo pripravljeni, zelo težko pa bodo pozabili na krivico, če jim je bila storjena.

Pogosto delamo napake tudi pri obravnavanju preventivnih vprašanj, ko hočemo mlademu nadbudnežu preventivno predstaviti preveč na široko in podrobno. Pionirji naj spoznajo predvsem tisto, s čemer se srečujejo vsak dan, kar bodo morda lahko celo uporabili v usodnem trenutku. Tudi preventiva mora biti predvsem praktična, ne pa teoretična. V mnogih naših društvih z velikimi napori kupujemo sodobno gasilsko orodje in opremo. Zato jo ljubosumno čuvamo in zlasti poveljniki in gospodarji zelo pazijo, da je vse v najlepšem redu. V trdnem prepričanju, da delajo v dobro društva, večkrat tudi z grobo besedo odganjajo mladino. To ni prav, čeprav je potrebno opremo varovati, kar pa ni odvisno le od materialnih sredstev, ampak tudi od ljudi, ki z opremo ravnavajo in jo uporabljajo. In če teh ne bo, nam tudi avtomobili in vsa sodobna oprema ne bo veliko koristila.

Prav zaradi tega mladini odprimo gasilska orodijšča! Pokažimo jim vse, kar imamo. To pa ne pomeni, da bi se otroci smeli brez nadzora poditi po gasilskem domu in delati škodo na vsakem koraku. Tudi nered in zmeda sta škodljiva prav tako, če ne še bolj kot pretrda roka ali pregroba beseda.

Delo z mladostniki, ki so zrasli iz pionirjev, je še bolj odgovorno in pomembno kot delo s pionirji. V društvu se kmalu znajdejo v članskih vrstah, razviti in krepki se lotevajo tudi najtežjih del. Postajajo uspešni in sposobni desetarji in strojniki. V tem obdobju je zelo pomembno, da jim starejši člani stojijo ob strani, jim svetujejo, kako naj opravijo to ali drugo delo, nevsiljivo pripovedujejo o svojih težavah, problemih, dvomih v svoje sposobnosti in o težkih urah, ko so v društvu odločali o pomembnih stvareh.

Osnovni program dela za usposabljanje mladih sprejmemo člani mladinske

komisije v začetku leta. Namen in naloga komisije je predvsem seznaniti mlade, ki se vključujejo v našo organizacijo z zgodovino, vlogo v družbi nekoč in danes, smislom našega dela, ki ga od nas pričakuje okolje, v katerem živimo in delujemo. Program skušamo uskladiti s programom Mladinskega sveta, ki predstavlja vrh vodenja mladinske organizacije pri Gasilski zvezi Slovenije. Naloga Mladinskega sveta je, da skrbi za strokovni in tehnični razvoj dela z mladimi na nivoju mladinskih komisij v regiji in gasilskih zvezah ter s tem ustvarja pogoje za kvalitetno izvajanje začrtanih idej.

In s čim se v mladinski organizaciji vse ukvarjamo?

- gasilstvo: pridobivanje večšin, preventivnih značk in športnih značk, usposabljanje za naziv pionir in mladinec, gasilska tekmovanja, preventiva, gasilski kvizi;
- društvo Mladi gasilec DMG: v osnovni šolah kot ena izmed oblik izvenšolske dejavnosti, srečanja članov društva Mladi gasilec na različnih nivojih;
- orientacija in gibanje v naravi: osnovno spoznanje orientacije v naravi, orientacijska tekmovanja;
- taborjenja in letovanja: spoznavanje taborniškega življenja, preživetje v naravi, tečaji za neplavalce, pridobivanje plavalnih značk, pridobivanje večšin, športnih in preventivnih značk;
- ostale dejavnosti: športne igre, družabne igre, športna tekmovanja, izleti, pohodi, kulturne in glasbene prireditve.

Izobraževanje mentorjev za mlade gasilce

Da bi se ideje mladih pravilno usmerjale, dosegali boljše rezultati ter postali odnosi med mladimi in starejšimi gasilci bolj pristni, pa je potrebno usposobiti mentorje mladine.

Mentor je lahko človek – član društva, ki ga veseli delo z mladimi in je pripravljen prevzeti veliko odgovornost in hkrati dolžnost, ki je potrebna pri usposabljanju mladega človeka – pionirja in mladincev. Imeti mora določene kvalitete, kot so: strpnost, zvedavost, nenačelnost, zna vzpostaviti dialog, biti mora enkrat enkrat sogovornik, se zna opravičiti, zna reči tudi hvala, prosim in nikoli ne reče »nimam časa«. Ko v svojih vrstah društvu uspe pridobiti človeka s podobnimi kvalitetami, je uspeh zagotovljen.

V okviru našega programa smo tudi v naši Gasilski zvezi izvedli tečaj – mentor mladine - in kot prvi po novem programu pridobili 30 mentorjev, ki bodo svoje pridobljeno znanje poskušali prenesti na mlade iz devetih društev v zvezi. Na tečaju, ki je potekal dva petkova popoldneva in dve soboti, smo se kandidati učili sodelovati v pestrem in zanimivem programu ter med seboj izmenjavali izkušnje. Številni predavatelji z različnih koncev Slovenije so teoretično in praktično prikazali namen in način dela z mladimi.

Na uvodnem predavanju je bila obravnavana gasilska organizacija na Slovenskem ter vloga mladih v njej. Podrobno smo se seznanili s pravilniki, ki urejajo delo z mladimi, spoznali pomen mladinskih komisij na različnih nivojih, delo le-teh in njihove naloge pri vzgoji in usposabljanju. V delavnicah smo s praktičnega vidika spoznavali način dela z mladimi, njihovo igro in dojemanje okolice. S pomočjo inštruktorjev smo izdelali letni načrt dela - učni načrt, organizirali izlet in izvedli tekmovanje v kvizu. Spoznali smo orientacijo in pomen družabnih iger. Natančno so bile obravnavane gasilske tekmovalne discipline pionirjev in mladincev, kako pristopiti k tekmovanju in kako se nanj pripraviti. Z delom po skupinah smo obdelali programe za usposabljanje mladih in kako pripraviti ter organizirati zbor mladih. Seznanili smo se tudi s pedagoškimi znanji, kamor spadajo pojmi učno-vzgojnega procesa, učne metode, oblike in pristopi.

Delo mladinske komisije

Delegati naše mladinske komisije se vsakoletno udeležijo tudi zbora mladih

Mladinskega sveta v organizaciji GZ Slovenije, kjer se seznanimo s programi in delom mladinskih komisij posameznih regij ter navezujemo koristne stike s člani posameznih Gasilskih zvez, njihovi izkušnji in težavami, s katerimi se srečujejo pri svojem delu.

Srečanja z mladimi gasilci iz Hrvaške

V zadnjih treh letih smo se z ekipami mladincev in mladink udeležili prijetnega in zelo zanimivega Srečanja slovenske in hrvaške mladine, ki poteka enkrat v Sloveniji, naslednje leto na Hrvaškem. Namen teh srečanj je predvsem v druženju in povezovanju med mladimi dveh sosednih držav, ki pa je tudi tekmovalnega značaja, kjer se enote pomerijo v vaji z ovirami po pravilih CTIF in zabavnih igrar brez meja. Srečanja se povprečno udeležijo okoli 80 enot mladincev in mladink, od tega okoli 30 iz Slovenije. Naše enote uspešno zastopajo tako našo zvezo kot tudi regijo ter se uvrščajo med prvih 20 ekip v posamezni kategoriji. Leta 2003 pa je ekipa mladink iz Čušperka osvojila celo 1. mesto v Podzemlju pri Metliki. V zabavnih igrar brez meja, kjer je potrebno veliko spretnosti in iznajdljivosti, pa se redno uvrščajo med prvih 10 ekip.

Sodelovanje mladih na tekmovanjih, orijentacijskih pohodih, kvizih ...

Gasilska tekmovanja so postala stalna oblika našega dela. Vsako leto imamo občinska tekmovanja, vsaki dve leti pa regijsko in državno tekmovanje ali memorialno tekmovanje Matevža Haceteta. Na njih mladi člani društev pokažejo svoje znanje, sposobnosti in spretnosti. V pripravah na tekmovanja mentorji budno spremljajo, kako raste volja do dela, želja, da bi bili dobro pripravljeni, upanje, da bodo na tekmovanju najboljši. Desetine pionirjev in mladincev iz naše Gasilske zveze so redni udeleženci državnih tekmovanj ter redno osvaja visoke uvrstitve in s tem zlate, srebrne in bronaste značke.

V programu našega dela je tudi izvedba orientacijskega teka, ki je postal že nekakšna stalnica. Organiziramo ga predvsem zaradi težav, ki se pojavljajo pri orientaciji, s katero se pogosto srečujemo, ko se podajamo na pohod v naravo in kot gasilci, ko iščemo najprimernejšo pot do požara v naravi, ki jo zemljepisno dovolj ne poznamo. Namen orientacijskega tekmovanja je v najkrajšem času priti od starta do cilja s pomočjo karte, praviloma neznanega terena, v kateri je z nadzornimi točkami določena okvirna trasa proge. Prehod skozi kontrolne točke udeleženci overijo pri sodnikih na kontrolnem kartonu. Ta aktivnost zahteva skoraj enakomerno uporabo umskih in fizičnih sposobnosti udeležencev in to brez finančnih zahtevne opreme, izvaja se v naravi – najpogostejše v gozdu. Ugotavljamo, da je navedena oblika pri mladih zelo priljubljena in se je povprečno udeležijo okoli 200 mladih v različnih kategorijah iz 11 društev zveze.

Aktivnost mladih skušamo po društvih spodbuditi tudi s posveti mentorjev, ki nato naše poglede in svoje izkušnje prenašajo v svoje okolje, kjer mladi odrasčajo in delujejo. Društva v mesecu požarne varnosti organizirajo odprta vrata svojih gasilskih domov, z mladimi se srečujejo na prednovoletnih srečanjih, organizirajo likovne delavnice in natečaje, mlade nagrajujejo z izleti, mladi pa redno soustvarjajo tudi kulturno življenje v kraju. Vsako leto pred občinim zborom v marsikaterem prostovoljnem gasilskem društvu pripravijo zbor mladih. Na zboru mladi pregledajo svoje delovanje in programe dela v preteklem letu in pripravijo programe za tekoče leto. Na zboru lahko brez treme povedo svoje ideje in kaj se jim zdi nepravilno. Skupaj z mentorji pa tudi oblikujejo celotni program dela. Prav tako smo s skupnimi močmi na pobudo PGD Št. Jurij v zelo težkih vremenskih razmerah izpeljali prvo mladinsko tekmovanje za pokal KS Št. Jurij. Dež in turbno hladno vreme nista preprečila prijetnega tekmovalnega

negativnega družjenja pionirskih in mladinskih ekip iz naše zveze.

V letošnjem letu pa, upam, da bomo uresničili edini neizvedeni program – gasilski kviz za mlajše in starejše pionirje. S kvizom bi radi približali mladim drugačen način izobraževanja ter seznanili mlade z osnovami požarne samozagrade.

Naše osnovno načelo pri vodenju in usposabljanju gasilske mladine naj bo, da od otrok zahtevamo vedno le toliko, kolikor zmorejo in znajo. Staro tisočletno pravilo o vzgoji pravi, da je najboljša vzgojna sredstva dober zgled (pa tudi slabi zgledi vlečejo). Ker nihče ni popoln in brez napak, ne zahtevajmo popolnosti, lahko pa si prizadevamo, da bomo delali čimmanj napak. Zelo pomembno pri delu z mladimi je navajanje na red in disciplino. Veliko bolj kot opozorila in kazni poznamo v gasilstvu priznanja, pohvale in nagrade, ki imajo tudi v naši organizaciji izredno pomembno vlogo pri vzgoji mladega človeka. Pohvalo izrečemo javno za uspešno delo posameznika ali skupine. Ena od oblik nagradjanja je tudi napredovanje pionirjev. Spособni, dobri, prizadevni pionirji in mladinci imajo možnost, da dosežejo določen čin, za kar dobijo ustrezno oznako na gasilski uniformi.

Testiranja v organizaciji naše mladinske komisije se je udeležilo 238 pionirjev in mladincev iz 11 društev naše zveze. S tem je pridobilo čin mlajšega pionirja 83 kandidatov, čin starejšega pionirja 88 kandidatov ter čin mladincev 67 kandidatov.

Ob koncu leta 2005 smo v okviru komisije organizirali regijski posvet mladinskih mentorjev in predsednikov mladinskih komisij, ki delujejo v ostalih Gasilskih zvezah naše regije: Kočevje, Ivančna

gorica in Dobrepolje. Posvet je potekal pod vodstvom poveljnika GZ Slovenije g. Matjaža Klariča, predsednice MS pri GZ Slovenije ge. Ivanke Hočevar Istenič ter predsednika mladinske komisije pri GZ Domžale g. Florjana Zampreta.

Da naše delo teče nemoteno in pod dobrimi pogoji, se zahvaljujemo poveljstvu in predsedstvu GZ Grosuplje. Njihov posluš, vzpodbuda in podpora našemu prizadevanju, da ustvarimo nov rod poštenih in prizadevnih gasilcev, je prisoten pri vseh naših projektih. Skupaj poskušamo v pionirjih utrjevati prepričanje, da delo, ki jim ga nalagamo, lahko opravi sleherni izmed njih. Zahvaljujemo se tudi vsem društvom in mentorjem, ki skupaj z nami vsa ta leta uspešno in korektno sodelujete ter obenem vabimo vsa preostala društva, ki so do sedaj naše delo le opazovala, da se nam pridružijo in spoznajo, da so le mladi garant za obstoj gasilske organizacije.

Prispevek za mladinsko komisijo pri pravil Božidar Perko - Čušperk, predsednik komisije za delo z mladimi pri GZ Grosuplje

Gasilsko tekmovanje v Št. Juriju.

Orijentacijsko tekmovanje.

Srečanje slovenske in hrvaške mladine, Bedekovčina.

Praktično usposabljanje mladih.

POGOVORI

Kultura – več kot samo služba.

Pogovor z ANICO KASTELEC

Gospa Anica Kastelec je velik del življenja posvetila kulturi.

Leta 1976 se je zaposlila na Zvezi kulturnih organizacij Grosuplje in kar 29 let smo jo srečevali na kulturnih prireditvah v Grosupljem in okolici. Čeprav nikoli izpostavljena, je vendar iz ozadja s svojo prisotnostjo dala vedeti, da je trud organizatorjev prireditev opažen in jim dala nov zagon za naslednje kulturno dejanje v kraju.

Ko sva se pogovarjali o vsem tem dolgem obdobju dela v kulturi, so se pred njo zvrstila vsa leta in vse spremembe, ki jih je bila kultura našega okolja deležna in z njo vsi delavci v njej.

Kako ste se odločili za delo v tedanji Zvezi kulturnih društev Grosuplje?

Moje prvo delovno mesto je bilo v Grosupljem, potem pa se je naše podjetje preselilo v Ljubljano. Zaradi družine in majhnih otrok sem iskala delo v bližini doma. Priložnost se mi je ponudila v tedanji Zvezi kulturnih društev Grosuplje in sprejela sem jo, ne da bi vedela, v kaj se pravzaprav spuščam. Delala sem kot administrativna finančna delavka, leta 1986 pa sem prevzela tudi dela in naloge računovodje za Zvezo kulturnih organizacij, Zvezo športnih organizacij in Kulturno skupnost Grosuplje, in sicer vse do danes, za Ivančno Gorico in Grosuplje. Vendar me je delo kmalu potegnilo v vse pore kulturnega življenja.

Preživeli ste mnoge reorganizacije, od Kulturne skupnosti Grosuplje preko SIS-ov, Zveze kulturnih organizacij, Občine Grosuplje do Javnega sklada kulturnih dejavnosti.

Zveza kulturnih organizacij Grosuplje je bila ustanovljena marca 1973, njen prvi predsednik je bil gospod Vladimir Rozman, jaz pa sem se tu zaposlila 1976. leta. Dejavnost kulturne skupnosti, ki je tedaj pokrivala današnje občine Dobrepolje, Grosuplje in Ivančna Gorica, se je ves čas širila in dopolnjevala: 1976. leta je gospod Cvetko Budkovič osnoval nekaj oddelkov glasbene šole, 1980. je bila odkupljena Jurčičevina in začeli smo tudi z muzejsko dejavnostjo, 1984. se ustanovi Zavod za kulturo, ki ga je nekaj let vodila gospa Marjeta Glavan, združeval pa je kulturo, glasbeno šolo in knjižnico, 1986. se upokoji gospod Rozman. Na njegovo mesto je istega leta prišla gospa Tatjana Lampret in tako prevzela vodenje Zveze kulturnih organizacij in Kulturne skupnosti Grosuplje.

Ves čas skrbimo tudi za kinematografsko dejavnost za občine Grosuplje, Dobrepolje, Velike Lašče in do lanskega leta tudi za Ivančno Gorico.

Kdaj ste se selili v Ivančno Gorico?

V novembru leta 1998 smo se preselili v Ivančno Gorico, zatem pa se je ustanovil Javni sklad za ljubiteljske kulturne dejavnosti, Območna izpostava Ivančna Gorica, vendar deluje za vse tri občine. Od 1999. leta poleg javnega sklada, ki ga je vodila gospa Tatjana Lampret, deluje tudi Zveza kulturnih organizacij Grosuplje in Ivančna Gorica, polovico delovnega časa v Grosupljem in polovico v Ivančni Gorici. Tako sem nekaj dni v tednu delala tudi v Grosupljem. Pa saj se človek tudi na vse spremembe navadi.

V prostem času opravljate še mnoga druga dela!

Poleg službenih obveznosti sem od leta 1992 članica Upravnega odbora Športnega društva, še od tedaj, ko se je imenoval TVD Partizan in vodim računovodstvo.

Od leta 1994 sem blagajničarka kulturnih društev Teater Grosuplje (bivša Svoboda) in sem tudi članica upravnega odbora. V kulturnem društvu Vokal Grosuplje sem blagajničarka od leta 1995 (od ustanovitve).

Vsa ta dela v kulturi so ljubiteljska brez vsakršnega plačila.

Kateri predsednik se je med vašim več kot četrstoletnim delom na kulturi najbolj zapisal v vaš spomin?

Vsak po svoje. Vsi so dobro delali, vsi so se zapisali kulturi, jaz pa sem se prilagajala po svojih najboljših močeh. Bili so težki, pa tudi lepi trenutki. Gospod Rozman je postavil osnove dela, gospa Glavanova je bila prijetna sodelavka, z gospo Lampretovo, s katero pa sem preživela večji del svojega delovnega obdobja, pa sva prestali tudi selitev v Ivančno Gorico. Vsi smo dopoldne delali v službi, mi, zaposleni v kulturi in nastopajoči, popoldne in zvečer pa smo se srečevali na kulturnih prireditvah.

Ker kulturniki niso »ljubitelji« papirjev, sem morala večkrat po telefonu urejati potrebno dokumentacijo za društva. Rada sem imela to delo in nič mi ni bilo težko.

Vam je kateri od mnogih dogodkov posebej ostal v spominu?

Veliko lepih stvari se je zgodilo. Vendar bi le izpostavila dogodek, ki meni osebno največ pomeni. Pred štirimi leti sem prejela Jurčičevo priznanje. Predvsem moje družinsko življenje je trpelo, ko sem spremljala mnoge prireditve zvečer v različnih krajih. Vendar so me domači podpirali in me razumeli.

Marsikdaj so mož in otroka prevzeli gospodinjstva dela, da sem lahko šla na prireditve, da sem bila v pomoč ge. Tatjani Lampret. V muzeju na Muljavi sva z gospo Lampretovo večkrat zaključili delo v poznem ali kar jutranjem času, kadar smo imeli kakšne delavnice ali srečanja skupin.

Tudi v času prireditev »Veseli december za otroke«, to je zadnja dva tedna pred novim letom, je bilo zelo naporno, ker sva bili v službi od jutra do večera in to leto za letom (osem let). To delo ne more biti nikoli plačano, zato mi to priznanje toliko več pomeni.

Kaj pa slabi spomini!

Nobenega ne bom posebej omenila. Bili so tudi, seveda, v skoraj tridesetih letih dela se je veliko zgodilo. Z vsemi vodilnimi je bilo sodelovanje dobro, seveda pa so bile tudi kakšne težave, ki pa jih človek rešuje sproti. Hude so bile vse reorganizacije, SIS-i so bili ena sama papirnata vojna, tako da sem se oddahnila, ko so glavnino del vzeli nazaj na občino. V glavnem je bilo več lepega kot slabega in ta splošni vtis velja.

Kaj pa Univerza za tretje življenjsko obdobje?

Gospa Tatjana Lampretova je prevzela organizacijsko pobudo pri Zvezi kulturnih organizacij, sedaj pa se je univerza že osamosvojila. Le prostore jim dajemo na voljo in skrbimo, da so tedaj, ko imajo predavanja in delavnice, odprti. Kadar je potrebno, jim nudim pomoč. Tudi sama bi se rada udeležila kakšnega tečaja. Upam, da mi bo z upokojitvijo to uspelo.

Kakšni pa so vaši načrti za življenje po odhodu v pokoj? Po 29 letih bi pa že rada delno izklopila.

Doma me čaka bogata knjižnica, ki bi jo rada uredila, in dolg seznam knjig, ki bi jih rada prebrala, rada bi zahajala v knjižnico, obiskala kakšno predavanje za osebni razvoj človekove duše in potovala, ker za to do zdaj ni bilo časa.

Vse to in še več naj se gospe Anici Kastelec, ki je toliko dala grosupeljski kulturi, čim prej in v čim večji meri uresniči.

Marija Samec

DOM STAREJŠIH OBČANOV GROSUPLJE

IMA NOVO DIREKTORICO

različnih dejavnosti, ki jih ni malo.

DOM STAREJŠIH OBČANOV GROSUPLJE.

Dom starejših občanov Grosuplje je namenjen prebivalstvu treh občin: Grosuplje, Ivančna Gorica in Dobrepolje. Ga. direktorica je pripravila nekaj osnovnih podatkov o domu: "Trenutno smo v nezavidljivem položaju. Imamo ogromno prošenj in premalo prostih mest. V letu 2005 je bilo 328 prošenj, 32 ljudi smo sprejeli. Stiska tistih, ki želijo priti v dom, in stiska njihovih svojcev je zelo velika. Ta stiska se izraža na raznih pritiskih, telefonskih pogovorih. Ljudje iščejo različne možnosti, da bi rešili svoje težave, ki so povsem razumljive. V domu je 176 mest. Povprečno se jih zamenja ena četrtina v enem letu. Mi ljudi povsem razumemo, ampak več kot je mest, jih ne moremo sprejeti."

Osnovna dejavnost doma je institucionalno varstvo. Druga dejavnost je pomoč posamezniku in družini na domu, ki jo izvajajo v koncesiji z občinama Grosuplje in Ivančna Gorica: "Stisko ljudi skušamo omiliti s to dejavnostjo, tako da ljudem zagotovimo vsaj hrano, topel obrok, pomoč pri oblačenju, negi, organiziramo prevoze, spremstva, uređimo glede zdravil, kar pač potrebujejo. Na tem programu dela šest ljudi."

PROBLEM PREVELIKEGA ŠTEVILA PROŠENJ.

Kako rešiti problem prevelikega števila prošenj? "Mi smo imeli dokaj dobre kapacitete. Vendar ni nihče računal na povečano staranje prebivalstva. Problem je v tem, da so bili do sedaj domovi edina oblika varovanja starih oseb. Ko se pojavi težava, se da osebo v dom. Marsikdo bi lahko živel še doma, seveda z določeno organizirano pomočjo, ki bi jo potreboval. Ljudje želijo biti čim dalj časa doma, ampak zato je potreben aparat, ki stoji za tem, in seveda denar. Taka oblika pomoči je še vedno cenejša kot nastanitev v domu. V današnjem času so družine majhne in velikokrat ni nikogar, ki bi lahko skrbel za določeno osebo. Edina rešitev je spet dom. Prostora v domovih ne bo nikoli dovolj," je povedala mag. Marta Gašparovič.

VIZIJA NOVE DIREKTORICE.

Kaj so glavne naloge, ki si jih je kot direktorica zadala? "Prvi del moje vizije se nanaša na vse nas, ki smo znotraj doma. Želim si, da bi bili bolj povezani, da bi bolj sodelovali med seboj, da bi res delovali kot ena velika družina. Da bi nam bilo vsem dobro in lepo. Kajti mi smo le nadomestilo doma, ki ga oskrbovanci nimajo, oziroma ga imajo sedaj pri nas. Želim si, da bi se naši oskrbovanci počutili kot doma. Težila bom k temu, da bomo še bolj prijazni do oskrbovancev, na tem odnosu bi morali še kaj nadgraditi. Tudi sodelovanje s svojci oskrbovancev ni posebej dogovorjeno. Imamo razne prireditve, piknike, ampak verjamem, da bi tudi na tem področju lahko naredili še kaj več," je predstavila prvo točko svoje vizije.

Dom starejših občanov je do sedaj deloval za svoje oskrbovance in za svoje, z drugimi pa niso prav veliko sodelovali. Mag. Marta Gašparovič je nadaljevala: "Razmišljam v to smer, da imamo veliko strokovnega znanja, ki bi ga lahko delili z lokalno skupnostjo. Lahko bi razvili programe, ki bi posredovali potrebne informacije ljudem, ki jih potrebujejo. Lahko bi organizirali "informacijsko pisarno", kjer bi se vse potrebne informacije za prebivalce dobile na enem mestu. Vsebinsko našega dela spoznaš takrat, ko dom potrebuješ. Nihče se za dom prej ne zanima." Njena želja je med drugimi tudi ta, da bi se starostniki že pred prihodom v dom seznanili z življenjem v domu.

Tretja želja nove direktorice je nudenje podpore "družinskim negovalcem", ljudem, ki imajo svoje starše doma, za njih skrbijo in jih negujejo. Razložila je: "Tem ljudem bi lahko bili strokovno za-

ledje, institucija, ki bi jo lahko poklicali v trenutkih, ko sami ne bi vedeli, kako in kaj. Lahko bi jih povezovali med seboj, jih izobraževali. Marsikdo, ki dobi starša iz bolnišnice, ne ve, kako se lotiti določene stvari. Organizirali bi tečaje negovalcev. Predvidevam, da bomo napisali tudi priročnik, navodila za "družinske negovalce". Tako bi jim vsaj malce olajšali njihovo stisko in bili v stiku z njimi, preden dobi starostnik prosto mesto v domu."

Ena izmed nalog, ki si jo je nova direktorica zadala, je tudi postavitev svoje internetne strani z vsemi potrebnimi informacijami ter možnostjo spletne klepetalnice. Njena želja je, da bi ljudje čim hitreje in lažje prišli do informacij in podatkov, ki jih potrebujejo.

Izrazila je željo po odprtju doma navzven, po večjem sodelovanju z lokalno skupnostjo, mediji. Želi si navezati kontakte z društvi upokojencev, ki so še zelo vitalni, imajo veliko idej, predlogov. Do sedaj so v domu veliko delali, vendar navzven tega niso pokazali.

Ob koncu predstavitve svoje vizije je povedala: "Veliko sem študirala iz tuje literature. Pri nas je poudarek na domskem varstvu, v tujini pa na negi na domu. Tako imajo v tujini bolj razvite programe nege in oskrbe na domu. Težave se pojavljajo v kapacitetah domov, ki so vedno premajhne. Menim, da bo potrebno tudi pri nas več narediti na tem področju in poskrbeti za razvijanje teh programov."

PROSTI ČAS.

"Trenutno nosim delo domov, prostega časa nimam. Zelo rada potujem, ukvarjam se s telesno aktivnostjo, udeležujem se organizirane rekreacije. Prostovoljno sodelujem v medgeneracijski skupini za samopomoč, ki poteka v našem domu. Organiziranih je več skupin in sama sem vodja ene skupine. V Ivančni Gorici pa sem sovoditeljica ene take skupine," je svoje prostočasne dejavnosti predstavila mag. Marta Gašparovič. Medgeneracijske skupine za samopomoč so skupine, ki se organizirajo prostovoljno. Vsaka skupina ima do petnajst članov. Člani so upokojenci. Skupino vodita dve voditeljici, ki sta za to delo izšolani. Šolanje poteka na Inštitutu Antona Trstenjaka. To so pogovorne skupine, v katerih se pogovarjajo o določenih temah. Člani skupine gredo tudi na izlete, v gledališče, na večerje. Direktorica vodi v domu skupino, ki je slabo pokretna, večinoma so na invalidskih vozičkih, tako da se držijo bolj doma in okolice. Skupine za samopomoč delujejo v domu od leta 2000. Člani se srečujejo enkrat tedensko po eno uro.

"Ljudje imajo te skupine zelo radi. Med sabo se povežejo kot družina. Dom ne deluje kot družina, ker jih je preveč, ta skupina pa lahko tako deluje. To je zelo pozitivna stvar. Skupine sem vodila tudi prej in trudim se, da s tem nadaljujem. To mi zelo veliko pomeni. Znotraj skupine smo zelo povezani, jaz njim dam svoj prosti čas, oni mi vrnejo to moje predajanje njim z razumevanjem, odobravanjem, skratka tesno sem povezana z njimi," je predstavila delo v skupinah za samopomoč.

Poleg skupin za samopomoč si želi, da bi se v domu organizirale še druge dejavnosti, ki bi bile namenjene tako domskim kot zunanjim starostnikom. Dejavnosti so sledeče: skupine za rekreacijo, vrtičarski, kuharski, molitveni krožek, krožek z družabnimi igrami, pa še kaj bi se prav gotovo našlo.

ZA KONEC.

Zelo prijeten in zanimiv pogovor. Nova direktorica si je zadala veliko dela. Skušala bo še izboljšati številna področja delovanja tako znotraj kot zunaj doma, vsekakor z namenom, da bi se oskrbovanci doma počutili čim boljše, ravno tako njihovi svojci. Verjamem, da ji bo s pomočjo vseh zaposlenih to tudi uspelo. Seveda počasi, korak za korakom.

mag. Branka Škufca

80-LETNICA ODKRITJA ŽUPANOVE JAME

Obilne padavine in nihajoče temperature v letošnji zimi skrbijo, da v Županovi jami – natančneje, v Ledenici - rastejo ledeni kapniki, pojav, ki je v turistično urejenih kraških jamah posebnost. Trenutno so še razmeroma majhni, če pa jim bodo vremenske razmere naklonjene, lahko pričakujemo, da bodo najlepši v februarju. Ledeni kapniki namreč nastajajo zato, ker voda, ki pronica iz snega nad Ledenico, zmrzne ob kapljanju na hladna tla vhodne dvorane v Županovo jamo. Noči, ko se je temperatura zraka spustila globoko pod ničlo, so poskrbele, da je zrak v spodnjem delu Ledenice mrzel, zato se bo nastajajoči led obdržal do prve večje spomladanske odjuge. Zimsko Županovo jamo lahko obiščete po predhodni najavi pri TOD Županova jama (041-407-705), najraje v skupini najmanj petih oseb. Čeprav je cesta do jame splužena z obeh strani (iz Ponove vasi in iz Velikih Lipljen), priporočamo za obisk primerno opremo (predvsem solidno obutev), saj je okolica vhoda v jamo zasnežena.

Damjan Viršek

Mrzla zima je ustvarila v Ledenici ledene kapnike – foto Nataša Viršek.

MED LJUDMI, V SPOMIN

UNIVERZA ZA TRETJE ŽIVLJENJSKO OBDOBJE
UČIMO SE VSE ŽIVLJENJE

Vsako življenjsko obdobje ima svoje čare in vsako pusti v človeku neizbrisne sledi. Različni pa so pogledi ljudi na posamezna življenjska obdobja. Kljub temu, da je nova pokojninska zakonodaja, ki podaljšuje delovno dobo, često deležna številnih kritik, pa niso redki tisti, ki jih zavest, da bodo pristali med upokojenci, notranje vznemirja. Marsikomu se je namreč težko posloviti od ustvarjalne aktivnosti, potrjevanja lastne potrebnosti v delovnih procesih. Čeravno upokojitve ne pomeni konca aktivnosti, saj tudi to obdobje morda rahle brezskrbnosti lahko pomeni nove izzive, če smo jim le pripravljeni prisluhniti.

Kako so v Grosupljem, sedaj že uradno slovenskem mestu, prisluhnili potrebam občanov, da bi se tudi v takimenovanem »tretjem življenjskem obdobju« še vedno počutili in bili ustvarjalni, sem se pogovarjala z go. Andrejo SMOLIČ, ki je poleg pobudnice in idejne vodje go. Tatjane Lampret, gonilna sila UNIVERZE ZA TRETJE ŽIVLJENJSKO OBDOBJE v Grosupljem.

V Ljubljani tovrstne univerze delujejo že približno 20 let, zato se je teh institucij posluževalo že tudi nekaj naših občanov. Ker pa ljudem, občanom ne moreš prodati le »strehe nad glavo«, temveč je potrebno poskrbeti tudi za kvaliteto življenja, so na pobudo go. Tatjane Lampret maja 2004 na ustanovnem sestanku ustanovili Univerzo za tretje življenjsko obdobje Grosuplje, ki deluje kot sekcija pri Zvezi kulturnih društev Grosuplje in jo vodi odbor ustanovnih članov: Andreja Smolič, Dora Adamič, Borut Hrovatin in Zden-

ka Cerar. Meseca maja ustanovljena »Univerza« je že oktobra istega leta »na široko odprla vrata« prvim slušateljem, želnim novih znanj. Tistim torej, ki jim je življenjsko vodilo, da se človek uči vse življenje in da leta upokojitve niso namenjena le čakanju, da mine še en dan, in potem naslednji, itd..., ko pa je človek lahko vse življenje aktiven.

ln sedaj, že v drugem »študijskem letu«, ima grosupeljska UTŽO že približno 200 članov. Z veseljem so se jim že lani priključili tudi tisti občani, ki so si na ta način izpolnjevali proste trenutke na univerzah v Ljubljani. Tako so v šolskem letu 2005/06 organizirani: začetni in nadaljevalni tečaj nemškega jezika, začetni in dva nadaljevalna angleškega jezika, začetni in dva nadaljevalna (dve različni stopnji) računalništva, etnologija in domoznastvo, umetnostna zgodovina in restavracijsko, ekologija, začetni in nadaljevalni tečaj slikanja, literarni krožek, tečaj klekljanja in plesne vaje. Vsak teden dejavnosti potekajo vsaj dve šolski uri, večini v dopoldanskem času, razen tistih v popoldanskem, za katere so jim prostore brezplačno odstopili v OŠ Louisa Adamiča. Vsak drugi in četrti četrtek v mesecu pa so organizirana predavanja za širše skupine, zanimivimi in življenjsko koristnimi temami, ob sobotah pa celodnevne strokovne ekskurzije. Po besedah go. Andreje Smolič so to tematike, za katere so slušatelji izrazili interese in se v njih tudi našli. Kajti v času, ko so bili obremenjeni s službenimi in družinskimi obveznostmi, za takšne skrite interese niso imeli časa, sedaj pa odkriva-

jo svoja znanja, nagnjenja in interese. Ljudje so poiskali v sebi svoje darove.

Šolsko leto se prične oktobra in konča junija. Delo poteka resno, saj vsi, ki so se v univerzo vključili, želijo pridobiti nova znanja ali pa se izpopolnjevati na ljubiteljskih področjih.

Vzemimo z ljubeznijo vsak nov dan in ga v ljubezni preživimo – s tem se notranje bogatimo...

-Kako po stroki socialna delavka s strokovnega vidika ocenjujete takšno sekcijo? – sem z vprašanjem nadaljevala pogovor z go. Smoličev, ki je imela odgovor pripravljen takorekoč »na dlani«:

»Moj moto pri ustanovitvi univerze je bil kakovost življenja. Nedopustno se mi je zdelo, da bi človek potem, ko je pošteno zaključil svoje delovno obdobje, preskrbel družino, leta, desetletja, morda 30 let počasi umiral. Življenje mora biti tudi v tem obdobju polno in smiselno. Potrebno je vzpostavljati medčloveške odnose in tu smo ljudje med seboj povezani, čas pa izkoriščamo za lepe, prijetne stvari. ln ob tem, da se Grosuplje z novimi stanovanjskimi naselji nezadržno hitro širi, se prav ti novi krajin na ta način čutijo Grosupeljčane, ko navezujejo nove stike, znanstva. ln še nekaj je zelo pomembno: ob tem, ko iščemo nove strokovnjake tako za predavanja kot vodenje posameznih skupin, ugotavljamo, da jih imamo »doma« in jih prav na ta način »odkrivamo« in spoznavamo.«

Skratka, na vrsto pozitivnih stvari kaže grosupeljska univerza za malo starejše, zrelejše slušatelje, nad katerimi se navdušujejo tudi profesorji, saj jim s tem, ko hočejo vedno več, pomenijo nove izzive. Rezultati pridobljenih znanj oz. preverjanj, ki pa niso verficirana, saj le-teh ne potrebujejo, pa z gotovostjo izpodbijajo znane trditve, da starejši ljudje niso »učljivji«, temveč potrjujejo pravilo, da kjer je volja, tudi uspehi ne izostanejo!

V tem študijskem letu jih bomo kdaj pa kdaj obiskali, predstavili njihovo delo na naših straneh, prihodnje leto pa se jim lahko pridružite vsi, ki imate podobne interese in želje... Kajti znanje je edino, ki nam ga ne more nihče vzeti! ln če se ob tem še dobro počutimo, kaj hočemo še več!

Alenka Adamič

Dom starejših občanov Grosuplje
KULTURA, RAZVEDRILO – VSAKDO
LAHKO NAJDE NEKAJ ZA SVOJO DUŠO

Ko stavbo razgibanih gabaritov na obrobju Grosupljega opazuješ le kot zunanji opazovalec, pa življenjskemu utripu v njej še nisi prisluhnili, se ti često poraja vprašanje, kako živijo, kako teče življenje stanovalcem, oz. varovancem grosupeljskega Doma Starejših občanov, v katerem so bolniški in hotel-ski oddelki.

S čim si krajšajo čas, kaj ljudem, ki jesen življenja preživljajo v strokovno organizirani ustanovi, zagotavlja kvaliteto življenja, sem poizkušala izvedeti v pogovoru z diplomirano delovno terapevko go. Jožico Kralj, ki je uvodoma povedala, da je za večino starostnikov prihod v dom stresen; na boljšem so tisti, ki so se za odhod v dom sami odločili; v težjem položaju pa je druga skupina ljudi, katerim povečini zdravstveno stanje ni več omogočalo samostojnega življenja v domačem okolju.

Prav gotovo je vsak starostnik celovita samosvoja osebnost in takšnega je potrebno obravnavati in se mu tudi prilagajati. Zato pa morajo dneve zapolniti z različnimi dejavnostmi in aktivnostmi. »Veliko nam pomeni, če kdo »prinese« hobi že od doma in ga želi gojiti naprej, pri tem mu seveda pomagamo, saj gre za obojestranske interese,« poudarja go. Kraljeva. Pri mlajših generacijah je bilo zaznati več ustvarjalnosti, starejši pa nadaljujejo s tradicionalnimi znanji – veliko pletejo, vezejo, skratka, prevladujejo ročna dela.

Živahno je predvsem v njihovi delavnici v posameznih predprazničnih obdobjih, ko izdelujejo različne okraske in si tudi na ta način popestrijo praznovanja. Žal pa je prostor premajhen, utesnjen in ne najbolj prijazen, tako, da si za druženja raje izbirajo druge prostore v domu.

Prijeten kulturni kotiček pa predstavlja njihova interna knjižnica, ki se ji posveča ena izmed stanovalk doma. Približno 80 knjig imajo v izposoji iz grosupeljske knjižnice, ki jih po določenem času zamenjajo. Ponosni pa so predvsem na lastno zbirko knjig, ki so jo poklonili bodisi stanovalci doma kot tudi ljudje iz okolice. V domu je namreč nekaj zelo vztrajnih dobrih bralcev, ki si čas zapolnjujejo z branjem leposlovja, drugi radi posegajo po časopisih. Vča-

sih so imeli uspešen pevski zbor; sedaj pa se srečujejo vsako sredo, ko kot prostovoljka mednje prihaja gospa, ki popestri popoldne z igranjem na harmoniko. Takrat je pri njih pesem in dobra volja doma.

Od leta 2000 pa delujejo skupine za samopomoč, ki jih vodijo prostovoljci – i delavci v domu izven svojega delovnega časa, pa tudi zunanji sodelavci.

Skupine, ki štejejo od 10 do 12 ljudi, se srečujejo enkrat tedensko. Smisel in delo le teh je, da bi varovancem v tem času približali oz. nadomestili življenje v družini. Gre za strokovno načrtovano delo, saj so se vsi, ki skupine vodijo, izobraževali preko Inštituta dr. Antona Trstenjaka.

»Vsako uro takšnega druženja imamo izbrano določeno temo, ki jo obravnavamo tako, da v pogovoru sodelujejo prav vsi člani skupine; izbiramo teme, ki so ljudem blizu kot npr.: obujanje starih časov, stari prazniki, ki so jih poznali iz mladosti, tveganje, sejem, hlače v ženski garderobi, spomladanska dela, nabiranje gob, žetev, vplivi lune, moj prvi šolski dan ... Po petih letih so ostale še tri takšne skupine za samopomoč in ljudem so naša srečanja s pogovori v veselje,« pravi go. Jožica Kraljeva, tako, da je vse njeno delo povezano z varovanci.

Dan ni dnevu enak, dolgočasje ne poznajo, saj se v domu vedno dogaja nekaj novega. Prirejajo različna srečanja in se povezujejo tudi z zunanjimi institucijami. Marsikatero prijetno urico s svojimi nastopi v domu prispevajo učenci bližnje OŠ Brinje. Veliko pozornosti pa usmerjajo v različne kulturne dejav-

nosti. Poskrbijo tudi, da je okolje, v katerem živijo, prijetno; v jedilnici so pod strokovnim vodstvom g. Štefana Horvata vse leto bogate razstave uspešnih slovenskih likovnih samorastnikov. Popestrijo pa jo tudi izdelki otrok iz grosupeljske enote vrtca Rožle.

Za dobro počutje in razvedrilo organizirajo za varovance tudi izlete, vsak mesec pa imajo skupinska praznovanja rojstnih dni, ob katerem vsakemu slavljenju podarijo v delovni terapiji izdelano čestitko.

Strokovni delavci in sodelavci v Domu starejših občanov so svoje delo zasnovali tako, da bi bilo varovancem lepo in prijetno. Iskreno pa so hvaležni vsem, ki mednje prihajajo kot prostovoljci in prinašajo sveže ideje ter tako popestrijo trenutke.

Alenka Adamič

KO BESEDE NAJDEJO RIME
ali PREPROSTE IZPOVEDI ERJAVČEVE TINE

88-letna Katarina ERJAVEC s Plešivice je pred štirimi leti svoj novi dom našla v grosupeljskem Domu starejših občanov. Kajti, dvaindvajset let, pravi, je že minilo od takrat, ko je zadnjič naredila tistih nekaj usodnih korakov. Šla je nametat seno za živino kot že ničlikokrat do tedaj, padla in si poškodovala hrbtenico. Življenje se je obrnilo na glavo; usoda jo je potisnila na invalidski voziček. Pa ni obupala, pravi. Po naravi je bila vedno človek optimizma in to jo je obdržalo tudi ob tej tragediji. »Nisem klonila in ni me strlo. Z invalidskega vozička sem kuhala, pekla peciva. Navadila sem se novega načina življenja in ga takšnega tudi sprejela. Pred sedmimi leti je umrl mož, otroci so odhajali v službe, vnuki v šole in se pozno vračali. Ko smo ugotovili, da sama ne morem biti več varno toliko časa doma, sem se odločila, da grem v dom. Nova sprememba. Tudi to sem sprejela takšno kot mi jo je ponudilo in naložilo življenje,« razgrinja drobno popisane liste iz knjige svojega življenja. Vreda, nasmejana žar z bolniške postelje, čeprav je povsem odvisna od tuje pomoči. »88 let imam, pa me še nikoli ni bolela glava. V življenju vedno vzamem vse za dobro,« pripoveduje, ko pred seboj odpira mapo, kjer ima skrbno zložene liste papirja, popisane z lepo izpisano pisavo, ki sicer že

izdaja tresoče roke. Njene preproste, vendar samo njene pesmi...

Ko je bila mlada, pravi, se ji je kdaj pa kdaj utrnila ideja, in napisala je pesem, ko so se ob kakšnem dogodku razbohotila čustva. Vendar takrat ni bilo časa. Delo na kmetiji, otroci... Kako bi si, kmečka žena, privoščila, vzela čas za pisanje pesmi. Tudi knjige so jo vabile k branju – če bi imela čas...

»Ko pa sem obstala, priklenjena na invalidski voziček – je bil naenkrat tudi – čas! Rada sem napisala kakšno veselo, preprosto pesem, čeravno rime niso bile vedno najboljše. Bolj sem bila vesela vsebine, saj je moja pesem vedno nasmejale tistega, ki sem mu jo namenila. To sem tudi hotela z njimi. Vedno najti in pokazati na sončno stran življenja. Kaj bi se človek vedno le mrcvaril in vrtal po takšnih stvarih, ki bi ga žalostile, ko pa ti dan lepše mine, če poskušaš stvari obrniti na šalo,« razpreda pogovor živahno kot da ne nosi že osemindeset križev in kljub temu, da je že dvaindvajset let od tega, ko ji je za vedno zastal korak...

Lista po orumenelih listih, kdaj pa kdaj prebere katerega izmed svojih starih stihov izpred mnogih let in potem pravi: »Tudi če bi tega ne imela, saj znam vse na pamet povedati!« Tako razgrinja pred seboj kopre-

ne preteklosti: v teh dvaindvajsetih letih, ko so se ji polja oddaljila, hoste odmaknile, ko je le z invalidskega vozička poslušala petje ptic in iz daljave opazovala cvetoče češnje – je pač morala najti uteho, zapolniti praznino. ln to je našla v preprosti besedi, ki ji je včasih uspelo poiskati rimo, ali pa je niti ni iskala, kar sama je prišla... iz srca... ln v vedrini, ki so jo izpričevale...

Danes, pravi, ji uspe še napisati kakšno izvirno čestitko bližnjim, vnučkom ali sestanovalkam v domu, ki vedo, da zna s preprostimi besedami povedati čuteče in lepo. Ali pa se prepusti spominom, pove katero izmed svojih pesmi in že ji veseli preplavi dušo in srce. Vse to pa izžareva tudi njen obraz. »Jaz dolgočasje ne poznam, čež pol ga preganem, pa nanj se usedem,« je začinila najin popoldanski pogovor s samo njej lastnim optimizmom tako, da sem ostala brez besed...

Res je, Erjavčeva Tina, kot se sama predstavi, ob svojih 88-ih letih še vedno izžareva optimizem, ki bi ji ga lahko marsikdo zavidal. Toda, naj bo nalezljiva ta vaša dobra volja, gospa Tina! Naj besede najdejo rime v vaših preprostih izpovedih!

Alenka Adamič

Kaj ne bila bi vesela svojih pomladanskih dni, kaj bi pesmice ne pela, enkrat le mladost živi.

Tuja mesta in dežele meni prav nič niso mar, rajši pojem pesmi lepe, pesmi lepe iz srca.

Sladke urce mi tečejo, žalosti jaz ne poznam, slabe misli iz glave grejo, kadar glas od sebe dam...

(Katarina – Tina Erjavc; pesem namenila nastopu ženskega pevskega zbora upokojenk – Lastovke)

Utihnil je škrjančka glas,
ko tiho si odšla od nas.
Srce boli, po licu solza spolzi.
V naših spominih tvoja dobrota živi.

ZAHVALA

Ob boleči izgubi naše drage mame

MARIJE KLANČAR,
roj. Kadunc
Jurjevčeve Minke
iz Ponove vasi 54,

se najlepše zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem, ki ste nam stali ob strani in z nami sočustvovali. Zahvala vsem, ki ste njeno življenje in spomin počastili z zadnjim obiskom, in vsem, ki ste jo v tako velikem številu pospremili k večnemu počitku. Lepa hvala za ustna in pisna sožalja, cvetje, sveče, darove za sv. maše in za cerkev. Posebna zahvala velja tudi župniku Antonu Hostniku za lepo opravljen pogrebni obred in molitve, go. Darji Devetak in družini Virant za ganljive poslovične besede, cerkvenemu pevskeemu zboru, Moškemu pevskeemu zboru Samorastnik iz Žalne in pogrebceem.

Prav tako se zahvaljujemo osebju bolnice Petra Držaja in patronažnim sestram ZD Grosuplje.

Vsem, ki ste naši mami kaj dobrega storili v življenju, jo spoštovali in imeli radi, še enkrat iskrena hvala.

Vsi njeni

ŠKOFOVSKO POSVEČENJE POMOŽNEGA ŠKOFA DR. ANTONA JAMNIKA – OBČANA OBČINE GROSUPLJE

V nedeljo, 8. januarja poldne, je bil za ljubljansko škofijo, občino Grosuplje in nasploh Slovenijo velik dan, ki bo v zgodovini zapisan kot nedelja, ko je bilo slovesno škofovsko posvečenje dr. Antona Jamnika v ljubljanski stolnici sv. Nikolaja.

Za novega ljubljanskega pomožnega škofa ga je 15. novembra 2005 imenoval papež Benedikt XVI. Škof Jamnik si je za svoje geslo izbral svetopisemski izrek: "Vi ste moji prijatelji" (Jn 15, 14). Glavni posvečevalec škofa Jamnika je bil ljubljanski nadškof in metropolit msgr. Alojz Uran, škofa sopsosvečevalca pa sta bila prefekt kongregacije ustanov posvečenega življenja in družb apostolskega življenja, msgr. dr. Franc Rode, in predsednik Slovenske škofovske konference, mariborski škof msgr. dr. Franc Kramberger. Slovesnega posvečenja so se udeležili najvišji predstavniki slovenske države, predsednik vlade g. Janša, predsednik državnega sveta g. Sušnik in številni ministri ter predstavniki gospodarstva ter na sploh javnega delovanja v slovenski družbi. Navzoči pa so bili tudi predstavniki drugih verskih skupnosti.

Škof dr. Jamnik je doma iz lepe in prijazne vasi Male Illove Gore, osnovno šolo je končal v Grosupljem, srednjo pa v Stični. Leta 1981 se je vpisal na Teološko fakulteto in leta 1987 diplomiral. Istega leta ga je takratni ljubljanski nadškof in metropolit Alojzij Šuštar posvetil v duhovnika in ga imenoval za kaplana. Leta 1993 je magistriral, štiri leta kasneje pa doktoriral na Teološki fakulteti z disertacijo Rawlsov poskus etične utemeljitve liberalizma pod mentorstvom Antona Stresa. Od leta 1997 je docent na teološki fakulteti. Nazadnje je opravljal naloge direktorja Zavoda sv. Stanislava v Šentvidu nad Ljubljano. Dr. Jamnika se odlično spominjajo tudi številni Grosupeljčani, ki so se udeleževali mladinskih srečanj v župniji Grosuplje in Videm-Dobrepolje, in tako so se stkala številna prijateljstva, ki so se ohranila vse do današnjih dni.

Škof dr. Jamnik je doma iz lepe in prijazne vasi Male Illove Gore, osnovno šolo je končal v Grosupljem, srednjo pa v Stični. Leta 1981 se je vpisal na Teološko fakulteto in leta 1987 diplomiral. Istega leta ga je takratni ljubljanski nadškof in metropolit Alojzij Šuštar posvetil v duhovnika in ga imenoval za kaplana. Leta 1993 je magistriral, štiri leta kasneje pa doktoriral na Teološki fakulteti z disertacijo Rawlsov poskus etične utemeljitve liberalizma pod mentorstvom Antona Stresa. Od leta 1997 je docent na teološki fakulteti. Nazadnje je opravljal naloge direktorja Zavoda sv. Stanislava v Šentvidu nad Ljubljano. Dr. Jamnika se odlično spominjajo tudi številni Grosupeljčani, ki so se udeleževali mladinskih srečanj v župniji Grosuplje in Videm-Dobrepolje, in tako so se stkala številna prijateljstva, ki so se ohranila vse do današnjih dni.

Slovesnosti so se udeležili vsi slovenski škofje, apostolski nuncij v Sloveniji nadškof Santos Abril y Castello, beograjski nadškof msgr. Stanislav Hočevár, nadškof in metropolit dr. Ivan Devčić z Reke, škof dr. Alois Schwarz iz Celovca, zagrebški pomožni škof Josip Merljak, več kot 200 duhovnikov iz vseh treh slovenskih škofij ter veliko ljudi iz škofove domače župnije Videm-Dobrepolje in tudi iz Grosupljeja je bilo v stolnici opaziti lepo število vernikov, pa tudi iz Kočevja, kjer je bil kaplan, ter dijaki, nekdanji dijaki in uslužbenci Zavoda sv. Stanislava. Stolnica je bila v resnici polna do zadnjega kotička. Navzoči so bili tudi škofova mama, sestra in bratje. Mnogi so slovesnosti lahko prisluhnili preko radia in televizije, saj so slovesnost prenašali Radio Ognjišče, Radio Slovenija in nacionalna Televizija Slovenija.

K slovesnosti je vabilo slovesno pritkovanje stolniških zvonov. Pritkovalci so bili iz župnij Šentvid pri Stični, Šmarje-Sap in Grosuplje. Vodil jih je Jože Mehle. Pri sv. maši sta prepevala Komorni mešani zbor Škofijske klasične gimnazije pod vodstvom dirigentke Bernarde Kink; na orgle je igral Dalibor Miklavčič, in Komorni zbor Megaron, orkester Sine nomine z organistom Klemenom Karlinom in dirigentom Damijanom Močnikom. Izvajali so mašo Wolfganga Amadeusa Mozarta z naslovom Krönungsmesse. Solisti so bili Kristina Bitenc, Joži Vovk, Sebastijan Podbregar in Janez Hostnik, Marta Močnik, Helena Fojkar Zupančič, Matjaž Robavs. Sodelovali so tudi bogoslovci ljubljanske nadškofije in koprške škofije.

Obred škofovskega posvečenja se je pričel po evangeliju s petjem pesmi v čast Svetemu Duhu, »S skupno pesmijo prosimo«. Nato je škof Andrej Glavan prebral papeško listino, s katero je papež Benedikt XVI. imenoval duhovnika Antona Jamnika za ljubljanskega pomožnega škofa, še pred tem pa jo je apostolski nuncij prebral v latinskem jeziku. Glavni posvečevalec, nadškof Alojz Uran, je v priložnostnem nagovoru povedal, »v kakšno službo je bil povišan naš brat Anton«, kratko je orisal njegovo življenjsko pot - do težke odločitve sprejetja škofovske službe. Sprejel jo je z zavestno odločitvijo, da »v življenju se je treba vedno odločati za težjo pot«. V smislu praznika Jezusovega krsta je nagovor končal s trditvijo, da tudi za novega škofa veljajo Očetove besede: »Ti si moj ljubljani sin, nad teboj imam veselje«. Sledilo je postavljanje vprašanj, ob katerih je škof Anton izpovedal vero in pripravljenost služiti Kristusu. Sledile so litanije Vseh svetnikov in nato glavni obred posvečenja. Nadškof Uran je na izbranega v tišini položil roke; za njim so to storili še vsi navzoči škofje. Nadškof Uran je nato mazilil škofu Antonu glavo s sveto krizmo, za tem pa mu je izročil evangelijsko knjigo. Potem mu je izročil še druga zunanja znamenja škofovske službe: prstan, mitro in pastirsko palico, ki predstavlja trojno naravo njegove službe: posvečevalno, učiteljsko in vodstveno. Nato je škofa Antona popeljal na škofovski sedež.

dilo je postavljanje vprašanj, ob katerih je škof Anton izpovedal vero in pripravljenost služiti Kristusu. Sledile so litanije Vseh svetnikov in nato glavni obred posvečenja. Nadškof Uran je na izbranega v tišini položil roke; za njim so to storili še vsi navzoči škofje. Nadškof Uran je nato mazilil škofu Antonu glavo s sveto krizmo, za tem pa mu je izročil evangelijsko knjigo. Potem mu je izročil še druga zunanja znamenja škofovske službe: prstan, mitro in pastirsko palico, ki predstavlja trojno naravo njegove službe: posvečevalno, učiteljsko in vodstveno. Nato je škofa Antona popeljal na škofovski sedež.

Po bratskem pozdravu z vsemi navzočimi škofi se je sveta maša nadaljevala z izpovedjo vere. Od tega trenutka naprej jo je vodil novi škof. Pri darovanju so iz domače župnije (družina Grandovec z Vidma) prinesli na oltar kruh in vino ter suhoro-barski šopek. Ob koncu bogoslužja so vsi skupaj zapeli Zahvalno pesem - v zahvalo za novega škofa; novi škof je med petjem v spremstvu škofov sopsosvečevalcev šel po stolnici in prvič kot škof blagoslavljal božje ljudstvo. Ko se je vrnil, so sledili pozdravi. Prvi ga je pozdravil apostolski nuncij Santos Abril y Castello, nato predstavnik domače župnije Videm-Dobrepolje mag. Brane Brodnik, dober prijatelj sedanjega škofa (tudi njegov izredno lep in čustven pozdrav je v celoti objavljen posebej), dijak Benjamin Bevc v imenu Zavoda sv. Stanislava, dekan Anton Trpin pa v imenu duhovniškega zbora. Nato se je vsem zahvalil novi škof Anton Jamnik (ce-

loten nagovor je objavljan posebej). V svojem pozdravu je tudi začrtal svojo škofovsko pot - s pogledom v prihodnost in s prepričanjem, da je naš čas bolj odprt za oznanjevanje, ki mora biti ustrezno okoliščinam, goreče in požrtvovalno. Po blagoslovu se je razvila procesija. Škofje in duhovniki ter drugi povabljeni so se potem srečali na dvorišču nunciature. Vsi navzoči pa so ob izhodu dobili spominsko podobico, ki naj bi bila tudi vabilo k molitvi za novega škofa.

Škof dr. Jamnik je tudi iz našega okolja prejel čestitke ob imenovanju na to odgovorno mesto, vsem tem čestitkam pa se pridružuje tudi uredniški odbor Grosupeljskih odmevov.

Dr. Jamnik je ob škofovskem posvečenju prejel nekatera zunanja znamenja škofovskega dostojanstva, ki predstavljajo trojno naravo njegove službe: posvečevalno, učiteljsko in vodstveno; ta znamenja škofovske službe so predvsem: mitra, pasktoral, prstan, grb in geslo.

V nadaljevanju pa še kratka razlaga škofovskih znamenj novega ljubljanskega pomožnega škofa.

MITRA: Na mitri (škofovskem pokrivalu) je sedem plamenov, ki predstavljajo sedem darov Svetega Duha. Ena od pomembnih nalog škofa je prav podeljevanje zakramenta sv. birme, kjer birmanci prejmejo darove Svetega Duha.

PASTORAL: Pastoral (škofovska palica) škof uporablja pri slovesnih bogoslužjih in predstavlja njegovo vodstveno službo v Cerkvi. Na pastoralu je manjša skulptura Jezusa, Dobrega pastirja, ki na svojih ramenih nosi izgubljeno ovco. Škof je prvi poklican za pastoralno skrb med svojim ljudstvom. Po vzoru Jezusa Dobrega pastirja škof vodi zaupano mu ljudstvo, ga spodbuja in išče poti tudi do obrobni in oddaljenih.

PEKTORAL: Na pektoralu (naprsnem križu) je prav tako upodobljen Jezus Dobri pastir. Okrog Jezusa je množica ljudi. Motiv predstavlja podobo Cerkve. V Cerkvi ima vsak svoje poslanstvo - škof pa usmerja in vodi različne službe k istemu cilju, ki je širjenje Božjega kraljestva na zemlji.

PRSTAN: Prstan krasita motiv ribe in grški črki alfa in omega. Riba je že od prvih stoletij simbol krščanstva. Črke grške besede za ribo (v grščini ihtus) so prvi kristjani uporabljali za začetnice izreka Jezus Kristus Božji Sin Odrešenik (Iesus Hristos Theou Hiou Soter). S simbolom ribe so prvi kristjani izpovedovali vero v Jezusa kot Božjega Sina in Odrešenika.

GRB: Grb škofa Jamnika tvori grški črki alfa in omega. V knjigi razodetja beremo: Jaz sem Alfa in Omega, govori Gospod Bog, on, ki je, ki je bil in ki pride, vladar vsega. (Raz 1, 8). Grški črki alfa in omega tvori tudi znak Zavoda sv. Stanislava, kjer je škof Jamnik enajst let deloval najprej kot profesor verouka in filozofije, kasneje pa pet let in pol kot direktor. V spodnjem delu grba je simbol lilije na modri podlagi, ki predstavlja Devico Marijo. V njeno varstvo škof izroča svoje odgovorno poslanstvo.

GESLO: »Vi ste moji prijatelji« (Jn 15, 14). Te besede Jezus izreče svojim apostolom pri zadnji večerji. V njih se razodeva prijateljski odnos, ki ga ima Jezus do svojih učencev. »Ne imenujem vas več služabnike, ker služabnik ne ve, kaj dela njegov gospodar; vas sem imenoval prijatelje, ker sem vam razodel vse, kar sem slišal od svojega Očeta.« (Jn 15, 15). Škof Jamnik s škofovskim geslom želi povabiti vsakega vernika in vsakega človeka, ki je na poti iskanja, da bi se odprl Božjemu vabilu za prijateljski odnos z Njim.

Dr. Anton Jamnik je v svojem pozdravnem in zahvalnem nagovoru povedal naslednje:

Citirano po zvočnem zapisu
"Ob koncu te slovesnosti se želim najprej zahvaliti Bogu za dar duhovništva in dar vere, ki našemu življenju daje smisel in upanje, da smo ustvarjeni za večnost. Hvaležen sem Svetemu Očetu Benediktu XVI., ki mi je po apostolskem nunciju sporočil, da me je izbral za pomožnega škofa v ljubljanski nadškofiji. Po ljubljanskemu nadškofu in metropolitu nadškofu Uranu sem se Svetemu Očetu zahvalil za zaupanje in mu zagotovil svojo vdanost. Danes to želim še enkrat javno izreči. Zavedam se svoje nevrednosti, zaupam pa v Božjo Previdnost in si samo zato upam sprejeti to službo, ker vidim v tem Gospodov poziv k novemu spreobrnjenju in k še popolnejši predanosti v služenju krajevni Cerkvi v ljubljanski nadškofiji in vesoljni Cerkvi. Ko pa si je bilo treba po stari navadi izbrati škofovsko geslo, sem se še najbolj prepoznal v stavku, ki ga je zapisal evangelist Janez: »Vi ste moji prijatelji.« V tem trenutku od Gospoda prosim samo to, da bi bilo vse moje delo - z današnjo slovesnostjo vred - v službi oznanjevanja vesele novice, da nas je Bog v Jezusu Kristusu odrešil in ponovno sprejel za svoje ljubljene hčere in sinove. Zato nam ni treba živeti v strahu pred nikomer in ničemer, pač pa smemo verovati, zaupati in se imeti radi med seboj. Hvala vam vsem, ki ste prišli danes sem osebno ali pa ste posvečenje spremljali po radiu Ognjišče, radiu Slovenija ali po Televiziji Slovenija. Hvala škofom, predvsem škofom posvečevalcem, ljubljanskemu nadškofu msgr. Alojzu Uranu, nekdanjemu nadškofu in sedaj prefektu kongregacije za redovnike nadškofu msgr. dr. Rodetu ter predsedniku Slovenske škofovske konference škofu msgr. dr. Francu Krambergerju. Na poseben način pa smo povezani z nadškofom Alojzijem Šuštarjem, ki žal zaradi bolezni ni mogel priti na to slovesnost, je pa z nami v duhu povezan v molitvi. Mojemu ordinariju, ki me sprejema v to službo, zagotavljam, kar pomožnim škofom naroča tudi zadnji koncil: da bom vse delal v složnem soglasju z njim (prim. Š 25). Hvala vsem, domačim, sorodnikom in prijateljem. Vesel sem, da je med nami predsednik vlade Republike Slovenije g. Janez Janša, predsednik Državnega sveta g. Sušnik, ministri te vlade, drugi predstavniki družbenega, kulturnega in gospodarskega življenja. Za pozornost se zahvaljujem tudi javnim glasilom in navzočim novinarjem. Nenazadnje pa se zahvaljujem vsem, ki ste požrtvovalno pripravili to lepo slavlje in pri njem dejavno sodelovali. Odboru, ki je pod vodstvom škofa Glavana pripravil ta slovesnost, našim pevcem, zboru Megaron, solistom, orkestru in potem mešanemu Komornemu zboru pod vodstvom prof. Močnika, prof. Kinkove in prof. Fojkarjeve prepevali pri tej maši, potem vsem ostalim, ki so tako lepo poskrbeli za okrasitev stolnice, pripravili sprejem in poskrbeli za vse ostale stvari, pritkovalcem in

še mnogim drugim - iskrena hvala vsem skupaj. Drage sestre in bratje, prav posebej bi se rad najprej obrnil k vsem vernikom ljubljanske nadškofije, lepo pa pozdravljam tudi druge sestre in brate, predstavnike pravoslavne in evangeličanske skupnosti v Sloveniji. Na območju naše škofije živimo skupaj in si delimo toliko skupnih skrbi in prizadevanj za lepše življenje v medsebojnem spoštovanju in sodelovanju. Veselim se sodelovanja z vami, člani vaših občestev, in zaupam v vašo veliko pripravljenost, da prevzamete vedno večje in pomembnejše odgovornosti po naših župnijah, dekanijah in v nadškofiji. Že vrsto let občudujem zvestobo in požrtvovalnost naših laikov, njihovo pripravljenost na sodelovanje in ljubezen do Cerkve, naše matere. Še prav posebno pa se obračam k vam, ki zaradi brezposelnosti, bolezni, invalidnosti, pomanjkanja, ostarelosti in osamljenosti težko živite, okolje pa vas zaradi tega velikokrat neusmiljeno potiska na rob ali se za vas ne zmeni. V našem krščanskem občestvu naj ne bi bilo tako. Verujemo, da ste Bogu najbolj blizu in da smo mi drugi samo toliko blizu Bogu in Jezusu Kristusu, kolikor smo si blizu z vami. Če je moj pogled danes obrnjen predvsem v prihodnost, potem je obrnjen k vam, mladim. V kaplanski službi v Kočevju, tajniški službi na škofiji, posebej pa še zadnjih enajst let, ko sem bil z Vami v Zavodu sv. Stanislava, sem ob vas doživel toliko lepega, odkrival vašo globoko vernost, navdušenost za ideale, predvsem pa iskrenost, ko ste v pogovorih, vprašanjih, pa tudi kritiki, želeli predvsem utrditi lastna stališča in prispevati svoj delež, da bi bilo cerkveno občestvo, kateremu pripadate, zares vedno bolj vaše. Cerkev hoče postati prostor za srečevanja in odkrit pogovor o tem, kar vas vznemirja: kaj je smisel in namen človekovega življenja, katere so temeljne vrednote, ki dajo temu življenju kvaliteto in lepoto, da ga je vredno živeti, katera je podlaga življenjskega upanja in optimizma, brez katerega ne preživi nihče. V tem bi bil rad še naprej vaš sogovornik, kajti jutrišnja Cerkev bo vaša Cerkev ali pa je ne bo. Predvsem pa se obračam k vam, sobratom v duhovniški službi, ki delite s škofom ordinarijem, s škofom Andrejem in odslej tudi z menoj, odgovornost za Božje ljudstvo v ljubljanski nadškofiji. Vsi skupaj smo eno. Ves smisel našega življenja je isti: duhovniško, darujoče služenje Božjemu ljudstvu. Rad bi delil v bratskem pogovoru z vami vaše skrbi, prizadevanja, uspehe in neuspehe, veselje in žalosti, kakor pričakujem, da boste tudi vi še naprej delili bremena odgovornosti škofa ordinarija in njegovih pomočnikov. Najbolj pa bi rad delil z vami svoje globoko prepričanje, da je naš čas velik bolj odprt za oznanjevanje evangelija, kakor je morda videti na prvi pogled. Da bi to doživeli, pa sta potrebni dve stvari: da delamo ustrezno našim okoliščinam in da delamo goreče in požrtvovalno. Sinoda nam je nakazala poti, kako prilagoditi našo govorico in odnose v Cerkvi naši sedanji kulturi in življenjskemu občutju, ki nista več ista, kakor sta bila pred desetletji. Poživiti pa moramo tudi svojo gorečnost. Zato bomo hodili v soto k našemu učeniku Jezusu Kristusu, Dobremu pastirju, ki nas je izbral za svojo službo, Devici Mariji, Kraljici apostolov, se priporočali našim svetniškim kandidatom, naj s svojo priprošnjo pri Bogu razsvetlujejo in spremljajo vsa naša prizadevanja. Amen."

V svojem pozdravnem nagovoru je predstavnik župnije Videm-Dobrepolje, mag. Brane Brodnik dejal: Citirano po zvočnem zapisu

»Dragi sorodnik in prijatelj Tone! Kar malo nerodno mi je, da bi te tikal, ko imaš tako veliko poslanstvo. Toda, ker smo prijatelji, ki smo rasli skupaj, skupaj hodili k mladinskim srečanjem, drugim srečanjem, osvajali naše prelepe gorske vrhove, ko smo se veselili ob tvoji novi maši - tam, kar cel teden, na Illovi Gori -, ko smo skupaj še v železnih časih Jugoslavije, skrivajoč se pred policijo, molili ob tihih kočevskih brezniha za naše sorodnike in rojake - ker vem, ker te poznam kot skromnega človeka, potem vem, da s tem, ko te tikam, le še utrdim naše prijateljstvo. Vesel sem, da te lahko pozdravim v imenu tvoje rojstne dobrepoljske župnije s tem kratkim nagovorom.

Bogu smo hvaležni, ker te nam je dal, ker smo lahko skupaj rasli in uživali lepa leta mladosti in ker si postal duhovnik. S tem smo te kot župnija nekako izgubili, vendar izgubili kot seme, ki daje mnogo večje sadove.

Bogu smo hvaležni, ker s tem škofovskim posvečenjem ponovno blagoslavlja molitve in trpljenje naše župnije v blagor celotne slovenske Cerkve. S tem ko postaja škof, se podajaš - tako kot nekdaj Jezus - tudi ti, na pot še bolj javnega delovanja. Naj ta pot prinaša nove svežine v naše krščanstvo. (Verniki so ob tem spontano zaploskali.)

Vendar je Jezus z besedami, ki si si jih ti izbral: »Vi ste moji prijatelji«, apostolom napovedal tudi udeležbo v njegovem križu. Zato se bomo kot župnija še pogostejše spominjali nate v naših molitvah. Povezani v molitvi pa smo vsi skupaj močni in vsi križi so po molitvi obsijani z zarjo velikonočnega jutra.

Zato, Tone, naša župnija je še naprej s tabo in Bog te živi!«

Matjaž Trontelj

Stane Klinc z Dobrepolja in škofov brat Slavko Jamnik pri odličnem prepevanju PSALMA.

IZ ŽUPNIJ, ZA DUHOVNOST

ŽE TRADICIONALNI BOŽIČNI KONCERT OTROŠKO
– MLADINSKEGA PEVSKEGA ZBORA V ŠT. JURIJU

»Sveta noč, blažena noč« je done-lo iz ust mladih, nadarjenih pevcev in pevk pod vodstvom Saše Kastelic, ki so že tretje leto pripravili koncert božičnih pesmi. Peli so skoraj že ponarodele božične pesmi pa tudi pesmi znanih izvajalcev (Karmen Stavec, Rok n' bend, Simona Weiss, Helena Blagne, Bepop, ...). Polna cerkev, želna poslušanja božičnih pesmi, je z iskrico v očeh in navdušenjem prisluhnila pevcem, ki pa niso samo peli. Odigrali so tudi prizore pastirjev in delavcev, ki so pripravljali darila za rojenega Odrašenika ter igrice z naslovom »Jaslice brez Jezuščka«. Koncert je povezovala pevska otroško-mladinskega pevskega zbora Sara Primec, ki je s svojimi mislimi popestrila program in marsikateremu poslušalcu koncerta vzpodbudila razmišljanje o božiču.

Po napornem in uspešno zaključnem letu pa sledi malo sprostitve.

Tako kot vsako leto so se tudi letos pevci in pevke poslovili od starega leta z novoletno zabavo, ki je bila v župnišču. Za sladke dobrote so poskrbeli pevci, ki so jih sami napekli. Tem dobrotam se ni mogel upreti nihče. Sledilo je na zdravljanje s šampanjcem (seveda otroškim), obdarovanje ter zabava do one-moglosti. Vsi pevci in pevke so ob kon-

cu leta sklenili, da bodo tudi v novem letu tako radi obiskovali pevske vaje in s svojimi glasovi še naprej peli Bogu v

čas in lepšali nedeljska bogoslužja.

Če vam je ob branju tega članka postalo žal, da se niste udeležili

koncerta, vas že vnaprej vabimo na 4. božični koncert.

Simona Ahčin

TRIKRALJEVSKI KOLEDNIKI
Veselje za srečo drugih

Tudi letos so me kmalu po novem letu spet prijetno prese-netili trikraljevski koledniki, ki so obiskali našo hišo. Poleg lepih oblek naj pohvalim, da so pred hišo tudi lepo zapeli in po-vedali prisrčen nagovor in nam nato dali nalepko, namesto da so pisali po hišnih podbojih 20 + G + M + B + 06.

Za vse nepoznavalce naj po-vem, da star in še skoraj pozabljeni ljudski običaj koledovanja obujajo po mnogih vaseh v naši občini. Zanimivo pa je, da pri tem obujanju zelo radi sodelujejo mladi, ki zbirajo prispevke za dobrodelno akcijo. Letos je bila akcija namenjena afriškemu ljudstvu v državi Malavi. Lansko leto pa so sredstva zbirali za re-veže v Aleksandriji v Egiptu, ne-kaj sredstev tudi za Zambijo in Burundi.

Zbrani denar dobijo misionarji, ki ga porabijo za gradnjo bolnišnic, šol, cerkva, pa tudi vodnjakov in nabavo najnujnejših življenjskih ter šolskih potrebščin. Še vedno je veliko ljudi lačnih. Mnoge pokrajine so celo do 30 % zaznamovane s smrtonosno boleznijo AIDS. Misionarji pa se predvsem trudijo, da bi mladi v teh od civilizacije pozabljenih krajih lahko živeli človeka dostojno življenje.

Koledniki, prinesite veselje in srečo tudi drugo leto!

Jože Miklič

KONCERTNABOŽIČNIDANVCERKVISV.MIHAELA BLAGOSLOV KONJ

Na božični dan zvečer so v cerkvi sv. Mihaela v Grosupljem pripravili veličasten koncert božičnih pesmi. Poleg vseh zborov, ki pojejo pri bogoslužju, so sodelovali tudi instrumentalisti na številnih različnih glasbenih instrumentih.

Na koncertu pa je z zahtevnimi in ljudskimi skladbami sodeloval tudi svetovno znani basbaritonist Marko Fink, zdaj naš občan. Na orgle sta pevce spremljala Rezka Šuštar in Rolf Boben.

Božične skladbe so po mnenju mnogih ene od najlepših skladb. Koliko skladatelj je zapisalo svoja tenkočutno nežna občutja ob jaslicah! Ljudje radi prisluhnemo romantični zgodbi

nastanka Gruberjeve Svete noči in njenim preprosto čistim tonom, ki jo pevci s posluhom za dinamiko znajo vedno znova na svoj način približati poslušalcu prav do srca. Številni pevci so pri teh melodijah in harmonijah doživljali svoja najbolj pristna čustva.

Lahko rečemo, da so na grosupeljskem koncertu sodelovali po glasbe-

nih izkušnjah taki, ki so se šele pravkar dobro začeli ukvarjati z glasbo, nekateri so v tem že pravi mojstri, nekateri pa celo vrhunski umetniki. In vsi skupaj so prinesli svoje darilo k jaslicam Njemu in vsem nam na ta način približali skrivnost in toplino božiča.

Jože Miklič

Na Gatini so tudi letos poskrbeli že četrtič za tradicionalni blagoslov konj.

V nekoliko sneženem dnevu se je na dan sv. Štefana zgodaj popoldne zbralo pri cerkvi sv. Janeza na Gatini lepo število domačinov in ljubiteljev konj. Blagoslova se je udeležilo okoli trideset jahačev, nekaj več pa je bilo konj.

Pred blagoslovom konj je grosupeljski kaplan Urban Kokalj v cerkvi ob 14. uri opravil daritev sve-te maše, nato je zunaj po starem cerkvenem običaju blagoslovil še vodo in sol, za konje pa tudi nekaj koščkov kruha, ki so ga to pot dobili za priboljšek. Blagoslovljeno vodo in sol kristjani uporabljamo za kropljenje domov in drugih zgradb, pa tudi polj in vsega, kar ustvarjamo, saj se zavedamo, da smo povsem odvisni od Boga. Uporabljamo jo tudi v težkih trenutkih (ob smrti svojcev, hudih urah, nesrečah...), ker vemo, da nam je Bog blizu.

Sledil je slavnostni mimohod konj z jahači, katere je strokovno predstavil Alojz Klančar iz Malega Mlačevca. Vsi prisotni jahači in ostali obiskovalci pa so lahko slišali tudi navodila, kako morajo ravnati s to plemenito živaljo. Kaplan je nato odšel do vsakega konja posebej in ga blagoslovil. Blagoslov pa je bil namenjen tudi vsemu kmečkemu delu in drugim domačim živalim, ki so ostale doma.

Naj povemo še, da je pobudo na Gatini za prvi blagoslov pred štirimi leti dala Marija Zajc (ki se ukvarja z vzrejo islandskih konj), njej pa pri organizaciji pomaga Jernej Kozlevčar.

Prireditelji so vsakemu prisotnemu jahaču podarili tudi spominsko medaljo. Po blagoslovu so pridne roke gatinskih gospodinj postregle s pecivom, menda pa se je dobilo tudi nekaj dobre kapljice, a sem dogodek moral hitro zapustiti, saj se je ura novega božičnega dogodka zelo hitro približevala.

Jože Miklič

KULTURA

15 LET SAMOSTOJNO-STI IN ENOTNOSTI

Občinska prireditev v počastitev dneva samostojnosti in enotnosti

»Na današnji dan pred petnajstimi leti so bili uradno razglašeni rezultati plebiscita, na katerem se je velika večina izrekla za samostojnost naše države. Zato 26. decembra praznujemo državni praznik,« je na začetku prireditve povedala voditeljica in povezovalka kulturnega programa Tadeja Anžlovar.

Župan Janez Lesjak je kot slavnostni govornik začel s citatom starogrškega pisca, ki je pisal o preselevljanju Slovanov v današnji prostor. Zapis je iz 6. stoletja našega štetja in govori o nepremagljivih borcih in njihovih drugih odlikah. Potem ko so osvojili prostor, pa so se tudi prepirali med seboj. Danes slavimo 15 let, od kar smo se Slovenci odločili za svojo državo. Tako kot nekoč, pa so tudi danes v tem ljudstvu dobre in slabe strani. Zelo radi smo se prepirali med seboj, nismo znali biti enotni. To je ta narod stalo tudi v preteklosti. Kadar smo bili enotni, smo bili nepremagljivi. Kljub nekaterim odklonom smo priča novemu napredku. Nove evropske povezave pa nam nakazujejo, da se bo treba tudi v prihodnje obnašati zelo razumsko. Tudi ta bodočnost bo vendarle morala biti prilagojena našim potrebam in vse tuje le ni dobro za Slovence. Samo pomislite, da višji bruto proizvod države ni pravilen, saj se bogatenje lahko prime le nekaterih, večina pa bo ostala na slabšem. Zato si ob praznovanju župan želi, da bi se tudi v prihodnje med seboj podpiramo. Očitno je, da nekoč Slovenci nismo bili ne vem kako zahtevni. Morda bi bilo tudi danes bolje, da imamo morda nekoliko manj materialnih dobrin. Sreča ni v denarju. – Tako je razmišljal v svojem slavnostnem govoru grosupeljski župan Janez Lesjak.

Na prireditvi so sodelovali: Moški pevski zbor Vokal iz Grosupljega pod vodstvom Primoža Cedilnika, Ženski pevski zbor Lastovke, ki ga vodi Mojca Intihar, Ženski pevski zbor Biser, ki ga vodi Polona Štrubelj ter dramska igralka Simona Zorc Ramovš.

A kljub vsemu naj vseeno dobronamerno zapišemo: Solidno pripravljena prireditev je bila na sam praznični dan spet zelo slabo obiskana. Menim, da bi organizator v prihodnje moral razmisliti, če ne bi osrednje občinske proslave pripravil v kakšnem manjšem kraju. Prepričan sem, da bi jo obiskalo veliko več obiskovalcev.

Jože Miklič

BOŽIČNI ODMEV

V krški kraški jami ob izviru Krke se je na Štefanov dan ponovno zbrala velika množica, da bi prisluhnila glasbi. V uro in pol dolgemu nastopu se je zvrstilo veliko izvajalcev.

V uvodnem programu sta nastopila ansambel Zvon iz Ponikev in duo Barbara Jamnik in Nina Strah. Uradni del nastopa je začel Mladinski pevski zbor Krka pod vodstvom Mojce Slana, nadaljeval pa ga je Otroški pevski zbor Krka, ki ga vodi Suzana Zaletelj. Sledilo je božično-novoletno voščilo krškega župnika A. Humarja. Nato je na prizorišče prišel mladi družinski ansambel Slana. Sledili so harmonikarji različnih starosti iz Društva harmonikarjev Krka, ki jih vodi Marjan Skubic s Plešivice. Za njimi so s svojim uglašenim in preizkušenim nastopom nastopili Bobri. Svoji žametni glas je recitaciji posodil znani grosupeljski trobentač iz Big Banda Rok Godec. Z Gorenjske so z gorenjskim zvenom prišli člani ansambla Razpotniki. Na božičnem odmevu pa ni manjkala niti zmagovalka mladih talentov na televiziji - Nina Pušlar. S svojim prijetno raskavim glasom in igranjem na električni klavir je obiskovalce navdušil Rok Kosmač. V koncertu sta sodelovala tudi operna pevca Rebeka Radovan in Marjan Trček ter požela aplavz tudi med samim nastopom. Nastop Staneta Vidmarja pa je marsikateremu obiskovalcu segel prav do srca.

Na koncu je mlada predsednica Krajevne skupnosti Krka Andreja Fink voščila vsem prisotnim, nato so vsi nastopajoči skupaj ob prižganih svečkah zapeli Sveto noč. Ko smo odhajali, je Božiček ob vhodu delil bombone, zunaj pa so prireditelji pripravili veličasten ognjemet. Za ozvočenje te organizacijsko zahtevne prireditve je tudi to pot skrbel Igor Podlogar iz Škocjana pri Turjaku. Program je povezovala Ana Turk z radia Zeleni Val. Med obiskovalci sem opazil tudi kar precej znanih obrazov z grosupeljskega konca.

Jože Miklič

Z BAKLAMI DO ŽUPANOVE JAME

Že pred peto uro popoldan, 23. decembra, je bil »zbirni center« v MALI VASI PRI GROSUPLJEM pred mizico s »pohodniško korajžo« zelo poln. Veliko pohodnikov z baklami se nas je že zbralo. Zanimivo in pohvalno: tudi veliko otrok!

Tema je v čudovitem vremenu že začela »čarati« premikajočo kačo lučk, gorečih bakel. Že po nekaj sto metrih smo hodili skozi gozd, po shojenem snegu, po lepo pripravljene trasi. Malo manj, pa malo bolj navzgor. Kmalu je iz teme in rahle megle pogledalo zidovje Tabora in cerkvice sv. Miklavža. Postanek in ogled obzidja. Bakle so še dobro gorele, zato je bil pogled dolge vrste premikajočih plamenčkov naprej proti Županovi jami v nočnem gozdu prav čaroben.

Na »križišču« pod tablo ŽUPANOVA JAMA smo se ustavili za skupinsko fotko, nato pa...

prvopohodnikom, posebno najmlajšim, čestitke.

Ogledali smo si tudi novo pridobitev v jami: lepo in praktično razsvetljavo na stopnicah. Dobili smo tudi čaj od domačih organizatorjev, pa ostale dobre, ki

teknejo vsakemu pohodniku. Lep izlet, ta je bil že šesti. In vsako leto jih je več, pohodnikov, z baklami, pa tudi brez, samo da je druženje, pa za tradicijo kraja in časa...

Marjan Trobec

ŽENSKI PEVSKI ZBOR MAGDALENA

vas prijazno vabi na slavnostni koncert ob 10. obletnici ustvarjanja, ki bo v avli OŠ Louis Adamič 17. marca 2006 ob 18.00 uri.

Program bodo obogatili Godalni orkester Glasbene šole Grosuplje in vokalistka Polona Kopač.

Knjižnica
Grosuplje

vabi na literarni večer v četrtek, 9. februarja 2005, ob 19. uri, v prostorih knjižnice na Kolodvorski ulici.

Dr. Boris Kuhar bo predstavil svojo novo knjigo KUCHARICA V PREŠERNOVEM ČASU.

Literarni večer v Knjižnici Grosuplje z Goran Gluvićem in Dragico Breskvar

Goranu Gluviću in Dragici Breskvar se je za prijeten večer zahvalila direktorica knjižnice Roža Kek in priporočila knjigo v branje vsem, ki se spogledujejo z literarnim ustvarjanjem.

V oktobru 2005 je pri Javnem skladu RS za kulturne dejavnosti, pod okriljem revije Mentor, izšla nova knjiga Gorana Gluvića Mala šo(a)la kreativnega pisanja. Grosupeljski vsestranski literarni ustvarjalec Goran Gluvić sodi med izvrstne avtorje z bogato bibliografijo. Napisal je 4 zbirke poezije, 18 knjig, med njimi romane, detektivke, mladinska dela, dramska besedila in radijske igre, od katerih je 24 izvedenih, igrajo jih tudi v gledališčih, mnoga dela pa so bila objavljena v različnih revijah. Je tudi eden redkih piscev avtorrefleksij o literaturi in kreativnosti.

Prav to temo pa prinaša zadnja njegova knjiga, ki sta jo avtor in urednica Dragica Breskvar predstavila v četrtek, 12. januarja 2006, v Knjižnici Grosuplje.

Z Goranom Gluvićem se poznata že četrto stoletja, je povedala gospa Breskvarjeva. Hodil je na literarne delavnice, se učil in rasel. Iz učenca je postal mojster in sedaj deluje kot mentor na literarnih delavnicah in pogosto nastopa kot član žirij.

Šola kreativnega pisanja je k nam prišla iz Amerike v 80-ih letih prejšnjega stoletja. Naši avtorji, Andrej Blatnik prvi in kasneje še Boris A Novak, pred nekaj leti Jurij Kovič in drugi so napisali priročnike s čisto konkretnimi navodili, vajami, kot pri matematiki, kako prav pisati.

Goran Gluvić je svojo knjigo naslovil z malo šolo/šalo. Zakaj tako in kam bi uvrstil to svoje delo?

»Nastajala je na izkušnjah z literarnih šol,« je odgovoril avtor. »Tu se srečujejo

različni ljudje, mlajši in starejši. Neumno se mi je zdelo tako poučevanje kot v Ameriki. Ne moreš ukazovati, kako je treba pisati. Vsak udeleženec pa pride s svojo travmo, ki jo hoče udejanjiti. Pri mojih urah smo se šalili. Tudi skozi te zgodbe kažem na šaljiv način, kako se piše. Skozi šalo se učijo.

Mnogi mladi avtorji si za zgled jemljejo Kafka, pa bi bilo morda prijetnejše, če bi začeli s posnemanjem Haška.«

Tudi čisto "praktični napotki" so šaljivi, ugotavlja Dragica Breskvar.

»Veliko humorja in ironije je v mojih napotkih, saj je ravno tega v slovenski literaturi premalo.

Ne moremo več pisati tako, kot so to počeli realisti. Čas je bil drugačen, ni bilo medijev, zato so pisatelji vse podrobno opisovali. Dolgi romani izginjajo, pa se spet pojavljajo. Pisatelji morajo imeti kondicijo, da napišejo dolg roman.«

Pod naslovom Velika zgodba, mala zgodba (Šolska naloga) zapiše: »Za veliko zgodbo je treba imeti veliko domišljije. Kot tudi obratno, za malo zgodbo je treba znati domišljijo spretno izpostaviti v dinamiki pripovedi.« In na koncu poglavja ugotovi, »da ni ne velikih ne malih zgodb, pač pa le zgodbe, ki jih ustvarja pisateljska domišljija. In verjeme, pisateljska domišljija je resnično resnična.«

Ali obstaja moška in ženska pisava, sprašuje avtorjeva sogovornica.

»S tem se ni potrebno ukvarjati, predalčki so za literarne zgodovinarje. Moško in žensko pisanje uporabijo, kadar hočejo nekoga razvrednotiti. V tej zgodbi sem uporabil mojstra, ki nazorno po-

kaže, kako nesmiselna je ta tema.«

V pismu uredniku založbe izpostavi pisatelj težave, ki jih ima vsak avtor, ki želi objaviti svoje delo. Gospod Gluvić predstavi težave avtorja, ki najprej ne najde naslova, potem ne zna poimenovati glavnih junakov, nazadnje pa pozabi celo zgodbo, čeprav ima v glavi cel roman, pa še dve zbirki kratkih zgodb in pesniško zbirko z vsemi pesmimi vred..

Kaj pa angažirana literatura? »Vsak pisatelj je že sam po sebi angažiran, narobe pa je, če to hoče po vsej sili postati. Mora biti občutljiv za vse okoli sebe in to je že angažiranost.« Kaj pa problem selekcije? Ali se kdaj zaljubi v kak odlomek in ga ne more črtati?

»Nisem imel teh problemov. Tudi v dramskih delih dovolim, da režiserji črtajo določene dele besedila in jih spreminjajo.«

Težko je začeti, prav tako pa je težko zaključiti literarno delo.

»Zaključek moraš imeti že na začetku, potem ni težko končati. Osebe in dogodke izpeljuješ iz prvotnega načrta.«

Tudi predstavitev knjige je bila nekaj posebnega, saj je predstavila tematiko tudi na humoren način. Na koncu, ob zaključku, pa bi raje videli, da bi bil to spet začetek.

Marija Samec

Novosti iz domoznanske zbirke – 10

Marjeta ŽBOVEC: Slovenski književniki, rojeni do leta 18-99, Ljubljana, Karantanija, 20-05, 294 str.

Besedne ustvarjalce, zbrane v tej in še dveh knjigah, smo razvrstili po rojstnih datumih. To je še najbolj objektivna klasifikacija. Zajeti so le tisti, ki so se večinoma ukvarjali z leposlovjem. O nekaterih je napisanega več, o drugih manj; je več ali manj slikovnega gradiva. Nekateri imajo pač bolj razgibano življenje, drugi manj; nekdo se rad fotografira, drugi ne. Ali pa je vojna uničila slike... Pomembno se nam je zdelo tudi, kaj je človek po poklicu, je imel družino, v kakšnem odnosu je bil z ostalim svetom, je v uvodu zapisala avtorica.

Na prvih straneh spregovori o začetkih slovenske besedne umetnosti, o ljudskem slovstvu, nato pa nadaljuje kronološko po literarnih obdobjih od prvih zapisov, preko reformacije in protireformacije, razsvetljenstva in predromantike, romantike in realizma, slovenske moderne do sodobne književnosti.

Iz naših krajev je našel mesto v tej knjigi Louis Adamič, ki se je rodil v Prapročah pri Grosupljem. Odšel je v Ameriko in tam začel pisati. Njegova dela o priseljencih v Ameriki so še danes aktualna.

Avtorica je zbrala dosti slikovnega gradiva in poskušala avtorje prikazati tudi z drugačnega zornega kota, tako da je knjiga uporabna tudi kot učni pripomoček.

Primož KURENT: Sto slovenskih opernih zvezd, Ljubljana, Prešernova družba, 2005 (Kole-

darska zbirka), 229 str.

Med znanimi slovenskimi pevci sta svoje mesto v knjigi našla tudi Mirjam Kalin (str. 224), ki živi na Pero-vem in Marko Fink (str. 206), ki je po prihodu iz Argentine našel svoje domovanje v naših krajih, od koder tudi sicer izhaja njegov rod.

Franci HORVAT: Sto vodnjakov na Slovenskem, Ljubljana, Prešernova družba, 2005 (Koledarska zbirka), 232 str.

Veliko vaških in mestnih vodnjakov je bilo obnovljenih v zadnjem času, med njimi tudi vodnjak v Veliki Rač-ni (str. 166), ki zaznamuje vaško središče.

Vesna RADOVANOVIČ: Kdaj ste umrli? Zgode in nezgode slovenskih mladinskih pisateljev, Murska Sobota, Franc-Franc, 2005, 123 str.

Avtorica je zbrala pričevanja o obiskih mladinskih pisateljev po pomurskih solah. "Mnoga doživetja so bila nadvse prijetna, veselilo me je spoznanje, da se zmorej (pisatelj – op.) sprostiti, se znajo zabavati in da v vseh teh letih ni še nobenemu tu "padla krona z glave", pa čeprav se je zgodilo marsikaj šaljivega, anekdotičnega, pa tudi neprijetnega in celo pikrega," je zapisala v uvodu..

Pesniku Ivu Frbežarju je nek učenec zagrozil, da se bo zemlja odprla in se bo vdrl v pekel, če bo govoril grde besede. Pisatelj Goran Gluvić pa se spominja učenca, ki se ni trudil s knjižno slovenščino, kot mu je naročila učiteljica, ampak ga je nagovoril v pristni prekmurščini, pa sta se vseeno razumela.

Janez BOGATAJ : Ustvarjalna Slovenija. Mojstrovine na stičišču evropskih Alp, Mediterana in Panonske nižine, Ljubljana, Rokus, 2005, 283 str.

Prebivalci Slovenije so pogosto v zadregi, kadar morajo zlasti tujcem pojasnjevati, kaj in katere so značilnosti Slovenije. Večina jih začne naštevati najrazličnejše kulturne sestavine, dodajo še kakšnega ustvarjalca, zvezdnika. Temeljna posebnost in razpoznavnost Slovenije je v izjemnem zgodovinskem, kulturnem in življenjskem stičišču evropskega (in svetovnega) alpskega, mediteranskega in panonskega sveta. Ne kot seštevka posameznih kulturnih sestavin teh treh evropskih svetov, ampak pestre palete razvijajoče se ustvarjalnosti, ki se je izoblikovala skozi stoletja zgodovinskega razvoja. Predstavljeni so vrhunski rokodenci, izdelovalci domačih umetnostnih obrti, iz naših krajev : Saša Drobnič iz Žalne pri Grosupljem, ki izdeluje unikatne ženske torbice, Alojz Zaviršek iz Šmarja-Sapa, ki plete iz leskovih viter, vrbovja in srobotna tri značilne tipe košar in Pekarna Grosuplje, ki je sicer industrijski objekt, vendar v svoj program uvaja ročno oblikovane unikatne izdelke, ki temeljijo na slovenski etnološki dediščini (praznični kruh v obliki srca iz prepletenih testenih kit z okrasjem, ki nosi simbolično sporočilo).

Pričujoča knjiga je prikaz ustvarjalne Slovenije. Sodobne, vendar z razsežnostjo dediščine.

Marija Samec

NOVOLETNI GALA OPERNI KONCERT

V športni dvorani Brinje smo 29. decembra poslušali koncert opernih arij. Simfonični orkester tehnične univerze z Dunaja je vodil naš znani dirigent Igor Švara. Orkestru sta se pridružila še dva solista. V Mozartovem Koncertu za rog in orkester je nastopil regist Arno Kastellitz, dodobra pa je gledalce ogrel mladi pianist Tadej Horvat, ki je mojstrsko odigral Beethovnov Koncert za klavir in orkester št. 5, op. 73.

Solisti pevci so bili sopranistka Katarina Perger, Grosupeljčanka mezzosopranistka Mirjam Kalin, baritonist Zdravko Pergar in tenorist Žiga Kasagič. Ker je letos Mozartovo leto, je bilo v programu dvojje njegovih del, drugače po so pevci in orkester nastopili z novoletnemu vzdušju primerno glasbo Straussa, Leharja, Verdija in Bizeta. Med pevci je bučen aplavz požela mezzosopranistka Mirjam Kalinova, ki je arijo iz Bizetove opere Carmen zapela v slovenščini.

Glavni pokrovitelj prireditve je bila Pekarna Grosuplje, sponzorja pa še Pivnica in pivovarna Anton in Rotary klub Grosuplje. Prireditev je pozdravil župan Janez Lesjak. V odmoru pa smo vsi, nastopajoči in gledalci v dvorani, nazdravili prihajajočemu letu s šampanjcem.

Marija Samec

ali: »Pravljice«, ki so se zapisovale ne samo na moji duši, ampak številnim sodelujočim in srečujočim se v gasilstvu, kulturi, glasbi, v krajevni skupnosti, v občini, pa pri delu v geodeziji, gradbeništvu, urbanizmu in založništvu ter nenazadnje tudi v občinski politiki. Če vas zanimajo, jim prisluhnite!

BLATO, PLESOČI AVTOMOBILI IN SILVESTROVO

Že naslednji dan po božiču leta 1981 smo na gradbišču P 202 D v Iraku dobesedno obtičali v blatu. Avtomobili pick-upi, ki smo jih zadolžili za prevoz po gradbišču, so imeli kabino za štiri osebe, zadaj pa še nekoliko nepokritega kesona za prevoz geodetskega in ostalega orodja (lopate, krampi, kladiva, macole, sekire in podobno), ki smo ga skoraj vsak dan potrebovali za raznovrstne zakoličbe različnih nizko in visokogradbenih objektov.

Do začetka deževne dobe so bili ti avtomobili sicer zelo uporabni. Ko pa je nastopilo deževno obdobje, smo bili, kar se prevozov tiče, skoraj ohromljeni. Avtomobili z dvokolesnim pogonom so se na razmočeni polpuščavski zemlji in zamazanih asfaltnih površinah obračali kot na ledenih ploskvah. Ni šlo, pa ni šlo, če si se še tako trudil. Zato so se po naročilu vodstva gradbišča v avtomehaničnem oddelku dokaj potrudili, da so že v nekaj dnevih preskrbeli za geometre in vodje terenskih ekip (inženirji, tehniki in nekatere delovodje) avtomobile na štirikolesni pogon.

"Blato, povsod samo blato..." Sodelavca figuranta pomagata pri prerivanju Toyotinega pick-upa na dostopni cesti do letalske baze pred novim letom 1982, ko smo pripravljali novo asfaltno cesto, dolgo skoraj 11 km..

Večje »džipe« smo poimenovali truge, saj so izgledali kot kakšno pogrebno vozilo. Manjše kratke »džipe« pa smo prekrstili v skakavce (po slovensko bi jim lahko rekli kobilice), saj so bili ti avtomobili na neravnem terenu zaradi kratke medosne razdalje tako poskočni, da so bili že kar nevarni. Če si nekoliko prehitro pripeljal čez manjšo jamo, si še imel veliko možnosti, da si z glavo udaril ob strop. Buške so bile neizbežne, če ne še celo kaj hujšega.

Nekateri avtomobili pa so tudi zelo neradi vžigali zjutraj, saj jih je najbrž motila slana. V deževni dobi je namreč skozi ravnicno pihal stalen veter in vlaga iz zraka je na avtomobilskih šipah celo zmrzovala. A smo se privadili tudi na to. Avtomobile, ki so zjutraj neradi vžigali, smo enostavno parkirali tako, da je bilo spredaj in zadaj dovolj prostora, da smo lahko okoli avtomobila zapeljali z drugim avtomobilom, se naslonili na stoječega in ga porinili, da je vžgal. Ker so bili odbijaci dokaj močni, se na njih ni niti poznalo, pa čeprav si malo bolj na trdo pohodil plinsko stopalko. Porivanje na roko je bilo namreč dokaj težavno, saj so bila tla izredno spolzka, poleg tega pa tudi avtomobili niso bili tako lahki.

Tudi novega leta nismo prav posebej praznovali. Nekaj dni pred božičem so delavci postavili veliko Mercatorjevo jedilnico, v katero je šlo na naenkrat blizu 2000 ljudi. Za večerjo so nam pripravili nekoliko boljši obrok. Tehnični delavci, ki smo ostali med prazniki na gradbišču, smo se pred tem med seboj pogovorili, da se menda v Suvari pri nekih Palestincih da na črno dobiti celo nekaj piva. Ker smo ta mesec dobili še nekaj terenskega dodatka v iranski dinarjih, tudi z menjava ni bilo težav. Imeli smo le zelo malo hladilnikov, zato piva ni bilo mogoče ohladiti.

Zvečer nas je v svojo pisarno povabil inženir Stane Černe, ki je kot direktor pirskega cestarskega tozda sredi decembra prišel na gradbišče kot vodja asfalterskih in nizokogradbenih del. In ne boste verjeli: Pri Černetu smo celo zapeli nekaj slovenskih narodnih pesmi. S petjem je začel Rajmund Kosec, doma s Koroške Bele, najbolj zgovoren delovodja na gradbišču. Rajmund je bil radoživ veseljak. Večino stvari je jemal z vesele plati. Med drugim je bil tudi soorganizator eksotičnega Planinskega društva Hilikurd ali Triglav. Nekateri trdijo, da je bilo planinsko društvo poimenovano po najvišjem hribu v Iraku, drugi pa, da po našem Triglavu. Morda pa je bilo celo poimenovano po obeh gorah, kar bi bilo na svoj način še najbolj logično. Pred delom na iraškem gradbišču je bil Rajmund zaposlen v velenjskem rudniku, čez nekaj let pa sem ga nato srečal pri gradnji predora pod Karavankami. Nekaj pesmi in šal v majhni Černetovi pisarni je kmalu izzvenelo.

Od leve proti desni: Tone Milharčič s Pororoža - vodja geometrov na P 202 D ter "nerazdružljiva trojka geometrov, ki zdaj živimo v občini Grosuplje (Jože Miklič, Bojan Pečnik in Janez Grilc). Fotografirano pred spomenikom Sadamove revolucije sredi velikega krožnega križišča v Bagdadu kmalu po novem letu 1982.

Čez kakšno uro smo odšli v veliko geodetsko pisarno. Tam smo preostali geodeti, ki smo še ostali na gradbišču (ostali so šli že nekaj dni pred božičem na dopust) klepetali skupaj še z nekaterimi mlajšimi inženirji in gradbenimi tehnikami iz SCT-ja in Primorja čisto običajne vsakodneвне gradbiščne zadeve. Ne vem, od kod se je pojavila tudi steklenica viskija, mislim pa, da jo je prinesel prav novi vodja geometrov Tone Milharčič. Nato sem kmalu nazdravil še s pretoplim pivom.

Že čez približno pol ure (bilo je okoli pol desetih zvečer) je bilo konec mojega silvestrovanja v Iraku. Glava je postajala težka in zaspana. Tone Milharčič in Bojan Pečnik sta me prišla pod roke in me družno podprla na skoraj kilometer dolgi poti do moje sobe, ki se nato ni in ni hotela ustaviti, pa čeprav sem legel. Naslednje jutro (in novo leto!) se je začelo s težkim mačkom. Še sreča, da je bil ta dan dela prost.

Že naslednjega dne pa se je blatna zgodba nadaljevala.

Jože Miklič

TURŠKI VPADI NA SLOVENSKO OZEMLJE

ZARADI TURŠKIH VPADOV DOBIJO NEKATERA NASELJA MESTNE PRAVICE

Turki so tudi leta 1474 spet plenili, požigali in morili po Metliki, v okolici Ljubljane, po Savinjski dolini, Pilštajnu, Žusmu, Podčetrtku, na Kozjem, naslednjega leta pa tudi po širšem Kozjanskem in Dravskem polju. Cel mesec so plenili tudi po deželi Kranjski, še posebej po Gorenjskem. Na Kranjskem so ujeli dva plemiča Kozjaka. Morda je Josip Jurčič v tem dogodku našel motiv za svojo povest Jurij Kozjak – slovenski janičar?

»Otroci so brez staršev, revščina ljudstva je velikanska, ubiti ljudje leže po poljih in cestah od Trga do Slovenjega Gradca, ozračje je nasičeno s smradom požganih vasi in hiš.« Kranjska je bila na pol požgana, zato so kmetje zahtevali ob prvih uporih tudi boljše obrambo pred Turki. Gorenjski redovniki v Gornjem Gradu pa so nasprotovali zasedbi samostana za potrebe ljubljanske škofije, zato so se iz protesta izselili.

Strahotno podoba tega časa kaže tudi pismo, s katerim so se obrnili leta 1474 kranjski deželni stanovci s prošnjo za pomoč do tedanjega papeža Siksta: »Kaj pa nas čaka, ako nam še sedaj kristjani ne pridejo na pomoč? Nič drugega, kakor da se bomo mi in prebivalci Slovenske krajine, Metlike, Istre, Krasa in še mnogih drugih sosednih pokrajin, ki z nami vred enako silo trpe, morali vzdigniti in zapustiti deželo, mesta, gradove in domovino... Štiri dolga leta že traja vojna in še je ne bo konec, ako nam ne prihitijo Bog sam z mogočno roko na pomoč... Sami smo se morali braniti in skrbeti, da ne pridemo krutemu Turku v pest. Baha se namreč, da se mu mora klanjati vsa zemlja. Zato ne kaže drugega, kakor da ga spodimo iz dežele, ali da jo zapustimo sami, ali pa da se podvržemo Turku... Kako neusmiljeno je sovražnik ločil žene, može, otroke in sorodnike in jih nage, bose, lačne in žejne, vkovane v železo in verige kakor hudodelce, z rokami na hrbtu zvezanimi, odgnal v sužnost. Kako nečloveško oskrunja uboge žene in device, da žalostno kličejo na pomoč, kako brezsrčno dela s starimi ljudmi in nedolžnimi otročiči, katere na kosce razseka, ako jih ne more s seboj tirati. Kako neusmiljeno se preliva krščanska kri, koliko revščino trpe revni kristjani, katerim je vse njihovo imetje ugrabljeno in požgano, ki nimajo niti strehe niti zavetja, kamor bi se skrili pred groznim sovražnikom.»

Koroški župnik Unrest, ki je živel v tistem času, pa je zapisal: »... Monštrance, kelihe, mašna oblačila, oltarne prte in ostale dragocenosti so Turki naropali. Božje hiše so spremenili v hleve, kjer so plesali in počeli najostudnejše razuzdanosti. Duhovnike so sežigali, jih utapljali in drugače morili, mnogo so jih odgnali v bridko sužnost. Novorojeno deco so materam trgali, morili in metali čez plotove. Veliko množico zalih deklic so odpeljali v sužnost. Nedolžne otročičke so basali v luknjaste vreče, da so skoz luknje glave molili in ječali, da je bilo groza. Kar je bilo močnih ljudi, so jih odgnali, slabotnim so glave odsekali ali jih utopili. Povsod je bilo na kupe ubitih živali in umorjenih ljudi in ga ni bilo, da bi jih zagrebel. Psi in volkovi so se gostili. Nastal je tak smrad, da ljudje niso mogli več prenašati.«

Februarja 1475 je cesar Friderik ukazal prelatom, plemičem in svojim oskrbnikom v Kranjski deželi, naj izpolnjujejo ukaz, ki ga je posredoval deželnemu glavarju. V njem je bilo zapisano, da so dolžni poslati vse podložnike na tlako, da si bodo lahko zgradili primerna zatočišča. Utrdila naj bi se tudi vsa slovenska mesta.

Po deželi je razširil mrežo utrd in dal večjemu številu prebivalstva možnost boljše obrambe. Postavljali so utrjena pribežališča – tabore ali pa so se zatekali v naravne podzemeljske jame in gozdove. Med kmečkimi uporji pa so te tabore uporabljali proti zemljiškim gospodom, zato so ti nasprotovali gradnji le-teh. Z dobro urejenim obveščanjem (topovskimi streli, grmadami) so si zagotovili učinkovito obrambo.

Po letu 1475 naj bi bila šmarska župnija zaradi močnejše obrambe pred Turki vključena pod posest stiških belih menihov. Dejansko priključitev pa so izvedli šele na začetku 16. stoletja zaradi sporov med župnikom in opatom.

Prav tako je bilo kar nekaj sporov med stiškim samostanom in čušperškimi gospodi zaradi meja in posestne rabe.

Turki pa so spet drli po Štajerskem do Maribora in naprej odšli na Koroško. Ob povratku so Turki na Bizeljskem potolkli vojsko, ki je Štajerski šla na pomoč s Kranjske in Koroške dežele.

V Mariboru so sklicali notranjeavstrijski skupni zbor, da bi se združeni uspešneje rešili Turkov.

Tega leta pa so vdrl tudi v okolico Radovljice.

Turki so svoj barbarski pohod uprizorili spet leta 1476 po dolini Krke, pa tudi v Ljubljani in Ložu. En »krak« turške nesreče je odšel čez Bloke v Postojno, Vipavo, Trst, Gorico in po Soški dolini. Drug krak je šel proti (Škofji) Loki, do Trbiža, Beljaka in nato do Celovca, opustošil Podjuno in svojo uničevalsko pot nadaljeval spet čez Slovenj Gradec in mimo Celja. Ob povratku so šli še čez Podsredo, Planino, Šentjur, Šmarje pri Celju in Rogatec. Na Slovenskem so svoje krvave pohode uprizorjali kar tri mesece.

Cesar Friderik III. je tega leta zato dovolil Ljubljani, da ji ni treba vrniti nobene-ga podložnika, ki bo sodeloval v obrambi pred Turki. Skozi slovenske kraje je tik za tem, ko so Turki odšli, potovala nevesta ogrskega kralja Matjaža Beatrice Aragon-ska, ki jo je slovenska ljudska pesem v pričakovanju novih upov in nad pri reševanju izpod turškega dušecnega objema »prekrstil« v pravljico Alenčico.

Tudi leta 1477 se Turki niso odrekli »svoji tradiciji«, zato so spet lomastili na Slovenskem. To pot so plenili, morili in požigali poleg Krškega in Loža tudi v Višnji Gori in nato oddivjali spet do Ljubljane. Zato so bili Krško, Višnja Gora in Lož povzdignjeni v mesto. Turki pa so svojo uničevalno naravo kazali tudi na Štajerskem, v Vipavski dolini in v Furlaniji.

Turki so vpadli v slovenske dežele po nekaterih ustaljenih poteh, ki so jim bila najpriročnejša. Že leta 1477 so si Benetke dale napraviti poročilo o tem vprašanju, da bi se mogle bolje varovati vpadov v Furlanijo. Poročilo pravi, da so Turki prešli običajno Uno v bližini Krupe. Tod jih je vodila najbližja pot proti slovenskim deželam in ob Korani mimo Dubovca (pri sedanjem Karlovcu) do Metlike in od tod dalje v notranjost slovenskega ozemlja. Preko zahodnih Gorjancev so prišli v dolino Krke, kjer so se mogli nato od Novega mesta obrniti proti Kostanjevici, proti Ljubljani ali proti Ribniški dolini. Mnogo redkeje so vdirali v dolino Krke ob Savi pri Brežicah, ker jim je bila ta pot zaradi izhodišča nekoliko odročna. Če pa so jo že porabili, so se navadno obrnili ob Krki navzgor proti Novemu mestu, le redko pa so prišli preko Save na Štajersko. Pomembnejša je bila pot mimo Kočevja, pa skozi Ribniško dolino in mimo Iga proti Ljubljani, ali pa preko Bloške planote do Cerknice, od tam pa proti Vrhniki in Ljubljani, ali pa preko Postojne na Notranjsko in v Primorje. Sicer pa: Od koder koli so prišli Turki, ali mimo Kočevja ali Metlike, vedno so imeli v svojem brutalnem namenu opleniti čim obsežnejše ozemlje.

Ob napadih na Kras in Goriško pa so vendarle najraje ubirali pot skozi Liko, ki je bila tedaj precej opustela, tako da so se laže skrivaj približali svojemu cilju. Od tod so mimo Reke vdirali na Tržaški Kras, kjer so se delili v razne smeri - v severno Istro, mimo samega Trsta na Goriško, ali pa proti severu v Vipavsko dolino.

Na Štajersko so redkeje vdirali s kranjske strani pri Brežicah ali Krškem. Večkrat pa so to pot uporabljali za povratek. Večinoma so napadali Štajersko od vzhoda preko Hrvaškega Zagorja ali Medžimurja.

Pri svojih pohodih na Koroško pa so morali vsekakor preko visokih karavanskih sedel (Ljubelj, Jezersko), ali pa preko Predela in skozi ozko dolino Zile severno od Tr-

biža. Tudi pot mimo Slovenj Gradca ni bila zaradi svojih sotesk mnogo lažja. Prav ta sorazmerno težji dohod je omogočil Korošcem tudi lažje zavarovanje dežele kot celote pred neljubimi in nepovabljenimi uničevalnimi gosti.

Obveščanje so izvajali s prižiganjem kresov, streljanjem s topovi in z zvonjenjem s cerkvenimi zvonovi. O kresovih je Valvasor za Dolenjsko napisal naslednje: »Od skrajne turške meje do glavnega mesta Ljubljane so po Dolenjskem kresovi tako urejeni, da se prihod Turkov kaj hitro izve. Kajti dedni sovražnik mora priti ali od Karlovca in tam okrog ali pa na drugi strani od Petrinje in Siska; ti turški obmejni kraji so oddaljeni le tri milje od naše dežele, tako da se da iz Mehovega pregleda-ti vse naokrog. Nekatera kresišča so sicer v tretjem delu ali Srednjem Kranjskem, toda zaradi preglednosti naj slede tu v temle redu: 1. Mehovo, 2. Metlika, 3. Črnomelj, 4. Hmeljnik, 5. Sv. Peter nad Žužemberkom, 6. Primskovo, 7. Višnja Gora, 8. Sv. Magdalena pri Šmarju, 9. Glavno mesto Ljubljana...«

O kurjenju kresov na Gorenjskem pa Valvasor pravi: »Turek je najbližji, čeprav neprijazen in grozovit sosed vojvodine Kranjske; zato mora ta vedno paziti, da se utegne zavarovati pred tem grabljivim volkom in mu pokazati pot nazaj. V ta namen so zapovedana določena dogovorjena in svarilna znamenja, med katerimi so poleg drugega tudi kresovi.

Teh je na Gorenjskem več. Na vrhovih visokih gora nagrmadijo velikanske množine drv, tako da jih je na kupu po več sto voz. Zraven postavijo nekaj močnih, velikih nabitih možnarjev in stražo. Kadar torej Turek hoče vdreti, pa naj pride od katerega koli konca (to se kmalu opazi, zakaj vseh teh krajev, kjer za kres pripravljeni kupi drv Turčiji najbližje stojijo, se dajo pregledati vse točke in prehodi, po katerih bi mogel priti), tedaj da prva postojanka znamenje z močnim strelom in obenem prižge kres. Tako nato, brž ko slišijo strel in ugledajo ogenj, dajo isto svarilno znamenje na drugi gori. Tako gre znamenje zapovrstjo naprej. Na ta način ve v dveh ali treh urah vsakdo v deželi: sovražnik je tu, pripraviti se mora, da mu stopi nasproti in ga prehodi.

Tri znamenja gredo do Ljubljane in od tod na Gorenjsko, namreč v tale prvi del Kranjske. Prav tako pošljejo znamenje, ki je prihitelo v mesto Ljubljano, od tod v oba druga dela. Iz glavnega mesta Ljubljane hiti sporočilo v prvi del, t.j. na Gorenjsko, iz kraja v kraj po naslednjem vrstnem redu: 1. Iz glavnega mesta Ljubljane 2. na Šmarno goro, od tod 3. v Gorenji Kamnik, od tod 4. na Šmarjetno goro pri Kranju; iz Kranja 5. v Radovljico k cerkvi sv. Petra; od tod 6. na Bled; nato 7 na Jese-nice in naposled 8. v Belo peč...«

V Srednji Kranjski pa so po Valvasorju kurili naslednje kresove: »Kakor svarijo v obeh prejšnjih petinah vojvodine Kranjske deželo z ognjenimi znamenji, tako se go-di tudi v tej tretji petini ali na Srednjem Kranjskem. Tukaj so zaradi Turkov urejeni kresovi in visokih gorah tako, da jih od tistih krajev, ki so Turčiji najbližji, do glavnega mesta Ljubljane prižigajo kot nekakšno geslo zavrstjo v določenem redu.

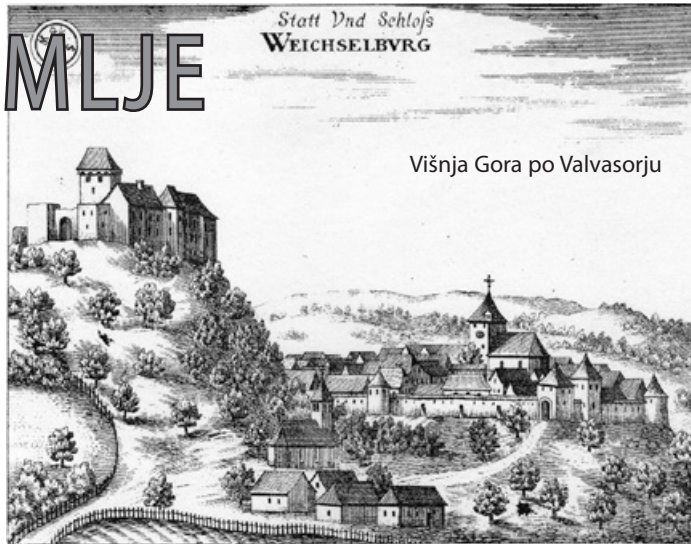
Kraji, kjer dajejo znamenja so: 1. Vinica, 2. (Kočevske) Poljane (na gori Prelibelj), 3. Kostel (na gori Škril), 4. Fridrištajn pri Kočevju ali pa na gori nad Črnim potokom, 5. Ribnica (pri sv. Ani), 6. Ortnek, 7. Turjak (Gora nad Ločnikom), 8. Ig, 9 glavno mesto Ljubljana.

Na območju Notranjske pa Valvasor o kresovih piše: »Ko bi opustili ognjena znamenja, bi uboge krščanske klavne ovce na Kranjskem žalostno in brez rešitve morale poginiti ali pa odrediti z barbarskimi volkovi v suženjstvo. Dobra ureditev teh znamenj in svarilo pa marsikatero nesrečo odvme: ali te hude zverine tako prestraši, da se same od sebe brž umaknejo, ali pa, če so presenetile kak kraj ter ljudi in blaga naropale, jih tedaj ne le utegnejo hitro zasledovati, temveč tudi kje počakati ter levu ali volku spet iztrgati ovco iz gobca...«

Zaporednost kresov je tale: 1. Gerovo, 2. Učka, 3. Lupoglav, 4. Mune, 5. Klana (vse na današnjem Hrvaškem – o.p.), 6. Gutnek, 7. Šilentabor (pri Pivki), 8. Brezovica, 9. Vipava, 10. Senožče, 11. Postojna, 12. Lož, 13. Lašče, 14. Vrhnika, 15. glavno mesto Ljubljana.«

Zaradi strateško pomembne vloge pri obrambi pred turškimi vpadi je Višnja Gora dobila mestne pravice leta 1478 kot pomembna točka na poti proti Ljubljani, v njej so poskrbeli za vojaštvo, skladišča orožja (purfelturm – ohranjeni stolp mestne-ga obzidja) in dodatne zaloge hrane.

Tega leta so bili Turki v Istri, na Primorskem, v Furlaniji, na Štajerskem, pa tudi v

Višnja Gora po Valvasorju

Ljubljani. Na Koroškem pa so s silovitim napadom sočasno rešili tudi kmečki upor, ki so ga kmetje začeli proti koroškemu plemstvu.

1479 – Turki so divjali po Kočevskem in ostali Dolenjski do Ljubljane, nato so odšli čez Podgrad pri Starem Ložu v Istro, Trst, Tržič in pot nadaljevali v zgornjo Soško dolino in se čez Predel podali proti Trbižu. Druga skupina Turkov je pridivljala čez Sotlo in oddivjala skozi Celje do Slovenskih Konjic.

Prav tako so tudi leta 1480 Turki ropali po Krškem, Ribnici, Cerknici, pa tudi po Gorenjskem in nato s svojo krvavo zastavo odvihrali čez Jezersko po Koroški in La-bodski dolini v dolino Mure ter nato plenili in pobijali po osrednji Štajerski in Sloven-skih Goricah.

Sultan Mohamed (Mehmed) II. Osvajalec je umrl leta 5. marca 1481 blizu kraja Gezba.

1482. leta so vdrl v Istro in oddivjali naprej v Furlanijo.

Leta 1482 je bilo pred Ljubljano kar 10.000 Turkov. Mesto, samo obzidano z močnim obzidjem, se je še nekako branilo, veliko težje je bilo za okoliške vasi.

1483 – Štirinajst dni so Turki plenili na Kranjskem in Koroškem v Podjuni.

V tem času se je tudi močno povečal ogrski pritisk na spodnje avstrijske dežele, kamor so spadali naši kraji. Šlo je za izpodrinjanje Habsburžanov od morja in hkrati za načrt organizirane državne tvorbe, ki bi odvrčale Turke pred osvajanjem Evrope. Ogrski kralj Matija Korvin je že dobil pod svojo oblast poleg Prekmurja tudi Prekijo s Ptujem in nato sklenil tudi prvo premirje s Turki. Prav zaradi teh načrtov se slovenska ljudska pesem Kralja Matjaža spominja v skoraj pravljico idealizirani podobi.

Kljub sklenjenemu premirju od 1469 do 1483 med Turki in Matijo Korvinom - kraljem Matjažem so Turki po slovenskem ozemlju ropali kar tridesetkrat in v tem času požgali 6 samostanov, 64 farnih cerkva, 5 trgov in nad 200 vasi, v sužnost pa so odpeljali nad 10.000 ljudi.

Leta 1490 je umrl ogrski kralj Matija Korvin.

1491 - Metlika, Novo mesto, dolina Krke, Ljubljana, Ribniška dolina, Bloke, Planina, in Prem so bili spet tarča turških napadov. Tega leta so Turki prvič močnejše napadli okoličo Turjaka, a samega gradu niso mogli zavzeti. Nato so odšli na Gorenjsko vse do Kranja. Pri vračanju so bili pri Hrušici močno poraženi.

1492 je reinski opat Wolfgang ob vizitaciji naročil stiškemu opatu, naj utrdi postojanko zoper Turke. Tega leta je umrl tudi stari habsburški cesar Friderik III. Nasledil ga je njegov sin Maksimilijan I.

Tudi leta 1992 so Turki rovarili po Novem mestu in Dolenjski ter v okolici Ljubljane, v naslednjem letu pa poleg teh krajev še na Ptujskem polju pa vse do Celja.

Jože Miklič

PROTITURŠKI TABORI IN SIGNALI KRESOVI

ZGRAJENI OD KONCA 15. STOLETJA DO ZAČETKA 17. STOLETJA

LEGENDA:

RAZLIČNI PROTITURŠKI TABORI

KRESOVI (PO VALVASORJU)

Cesar Maksimilijan I.

Kartografska podlaga:
© Pregledna karta
M 1:500.000
MOP - Geodetska uprava
Republike Slovenije, 2005

KULTURA, KINOLOŠKI KOTIČEK

THE LUCKY CUPIDS,

glasbena skupina, ki jo vodi šmarčan Andrej Rudolf, je v decembru in januarju razvnela obiskovalce mnogih prireditev po Sloveniji.

Prvi bend so sestavljali člani iz Kočevja, danes so poleg Andreja Rudolfa ostali člani Ljubljancani, vaje pa imajo kar pri Rudolfovih, v Andrejevi dobro zvočno izolirani sobi. Vadijo enkrat na teden in s sosedi nimajo težav, ker jih ne motijo, čeprav bi morda kdaj radi poslušali njihovo glasbo.

Nastopajo na koncertih, pa tudi na privatnih zabavah, saj igrajo za poslušanje prijetno glasbo, pa tudi zaplesati se da nanjo.

29. decembra so nastopili v Klubu Groš v Grosupljem. Vabili so na "nostalgčno novoletno zabavo". Igrali so svoje skladbe in znane tuje evergreen. Dvorana je bila polna, vendar so člani skupine navajeni, da publika sodeluje ves čas koncerta, tu pa se je pravo vzdušje razvilo šele proti koncu nastopa.

Povabili so jih tudi na nastop na novoletnem koncertu na prostem v Ljubljani. Kljub dežju je bil Kongresni trg poln ljudi. Skupina The Lucky cupids je nastopila takoj po polnoči, torej so bili prva glasbena skupina, ki je popeljala praznovalec v novo leto, kar je Slovenija članica EU. Vzdušje je bilo prima, čeprav je deževalo. Ljudje so plesali in uživali. Po tem večeru je bila njihova spletna stran največkrat obiskana po evidenci brskalnika najdi.si.

Še bolj zanimiv je bil koncert v Orto baru v Ljubljani. Koncert so poimenovali Tribute to the king in posvetili so ga kralju rock and rola, Elvisu Presleyu, ki bi 8. januarja praznoval svoj 71. rojstni dan.

Klub ima svojo tradicijo, je rokovski lokal, in ima izbrano publiko. Koncert je bil tudi medijsko dobro pokrit. Dvorana je bila polna, vzdušje odlično. Vsi so vedeli, kaj bo koncert ponudil, in so uživali in se zabavali. Presley še vedno privlači in je živ v spominu ljubiteljev njegove glasbe. Proti koncu so zaigrali tudi nekaj svojih pesmi.

Marija Samec

NAJBOLJŠI ČLOVEKOV ŠTIRINOŽNI PRIJATELJ NI STOL – AMPAK PES!

Uvodoma in v prvi vrsti je potrebno poudariti, da za psičko materinstvo, ki naj bi jo doživela vsaka vsaj enkrat v življenju, ni prijetna izkušnja. Nasprotno: za vse psičke brez rodovnika in brez vzrejnega dovoljenja je STERILIZACIJA prav gotovo najbolj etična rešitev in velika usluga nebogljnim mladičem, ki velikokrat končajo na verigi, če imajo sploh možnost preživeti. Z naključno paritvijo tvega skrbnik ob morebitnih zapletih življenje svoje psičke in možnost, da mu ostanejo na skrbi nebogljeni mladiči.

Ko je pasje materinstvo načrtovano, se skrbniki psičk običajno temeljito podučijo, kaj je potrebno pripraviti in kaj nuditi psički, da bosta ona sama in njeno leglo zdrava in dobro oskrbljena. V tem času je potrebno psički po navodilih veterinarja ali proizvajalca odpraviti notranje zajedavce. Pri nenadnem nepričakovanem dogodku pa je vprašanj in dvomov več, še posebej, če nas hitro približevanje poroda ali celo porod sam preseneti. Pa pojdemo po vrsti.

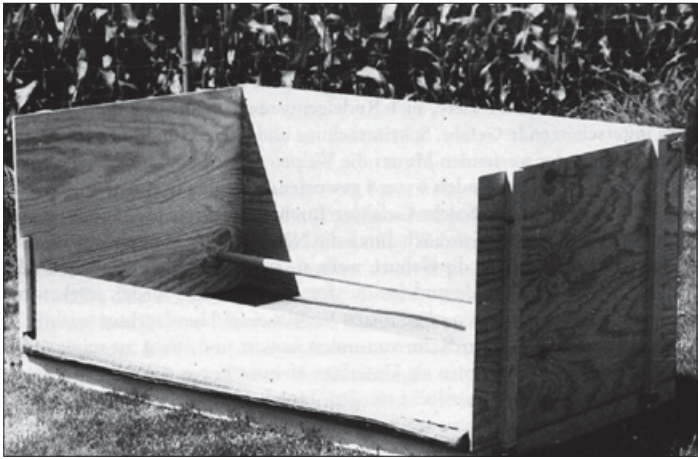
BREJOST traja pri v poprečju 63 dni. Če je mladičev več, psica povrže prej, sicer kasneje. Prehrano, ki naj je bo v drugi polovici brejosti za približno tretjino do polovico več, je potrebno razdeliti na več obrokov, nikakor pa ne dodajati kalcija niti vitaminov, če tega ne predpiše veterinar. Psička naj dobiva popolno kakovostno hrano, saj ima med brejostjo povečan apetit, v zadnjih tednih pa se drži bolj doma in se ne giba veliko. Vedno naj ima na voljo dovolj sveže vode!

Brejost lahko potrdi preiskava z ultrazvokom po 35. dnevu od zadnje paritve, je neškodljiva in neboleča ter razmeroma cenena preiskava. Veterinar preveri vitalnost plodov in njihovo približno število, na osnovi tega pa vzreditelj lahko prične s pripravami na porod. In še nasvet: pred UZ preiskavo bo veterinar psički odstranil dlako okrog sescov, da bo pregled sploh izvedljiv, mladički pa bodo hvaležni, ker bodo seski tako lažje dosegljivi. Med brejostjo je potrebno ravnati previdno glede cepiv, posipov, pršil ipd. – vse uporabljamo izključno po navodilih veterinarja, ki bo tudi sicer bdal nad psičko in njenim leglom. Nujno potrebno pa je odstraniti notranje zajedavce na polovici brejosti (in tri tedne po porodu hkrati kot mladičem), saj preko krvnega obtoka gliste oziroma njene razvojen oblike zaidejo tudi v krvni obtok mladičev in lahko povzročijo v skrajnem primeru tudi pogin.

PRED KOTITVJO je potrebno pripraviti:

1. miren, suh prostor, v katerem lahko vzreditelj zagotovi temperaturo od 22 do 25 °C;

2. kотиšče (za velike pasme v velikosti 145 x 90 cm, za velikost španjela npr. 90 x 70 cm) z 8-10 cm stopnice ob notranjem robu za zaščito mladičev pred poležanjem. Enako neustrezno kot premajhno je tudi preveliko kottišče, kjer psička lah-

Pripovedi iz Grosupljega in okolice – 20

UROK

Pripravila Marija Samec

Zima je čas pravljič. Centralne kurjave še nismo imeli, topla je bila samo hiša, kjer je bila velika kmečka peč. Radio je bil v kuhinji, televizije nismo imeli, pa smo večere preživljali tako, da smo poslušali očeta, ki nam je pripovedoval resnične in izmišljene zgodbe. Mama je sedela na eni strani peči in vedno kaj pletla ali šivala, oče pa je, bil je izreden pripovedovalec, oživil pred nami čudovite pravljične svetove. Žal sem bila premlada, da bi si jih zapomnila ali zapisala, zato vam predstavljam podobno zgodbo, ki mu jo je povedal žal že pokojni, pa prav tako izreden pripovedovalec, Ivan Kadunc iz Sel pri Šmarju-Sapu. Pripovedoval je v lepi narečni govorici, ki sem jo poskušala zapisati tako, da bi bralci besedilo vseeno razumeli.

TEBI, KI TE LJUBIM

Spim na velikem polju
z nogami med klici cvetočega maka,
z glavo med obrazi vetra
in z besedami na ustnicah.
Šepečem tvoje ime.
Čudim se spominu, ker vztraja.
Ohranja podobo, ki je že kakor prikazen.
Ne vem več, kdaj sanjam.
Hranim darila, pomembna so mi bolj kot preteklost.
Z njimi zaspim, jih ljubim namesto hčera.
Nebo več ne obstaja, poleg mene si le ti.
Zame si najpomembnejša oseba na svetu.
Srce, ki tiči v srcu.
Tvoja roka mi obljublja zavetje.
V nekih očeh se lahko izgubim, v očeh lahko umrem.
Brez tebe sem zdrobljeno bitje.
Drobtina neužitnega kruha.
Nepomembna.
S prazno glavo ter brez telesa.
Še manj kakor duh.
In ne razumem, da spim.
Ti, s svojo podobo mi le prizanašaš.
Barbara Gale

Tamle u Gajičim (Gajniče), tle za Tlakam notri, sa 'ldje kar en pa drug vidli dol u dalin pa travnikih, de je hadila ena črna kura, čipka. Pa je spet nej blu, pa ja je spet drug vidu.

"Ti," prav, "jest s'm spet vidu ena črna kura!" Pa drug spet.

In sa se pol kar začel sprašvat:

"Črna kura? Čigava kura hodi tamle dol?"

In sa šli, de bi ja ujel, pa ja nej blu. Kar zginja je. Pa je spet drug reku:

"Ja, pa je spet. Jest s'm ja vidul!"

Enkat pa edn gre zutrej kasit, palejt (poleti). Včasih sa iz kosam kasil, je blu treba zacajt jit, k je bla še t'ma. Pa gre. Je biu pa tam grabn, pa brv čez. Pa je pa tisti brvi šu, na brvi je pa tista črna kura stala. Pa pravi tista kura: "Če bi se ti don's zutrej abu naprvu desni čevl, bi bla jest rejšena, taku bom pa še diset lejt trpela."

In ad tistga časa u tisti dalin naben več ne abuje lev čevl taprvu, vsak desniga. Pa še jest s'm se pol navadu. S'm si mislu: "M'rde je pa tu rejs kej rejs?" Pa se zmeram spumnim, pa najprej desn čevl abujem.

PSIČKA BO POSTALA MAMA

ko mladičke »izgubi«, to pa se običajno konča tragično, če legla nima vzreditelj pod stalnim nadzorom. Psička naj se navaja na kottišče in porodni prostor najmanj 14 dni pred porodom. Tla kottišča naj bodo mehka in prevlečena s tkanino, ki se jo lahko zamenja in opere. Zelo primerne so posteljne predloge za enkratno uporabo, ki so na voljo v lekarnah.

3. brisače, rjuhe;
4. mehko obloženo kartonsko škatlo cca. 30 x 40 cm za občasno odstranitev mladičev;
5. škarje in razkužilo;
6. tehtnico, blok, svinčnik (zabeležiti je priporočljivo porodno težo posameznega mladiča, njegov spol in znake, po katerih ga bo vzreditelj lahko ločil od drugih);
7. posodo z vodo ali čajem za psico, lahko z dodano glukozo;
8. nadomestno mleko za mladiče v prahu, dudko, stekleničko za pasje mladiče za primer, da psička ne bo imela dovolj mleka za veliko leglo:
9. potrebščine za umivanje rok;
10. predvsem pa telefonsko številko, na kateri je vedno dosegljiv veterinar!

Kottišče naj bo v mirnem prostoru, kjer je skrbnik v bližini čez dan, pa tudi ponoči. Ogrevanje, ki je potrebno v prehodnem času in seveda pozimi, je najbolj priporočljivo s pomočjo grelnih blazinic in se obnese bolje kot z grelnimi žarnicami od zgoraj, saj psiči lahko hitro postane prevroče in zapusti mladiče.

ZNAKI BLIŽAJOČEGA SE PORODA SO: padec telesne temperature na približno 36 °C (od normalnih 38 °C); nabrekli seski, kar pa ne velja za vse psice; pomanjkanje teka in odklanjanje hrane približno 24 ur pred kotitvijo; dve uri pred kotitvijo zelenkast izcedek.

KOTITEV se začne s popadki od 12 do 24 ur pred porodom. Psica postane nemirna, običajno koplje po ležišču, po vrtu. Z vedenjem opozori skrbnika, da je potrebna previdnost. Največ porodov se začne v poznih nočnih ali zgodnjih jutranjih urah. Psico je potrebno imeti pod nadzorom še posebej, če je to njena prva kotitev. Psica povrženega mladiča običajno sama osvobodi posteljice, to pa požre. Psica običajno sama pregizne popkovo, včasih jo mora prevezati in prerezati vzreditelj. Med enim in drugim mladičem mine približno 20 minut. Vzreditelj mladička osuši s pripravljeno brisačo ali plenico in ga položi k sescu. Po končanem porodu psička želi ven na potrebo. Ta čas je potrebno kottišče očistiti in zamenjati prevleko. Po končanem porodu se psica umiri, leže k mladičem in jih doji. Ker redko zapušča leglo, ji je treba ponuditi vodo in kasneje tudi hrano.

Pomoč veterinarja je nujna,

- če je od paritve preteklo več kot 68 dni;
- če je otekla porodna voda in po dveh urah psica še ni skotila nobenega mladiča;
- če so se popadki začeli, a do kotitve ni prišlo in se je psica spet umirila;
- če je med enim in drugim mladičem premor, daljši od dveh ur;
- če psica cvili in se liže ali celo grize;
- če po 12-ih urah od zadnjega mladiča porod še ni končan, psica je nemirna. Če se mladič zagozdi v porodnem kanalu, so ogroženi vsi mladiči za njim, pa tudi psica, zato je vsako odlašanje huda in nevarna napaka.

PRVI TRUE TEDNI so, če ima psica glede na velikost legla dovolj mleka, glede nege in hranjenja v izključni pristojnosti psice. V prvem tednu mladiči podvojijo svojo težo, pomembno je, da jih vsaj enkrat na dan ob istem času vzreditelj steh-ta in težo zabeleži. Zadovoljni, zdravi in siti psički so običajno mirni in tihi, cviljenje in jok povesta vzreditelju, da je nekaj narobe. Prav tako z drgetanjem ležeč tes-

PIREDITVI OB KULTURNEM PRAZNIKU

Osrednja kulturna prireditev ob državnem kulturnem prazniku s podelitvijo Jurčičevih priznanj za vse tri občine

Grosuplje, Ivančna Gorica in Dobrepolje
bo letos v kulturnem domu
občine Ivančna Gorica
in sicer 7. 2. 2006 ob 18. uri

Informacijo je posredovala Simona Zorko, JSKD

V sredo, 8. februarja ob 17. uri kulturna društva Pesem, Teater in Vokal

vabijo na prireditev ob kulturnem prazniku,
ki so jo poimenovali

»Malo drugačen večer«.

Med prijetnim druženjem s pevci iz omenjenih
društev in gosti bodo med obiskovalce in
nastopajoče razdelili drobna darilca, ki jih
bodo spomnila na »dr. Figa« (Franceta Prešerna).

Informacijo je posredovala Tadeja Anžlovar, predsednica KD

no skupaj mladički opozorijo, da je temperatura prostora daleč prenizka in za toploto porabljajo energijo, ki bi jo morali uporabiti za rast. Dokler psička doji, počisti iztrebke za mladiči in jih z lizanjem vzpodbuja k izločanju. Kottišče je potrebno zagraditi tako, da se psička lahko umakne pred mladiči brez nevarnosti, da ji ti sledijo. Če psička po nekaj tednih mladičem ne pusti več sesati, je potrebno preveriti in morda mladičkom previdno skrajšati krempljce, ki lahko psički povzročajo bolečine. Mladičke lahko ogrozi driska, zato je takrat najboljše zelo hitro poiskati nasvet veterinarja.

Psico in mladiče je potrebno razglistiti s pasto za mladiče v drugem tednu po porodu, t.j. med 10. in 14. dnem starosti mladičev. Tudi mladičem se določi doza zdravila glede na težo, zato jih je potrebno vsakič ponovno stehatati. Drugo dozo antihelmintika je potrebno dati tako psiči kot mladičem po 14-ih dneh, nato pa mladiče razglistiti vsaka dva tedna do starosti 10-ih tednov. Ko je mladič že cepljen in označen z mikročipom, ko odhaja k novemu lastniku, naj bo 4-5 krat razglisten.

OBVESTILO ZA VSE, KI RADI PRISLUHNETE NOVICAM IN ZANIMIVOSTIM IZ PASJEGA SVETA!

Vsak prvi petek v mesecu ob 17.10 na frekvencah Radia Zeleni val prisluhnite oddaji »Pasji val«.

Kljub temu, da nas zima krepko grize v pete, se že oziramo v pomlad in marsikdo načrtuje nakup novega pasjega družinskega člana. To pa bo tudi vodilna tema februarске oddaje Pasji val. Z Rajkom Rotnerjem, vsestranskim mednarodnim kinološkim sodnikom in članom Strokovne komisije pri KZS, bomo klepetali o nakupu pasjega mladiča in o vplivu načrtne vzreje na zdravje pasemskih psov. Izmed zanimivih pasem bomo predstavili angleškega buldoga. Oddajo pa bodo popestrila tudi nagradna vprašanja. Po dva izžrebana poslušalca iz vsake letošnje oddaje bosta sodelovala na velikem kvizu, ki bo potekal na pasjem pikniku RADIA ZELENi VAL in revije MOJ PES v začetku meseca junija v idiličnem naravnem okolju Polževga nad Višnjo Goro.

Oddajo Pasji val lahko poslušate tudi preko spletnih strani www.zelenival.com. Ne zamudite je!

Mojca Sajovic

ZAHVALA

Ob izgubi dragega moža, očeta, starega ata in praded

FRANCA KOŠČAKA

iz Cerovega.

Iskrena hvala vsem sorodnikom, so-sedom, prijateljem in znancem, ki ste nam izrekli besede in sožalja, darovali cvetje, sveče, darove za sv. maše in Cerkev, ter vsem vam, ki ste izkazali spoštovanje in ga pospremili k počitku.

Prav tako se zahvaljujemo zdravniškemu osebju Zdravstvenega doma Grosuplje, dr. Merviču, dr. Hvali in patronažnim sestram, gospodu župniku in pevcem zbora Samorastnik.

Vsi njegovi

ZAHVALA

Ob boleči in prerani izgubi naše drage stare mame, prababice, sestre, tašče in svakinje

MARIJE ŠTEH

(3. 10. 1936 – 13. 12. 2005)
iz Čušperka pri Grosupljem

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, dobrim sosedom, vaščanom, prijateljem in znancem, ki so nam izrekli sožalje in darovali cvetje, sveče, svete maše in darove za Cerkev.

Še posebej hvala Lojzki Fink za ganljiv govor ob slovesu, družini Pajk za nesebično humano pomoč, pogrebce, pevcem, župniku Jožetu Glasu, Javnemu komunalnemu podjetju Grosuplje, Zvezi slepih in slabovidnih ter Travmatološko-intenzivnemu oddelku KC Ljubljana.

Hvala vsem in vsakemu posebej, ki ste jo pospremili na njegovo zadnjo pot.

Žalujoči: vnuk Primož z Majo in Anžetom, snaha Anica z družino, sestri Pepca in Ančka z družinama, zet Domine in ostalo sorodstvo.

ZAHVALA

Ob boleči izgubi dragega moža, očeta, ata in tasta

JOŽETA JAMNIKA

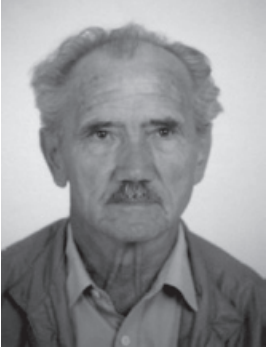
1925 - 2005
iz Rožnika pri Turjaku

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, vaščanom in znancem, ki ste nam ustno in pisno izrekli sožalje, darovali sveče, cvetje in za svete maše. Hvala g. župniku, pevcem, gasilcem in vsem, ki ste sodelovali ter ga pospremili na njegovi zadnji poti in ga ohranili v lepem spominu.

Hvala sosedu Tinetu Tomažinu za tako lepe poslovilne besede.

Hvala vsem in vsakemu posebej!

Vsi njegovi

ZAHVALA

Ob boleči izgubi drage mame, babice in prababice

JOSIPINE MATJAŽIČ

z Malega Mlačevega 18

se najlepše zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, sosedom, vaščanom in znancem, ki ste nam stali ob strani v težkih trenutkih in nam izrazili ustno ali pisno sožalje, darovali cvetje, sveče, za svete maše in za cerkev.

Iskreno se zahvaljujemo g. župniku Andreju Šinku za lepo opravljen pogrebni obred in pevcem zbora Samorastnik za ganljivo zapete žalostinke. Posebna zahvala velja tudi pogrebce, iz vasi, Viki Skalja ter Tončki in Francu Hotko.

Zahvaljujemo se tudi Domu starejših občanov Grosuplje za nego in skrb v zadnjih letih njenega življenja ter sodelavcem LPP – Primestni potniški promet.

Iskrena hvala vsem, ki ste jo v tako velikem številu pospremili na zadnji poti.

Vsi njeni

ZAHVALA

Ob boleči izgubi dragega moža, očeta, starega ata in brata

CIRILA RIGLERJA

1934 – 2005
iz Grosupljega

se najlepše zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki ste nam izrekli sožalje, darovali sveče, cvetje in darove za cerkev.

Hvala g. župniku Janezu Šketu za lepo opravljen pogrebni obred in pevskemu zboru župnije Grosuplje.

Lepa hvala g. Janezu Oblaku, predsedniku PGD Grosuplje Božu Knezu in sosedu Franetu Skalji za lepe poslovilne besede. Iskrena zahvala PGD Grosuplje za prisotnost pri pogrebu ter sosednjim družtvom, prijateljem in znancem, ki ste ga v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti.

Zahvaljujemo se tudi g. Avgustu Burgerju, ge. Fani Kralj in Mihui za zaigrano Tišino.

Žalujoči: žena Janja, sin Tomaž in hčerka Mojca z družinama ter bratje in sestre.

Oh, koliko duha, zaklade s seboj je temni grob požrl, načrte tvoje, naše nade; udarec smrti vse je strl!

Kot sonce se žari nejasno in svet oživlja z visočin, svit tvojih del sijal bo jasno in nam pomagal na-te spomin.

Tiho, tiho pod poliško rušo srce atkovo zdaj mirno spi. Naša duša in srce pa vesta, kako boli, ko te več med nami ni.

Ob boleči in nenadomestljivi izgubi dragega moža, atka, deda, brata, strica in tasta

IVANA DEŽMANA

s Police 15 pri Grosupljem

se zahvaljujemo sorodnikom, prijateljem, sosedom in znancem, da ste se od njega poslovili v tako velikem številu. Hvala g. župniku Jožetu Mrvarju za nagovor in pogrebni obred. Iskrena hvala za blage in sočutne besede slovesa, za številne sveče, darove za svete maše oziroma za potrebe cerkve, za izrečena sožalja.

Zahvala gre tudi g. Vrhovcu, g. Kokošinku, Franciju Hrovatiču, pevske-mu zboru Polica, g. Kovačcu za zaigrano Tišino, PGD Polica, Grosuplje in Gatina.

Hvala tudi zdravstvenemu osebju Infekcijske klinike ter primariju g. Maroltu, ki nam je bil v težkih trenutkih v oporo.

Hvala vsem in vsakemu posebej in Bog povrni.

Žalujoči vsi njegovi.

ZAHVALA

Ob boleči izgubi naše drage žene, mame in stare mame

MARIJE OZIMEK

z Velikega Mlačevega 30

se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, vaščanom, prijateljem, sodelavcem in znancem, ki ste nam stali ob strani in nam izrekli sožalje ter darovali cvetje, sveče, darove za cerkev in svete maše in vsem, ki ste jo pospremili na njeni zadnji poti. Posebej se zahvaljujemo župniku Andreju Šinku za lepo opravljen pogrebni obred in Moškemu pevskemu zboru Samorastnik za petje pri pogrebni maši in zapete žalostinke ter g. Grebencu za presunljive skladbe, zaigrane s trobento. Zahvaljujemo se tudi praporščaku Društva upokojencev Grosuplje. Še posebej pa se zahvaljujemo sosedom Zdenki, Alojzu in Dragici.

Prav tako se zahvaljujemo tudi osebju Zdravstvenega doma Grosuplje in Doma starejših občanov Grosuplje za nego na domu in skrb v zadnjih letih njenega življenja.

Vsem – Bog povrni!

Vsi njeni

Ni smrt tisto, kar nas loči, in življenje ni, kar druží nas. So vezi močnejše. Ob njih so brez pomena razdalje, kraj in čas.

ZAHVALA

Ob boleči izgubi naše drage žene, mame in stare mame

MARIJE MARINČIČ

iz Žalne

se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, vaščanom, prijateljem in znancem, ki ste nam izrekli sožalje, darovali cvetje in sveče ter prispevali darove za cerkev in svete maše. Prav tako se zahvaljujemo osebju Doma upokojencev Grosuplje za oskrbo v času njenega bivanja v domu. Zahvala gre tudi g. župniku Andreju Šinku za lepo opravljen pogrebni obred, pevcem Moškega pevskega zbora Samorastnik za zapete žalostinke in pogrebce.

Lepo se zahvaljujemo tudi vsem, ki ste jo pospremili na njeni zadnji poti.

Vsi njeni

ZAHVALA

10. januarja 2006 smo pospremili na njegovi zadnji poti moža, očeta, dedka, brata in strica

FRANCA SKUBICA

iz Grosupljega.

Hvala vsem, ki ste se poslovili od njega. Iskrena hvala tudi gospodu župniku Janezu Šketu za vse molitve in lepo opravljen obred ter osebju ZD Grosuplje za vso skrb in zdravljenje.

Hvala tudi za vsa ustna in pisna sožalja, sveče in cvetje. Zahvaljujemo pa se tudi vsakemu, ki ga je v življenju kadarkoli razveselil – Bog poplačaj!

Žalujoči žena, sin in hči z družino.

Kogar imaš rad, nikoli ne umre - le daleč je ...

Vsi njegovi

VREMENSKO POROČILO, ŠPORT

PREGLED VREMENSKEGA DOGAJANJA V LETU 2005

JANUAR 2005

Januar se je začel z večinoma jasnim in toplim vremenom, saj so dnevne temperature dosegle okoli +9 °C. Zaradi mirnega ozračja se je občasno pojavljala tudi celodnevna megla, ki je segala do višine okoli 600 m. Po 15. 1. se je vreme z dotokom hladnejšega zraka od severovzhoda nekoliko poslabšalo, predvsem pa ohladilo. Temperature so se 17. in 18. 1. spustile na -11 °C (18. 1. -11,9 °C). Padavin ni bilo veliko; 19. 1. je zapadlo 4 cm snega, ki pa se je čez dan zaradi temperatur do +11 °C stalil. Po 24. 1. je nad severnim Sredozemljem in zahodnim Balkanom nastalo ciklonsko območje, zaradi česar je predvsem Kočevska dobila okoli 20 cm snega. Tu je bilo le oblačno z dnevnimi temperaturami malo pod lediščem. Sneg je zopet zapadel 29. 1., ko ga je bilo 8 cm. V zadnjih dneh je zaradi jasnih noči pritisnil mraz (do -18 °C).

FEBRUAR 2005

Februar se je pričel s hladnim spremenljivim vremenom in 8 cm novega snega. Snežno odejo je zaradi toplih popoldnevov v nadaljevanju kmalu porabil. Jutra so bila mrzla (okoli -15 °C). Tako je okoli sredine meseca prevladovalo ustaljeno vreme brez snežne odeje. Po 20. 2. so se zaradi ciklona nad severnim Sredozemljem zopet pojavile snežne padavine in 24. 2. je bilo 30 cm snega. Ker je padal suh sneg, se je ta zaradi lastne teže sesedal in kaj več kot 40 cm debele snežne odeje ni bilo. Kumulativa snežnih padavin pa je znašala kar 67 cm. 27. 2. je bilo od 25 do 35 cm snega, jutranje temperature pa so se zaradi dotoka še hladnejšega zraka od severovzhoda pričele spuščati.

MAREC 2005

Marec je v prvi dekadi postregel s hudim mrazom, ki je v prvih nekaj dneh ponekod dosegel celo rekordno nizke vrednosti. 1. 3. je bilo na opazovalni postaji v Grosupljem -21,7 °C, 2. 3. -21,9 °C, 3. 3. pa -20,5 °C. Dnevne temperature so dosegale 0 °C. Zaradi tega je sneg zmrazil in 7. 3. ga je bilo še 20-30 cm. Sledila je odjuga in 16. 3. v Grosupeljski kotlini ni bilo več snega. V nekaj dneh je živo srebro doseglo celo +24,2 °C (18. 3.).

APRIL 2005

Prvih sedem dni aprila je bila ob jutrih reden spremljevalec slana! Jutranje temperature so bile do -3,4 °C (3. 4.), dnevne pa zaradi sončnega vremena med +15 °C in +20 °C (6. 4. +23 °C). Nato se je vreme poslabšalo in do zadnje dekade je prevladovalo spremenljivo vreme s pogostim dežjem. Proti koncu se je vreme počasi izboljšalo in 22. ter 23. 4. se je zopet pojavila slana (Tmin -3,5 °C); 25. 4. je bilo prehodno poslabšanje z nalivi. Dnevne temperature so bile vsak dan nekoliko višje (28. 5. so že presegle +30 °C). Na pred-

MAJ 2005

Maj se je pričel z zelo toplim in jasnim vremenom; dnevne temperature med +26 °C in +28 °C. 4. 5. je sledilo poslabšanje z nevihtami in ohladitvijo, ki se je znova ponovila 9. 5., ko je snežilo do višine 500 m. Ker se je razjasnilo, se je 13. 5. v zatišnih legah pojavila slana (temperatura min. +1,1 °C). Po 20. 5. se je vreme ustalilo (ta dan v izpostavljenih legah še slana) in prišli smo pod vpliv anticiklona. Bilo je jasno, vetrovno (vzhodnik), temperature pa so bile vsak dan nekoliko višje (28. 5. so že presegle +30 °C). Na pred-

zadnji dan so bile maksimalne dnevne temperature že okoli +32 °C in ponekod v Sloveniji so zabeležili najbolj vroč majski dan. Zaradi tega se je že vršila prva košnja.

JUNIJ 2005

Junij se začel s toplimi in večinoma jasnimi dnevi (dnevne najvišje temperature okoli +25 °C), nato pa se je 5. 6. po poslabšanju tako ohladilo, da se je 9. 6. ponekod v zatišnih legah pojavila slana (+3,2 °C). Po 13. 6. se je znova počasi segrevalo in z 21. 6. so nastopile temperature okoli +30 °C. Tak tip vremena je bil značilen vse do konca meseca: jutranja megla, jasen dan, popoldan pogoste lokalne plove in nevihte – tudi s točo.

JULIJ 2005

Julija dežja ni primanjkovalo. Sprva smo bili pod vplivom višinskega jedra hladnega zraka, zaradi česar je med 5. 7. in 12. 7. v pogostem dežju padlo okoli 100 mm dežja na kvadratni meter. Dnevne temperature so se gibale med +22 °C in 25 °C.

Sredi meseca se je vreme segrelo in nekoliko izboljšalo; pričela se je 2. košnja. Pogoste so bile nevihte. Po 25. 7. nas je od SV dosegel zelo topel zrak in temperatura je najvišje prišla 27. 7. (+34,4 °C). Na zadnji dan pa se je že ohladilo, zaradi bližajoče se hladne fronte od zahoda.

AVGUST 2005

Prve avgustovske dni temperatura ni več dosegla +30 °C, bilo pa je delno jasno z obilnim dežjem med 3. in 4. 8. (48 mm/m2). Izrazita ohladitev nas je zajela 7. 8., ko je zopet padlo okoli 50 mm dežja. Nadaljevalo se je toplo (dnevne temperature +20 do +25 °C), a nestanovitno vreme s pogostimi padavinami. Ob jutrih se je pojavljala megla. Vseskozi smo bili pod vplivi frontalnih valov iznad severnega Sredozemlja. Najvišja mesečna temperatura je bila +28,4 °C (19. 8.).

SEPTEMBER 2005

Do sredine septembra je prevladovalo ustaljeno vreme z nekaj nevihtami, dnevnimi temperaturami okoli +24 °C in skoraj vsakodnevno jutranjo meglo, ki se je pogosto zadržala proti poldnevu. Med 17. in 23. 9. smo bili pod vplivom višinskega jedra hladnega zraka, zaradi česar se je ozračje ob padavinah tudi ohladilo (dnevne temperature okoli +13 °C). Več dežja je bilo zopet ob koncu meseca.

OKTOBER 2005

Prvo dekado oktobra je zaznamovalo oblačno vreme s padavinami, saj sta nad severnim Sredozemljem vztrajala ciklonsko območje in višinsko jedro hladnega zraka. V tem obdobju je padlo večino mesečne količine padavin. Po prodoru hladnega zraka iz severovzhoda se je 17. 10. pojavila prva slana (-0,6 °C), kasneje pa se je zaradi Sredozemskega anticiklona 26. in 27. 10. zopet segrelo čez +20 °C. V zadnjih dneh je nastala nizka oblačnost.

NOVEMBER 2005

November se je nadaljeval z nizko oblačnostjo in dnevnimi temperaturami okoli +12 °C. Ob razkroju le te se je 5. 11. segrelo do +17,9 °C (najvišja mesečna temperatura). Po prehodu hladne fronte 16. 11. se je naslednji

dan pojavila močna slana. Od tega dne dalje so bile jutranje temperature pod lediščem. Vreme se je prehodno ustalilo, nato pa 21. 11. zopet poslabšalo. Nad srednjo Evropo je bilo višinsko jedro hladnega zraka, ki je povzročalo občasne rahle padavine. Zaradi dotekanja hladnega zraka od vzhoda je tudi po nižinah snežilo in zapadlo 10 cm snega. Ob tem je nad Sredozemljem nastalo še ciklonsko območje, ki je med 25. 11. zvečer in 27. 11. povzročilo obilno sneženje. Vmes se je pojavljal tudi dež. Najvišja snežna odeja je bila 26. 11. zvečer, ko je bilo 30 cm snega. V teh dneh je padlo okoli 100 mm padavin. Tudi v zadnjih dneh je bilo še nestalno vreme z manjšimi padavinami.

DECEMBER 2006

Zadnji mesec leta se je pričel s spremenljivim vremenom, saj smo bili pod vplivi jugozahodnih vetrov, ki so iznad severnega Sredozemlja prinašali vlažen zrak. Tako je prvi dan v jutranjih in popoldanskih urah občasno še snežilo in padlo 2 cm snega, v naslednjih dneh pa je bilo spet več dežja; 5. 12. se je ob prehodu frontalnega vala z jugozahoda razvila celo nevihta. Kljub temu se je snežna odeja obdržala in od 1. 12., ko je imela še 18 cm, je ob ustalitvi vremena 7. 12. bilo še 4 cm snega. Do 12. 12. je sledilo ustaljeno zimsko vreme, ko se je pojavila tudi celodnevna megla. Najnižje dnevne temperature so bile nekaj stopinj pod, najvišje pa nekaj stopinj nad ničlo. V dneh od 12. 12. dalje je bilo vremensko dogajanje zopet pestrejše.

Prišli smo pod vpliv severozahodnih višinskih vetrov, zaradi česar so se od 18. dne dalje zvrstila mrzla jutra s temperaturami do -10 °C (19. 12.). Dnevi so bili jasni, z nizko relativno zračno vlažnostjo in zelo dobro vidljivostjo. Pred božičem se je nad Sredozemljem že poglabljal ciklon, ki je s frontalnimi valovi krojil vremensko dogajanje vse do konca leta. Ob tem so se po 26. 12. pojavile obilne snežne padavine, zaradi katerih je bila najvišja snežna odeja, 40 cm, izmerjena 29. 12. zjutraj. Tako je snežna odeja nepretrgoma vztrajala vse od 21. 11. Zadnji dan leta se je temperatura spustila do -14,5 °C.

SNEŽNA ODEJA IN PADAVINE

V letu 2005 je bilo 83 dni s snežno odejo (41 v novembru in decembru), padlo pa je 1451,6 mm padavin.

Iztok Sinjur, dipl.inž.gozd.

ZVEZA ŠPORTNIH ORGANIZACIJ GROSUPLJE

Razpis rekreativnega medobčinskega prvenstva v odbojki za leto 2006

Zveza športnih organizacij Grosuplje razpisuje rekreativno medobčinsko prvenstvo v odbojki za ženske in moške za leto 2006. Tekmovanje bo izpeljano v obliki dvokrožnega ligaškega sistema (pomlad, jesen). Tekme se bodo igrale ob sobotah ali nedeljah, v dopoldanskem ali popoldanskem času (odvisno od zasedenosti dvorane) v Športni dvorani Brinje na Grosupljem. Termini za spomladanski del so: 26. februar, 5. marec in 12. marec (vse ob nedeljah dopoldan).

Igra se po pravilih Odbojarske zveze Slovenije na dva dobljena niza do 25 (razlika dveh točk). Morebitni tretji niz se igra do 15. Vsaka napaka je točka.

V moški konkurenci nimajo pravice nastopa mladinci in višje starostne kategorije z veljavno licenco pri OZS, v ženski konkurenci pa te pravice nimajo kadetinke in višje starostne kategorije z veljavno licenco pri OZSI!

Prijavne obrazce dobite pri organizatorju tekmovanja: ZŠO Grosuplje, Ljubljanska cesta 40A, Grosuplje, 01/78-64-745, 041/726-898, andrej.cevc@guest.arnes.si. Izpolnjena prijava za tekmovanje mora prispeti na naslov organizatorja v pisni obliki ali po elektronski pošti najkasneje do torka, 7. februarja 2006.

Tekmovanje bo organizirano, če se bodo prijavile najmanj 4 ekipe. Višina prijavnine za tekmovanje bo določena naknadno glede na število prijavljenih ekip. Dodatne informacije o tekmovanju lahko dobite pri organizatorju tekmovanja (Andrej Cevc).

Vodja strokovne službe ZŠO Grosuplje, Andrej Cevc

Razpis rekreativnega prvenstva občine Grosuplje v košarki za moške trojke za leto 2006

ZŠO Grosuplje razpisuje rekreativno prvenstvo občine Grosuplje v košarki za moške trojke za leto 2006. Tekmovanje bo izpeljano v obliki dvokrožnega ligaškega sistema (pomlad, jesen). Potekalo bo ob sobotah, v popoldanskem času, na OŠ Louisa Adamiča, Tovarniška cesta 14, Grosuplje. Termini za spomladanski del so: 25. marec, 1. april in 8. april.

Tekme se igrajo na en koš. Zmaga ekipa, ki prva doseže 21 točk. Zadeta trojka se šteje za dve točki, ostali koši pa za eno. Po doseženi točki nasprotna ekipa nadaljuje igro s strani.

Posamezna ekipa lahko prijavi do sedem (7) igralcev, izmed katerih sta lahko največ dva (2) brez stalnega ali začasnega prebivališča v občini Grosuplje. Igralci z veljavno licenco pri KZS nimajo pravice nastopa.

Prijavne obrazce dobite pri organizatorju tekmovanja: ZŠO Grosuplje, Ljubljanska cesta 40A, Grosuplje, 01/78-64-745, 041/726-898, andrej.cevc@guest.arnes.si. Izpolnjena prijava za tekmovanje mora prispeti na naslov organizatorja v pisni obliki ali po elektronski pošti najkasneje do petka, 3. marca 2006.

Tekmovanje bo organizirano, če se bodo prijavile najmanj 4 ekipe. Višina prijavnine za tekmovanje bo določena naknadno glede na število prijavljenih ekip. Dodatne informacije o tekmovanju lahko dobite pri organizatorju tekmovanja (Andrej Cevc).

Vodja strokovne službe ZŠO Grosuplje, Andrej Cevc

OTROŠKO – STARŠEVSKI TURNIR V IVANČNI GORICI

V prednovoletnem času imamo vsi obilico lepih želja, zamemo si več časa za svoje najbližje, prijatelje.

Posebno doživetje sta nam, staršem in otrokom, ki igrajo v NK Brinje, letniki 1998 in 1999, v decembrskem času pripravila naša trenerja Goran Markovič in Mario Ivkič. Začelo se je čisto preprosto, s kratkim sestankom trenerjev in staršev, na katerem smo si bili enotni, da bi skupno pripravili nogometno tekmo. Pa ne eno, več tekem. Udeleženci naj bi bili otroci, igralci v NK Brinje (U-7 in U-6), njihove mamice in očiji ter seveda naša trenerja. Otroci so bili nad idejo navdušeni in tako smo se 17. decembra 2005 zbrali v dvorani v Ivančni Gorici s popolno nogometno opremo. Kar veliko nas je bilo, o čemer govori tudi priložena fotografija.

Prva tekma je bila tekma med samimi igralci, ki sodelujejo v NK Brinje. Napeta tekma, tekanje gor in dol in končnih 1:1. Pravično in z rezultatom, ki ni zbujal slabe volje in solza med igralci. Nadaljevale smo mamice. Nasprotnik pa ni nihče drugi kot očetje. Številčno šibkejši in ob slabši kondicijski pripravljenosti, vendar ob super vratarjih (Mario in Goran) smo dosegle zavidanja vreden izid 0:0. Sledila je tekma ma-

mic in otrok, katero so mali nogometni navdušenci dobili in veselje je bilo neznansko. Na koncu sta sledili še tekmi očetov in trenerji. Navijači smo stiskali glave k stenam, da nas ne bi slučajno zadela kakšna bomba. Zanima tekma, kar nekaj golov in zmaga trenerjev.

Ko smo mislili, da je nogometno srečanje že končano, sta Goran in Mario skicala otroke na sredino igrišča. Še zadnji pozdrav, so mislili otroci. Ampak ne. Presenečenje. V času, ko smo igrali nogomet, nas je v slačilnici obiskal Dedek Mrz, ki je vsakemu otroku prinesel nogometno žogo in slastno pecivo. Hvala dedku Mrazu.

Zadovoljni smo zapuščali dvorano z mislijo, da je včasih potrebno malo, da lahko preživimo prijetno popoldne, ter z upanjem, da srečanje ni bilo zadnje.

Hvala obema trenerjema, da sta nas uspela zbrati, in seveda za vso potrebno organizacijo, ki je bila potrebna za uspeh 1. starševsko-otroškega nogometnega srečanja.

V imenu zadovoljnih staršev in otrok: Tadeja Bučar in Tine Potokar

LETO »SKALE«

Petinosemdeset let je minilo od tiste srede, ko so se na svečnico leta 19-21 v Ljubljani, v Prešernovi sobi gostilne Novi svet, zbrali gorniški navdušenci na ustanovnem zboru Skale. Prav je, da se včasih zaradi prihodnosti zazremo tudi v preteklost. Zato se bomo v četrtek, 2. februarja, na svečnico, ob 19. uri srečali v Ljubljani, pred Muzejem novejše zgodovine v Tivoliju. Od tam bomo z baklami odšli na vrh Rožnika, kjer bomo leto 2006 razglasili za LETO SKALE.

Med potjo se bodo kresale ideje o našem nadaljnjem delovanju, zato pridevite v čim večjem številu - člani vseh klubov Skale, somišljeniki, dvomljivci in nasprotniki. Vsi ste dobrodošli, če boste le prispevali k dobremu vzdušju in svežim idejam.

SLOVENSKA VOJSKA PODPISALA POGODBO O SODELOVANJU Z ZVEZO GORNIŠKIH KLUBOV SKALA

Načelnik Generalštaba Slovenske vojske generalmajor Ladislav Lipič in predsednik Zveze gorniških klubov Skala dr. France Sevšek sta 24. januarja 2006 podpisala dogovor o medsebojnem sodelovanju med omenjenima organizacijama v letu 2006. Dogovor opredeljuje skupni interes za delovanje in uresničevanje projektov Slovenske vojske in Zveze gorniških klubov Skala. Organizaciji bosta med drugim sodelovali tudi pri opremljanju in vzdrževanju gorskih poti, varstvu narave ter skrbeli za ohranjanje tradicij in obeleževanju zgodovinskih mejnikov slovenskega naroda.

Vir: http://www.mors.si/tiskovno_sredisce/sporocila/200601/t20060124_1.htm

»VELIKI«

IZLET PO RADENSKEM POLJU

V SOBOTO, 18. FEBRUARJA, ORGANIZIRAMO LEP, POUČEN IN ZANIMIV IZLET PO RADENSKEM POLJU. ORGANIZIRAMO GA NA POBUDO ČLANOV DRUŠTVA ZA OPAZOVANJE IN PROUČEVANJE PTIC SLOVENIJE – DOPPS-a. PRIPOROČAM UDELEŽBO, SAJ BO TO EDINSTVENA PRILIKA, DA SE BOMO »SREČALI« S TELESKOPI, KI JIH ORNITOLOGI NOSIJO NA VSAK IZLET. TUDI VELIKO NASVETOV IN ODGOVOROV O PTICAH BOMO DOBILI.

ZBRALI SE BOMO OB 9.00 h PRED GRAJSKIM VRTOM BOŠTANJ. MED POHODOM BOMO OPREZALI ZA PTICAMI, OGLEDALI SI BOMO ZASNEŽENE ESTAVELE, RETJA, t.j. JAME, KI VODO OB SUŠI POŽIRAJO, OB OBILICI PADAVIN PA BRUHAJO/. OBISKALI BOMO VSAJ ENO ZATOČNO JAMO IN, ČE BO NARAVA »RADODARNA«, BOMO UŽIVALI S POGLEDI PO EDINSTVENI POVRŠINI 4 km² VELIKEGA RADENSKEGA POLJA.

POHOD NAJ BI TRAJAL 4 – 5 UR. PREDLAGAM DOBRO OBUTEV IN ZA OBISK V JAMO TUDI ŽEPNO SVETILKO.

Marjan Trobec

PLAN IZLETOV IN POHODOV

Za povabilo in vzpodbudo k skupnem druženju navajamo nekaj smeri in poti iz plana SGK Skala 2006, ki jih bomo doživeli v prihodnjih mesecih letošnjega leta.

4. februarja - Goli vrh (1787 m), vodi GK dr. Henrik Tuma
Zborno mesto bo ob 8. uri na Jezerskem, pred zaprtim hotelom Kazina.

8. februarja - Šmarna gora (669 m), GK dr. Henrik Tuma
Lahek, nezahteven, a prijeten izlet bomo povezali z udeležbo pri maši, ki jo v cerkvi na Šmarni gori v spomin na vse kulturnike ob kulturnem prazniku daruje triglavski župnik g. France Urbanija.

12. februarja - Zimski obisk Krokarja (1122 m) s krpljami, GK Limberk
Ta čudoviti košček neokrnjene narave bomo obiskali sredi zime, ki na Kočevskem slovi po obilni snežni odeji.

18. februarja - Poti soške fronte, Skalnica (682 m), GK Gornjesoške doline
Izhodišče je na Prevalu, 336 m, gostilna Skalnica, kjer se dobimo ob 9. uri.Tja pridemo iz Solkana

25. februarja - Zimski pohod na Vršič (1611 m), GK Karavanke
Zbor pohodnikov bo ob 9. uri pri hotelu Erika, ki stoji približno dva kilometra iz Kranjske Gore.

11. marec - Izvir Krke in Ciganov vrh (791 m), GK Limberk
Reka Krka izvira severozahodno od vasi Krka na Dolenjskem. Najprej bomo vstopili v mogočno, kakih dvesto metrov dolgo izvirsko jamo.

8. april - Nanos, Klub gorskih kolesarjev Volja
Čas odhoda: ob 10. uri. Zborno mesto: Vrhpolje Najvišja točka: Nanos (1262 m).

29. april - Ogled Radenskega polja (324 m), GK Limberk
Slikovito Radensko polje je pravzaprav presihajoče jezero z vsemi značilnostmi kraškega polja. Z vodo ga napajajo trije povsem ločeni vodotoki.

1. maj - Tradicionalna pot na Višarje (1766 m), GK Karavanke
Svete Višarje so ena najslavnejših slovenskih božjih poti, obenem pa stičišče treh kultur.

7. maj - Tromeja, Klub gorskih kolesarjev Volja
Čas odhoda: ob 10. uri. Izhodišče: Rateče (870 m). Zborno mesto: parkirišče žičnice v Ratečah.

20. maj - Kozji vrh (1628 m), GK dr. Henrik Tuma
Zbrali se bomo ob 8. uri pred gostilno Kanonir.

3. junij - Storžič (2132 m), Gorniški klub Jakob Aljaž
Vsako leto prvo sobota v juniju člani Gorniškega kluba Jakob Aljaž organiziramo tradicionalni pohod na Storžič. Letos bo 3. junija že osmi tradicionalni pohod.

17. junij - Rzenik (1833 m), GK dr. Henrik Tuma
Zbor bo ob 7.45 na spodnji postaji gondolske žičnice na Veliko planino. Z gondolo se bomo dvignili na Veliko planino, nato pa se (peš) povzpeli čez planini Konjščica in Dol na planino Rzenik. Tu bo v čast sv. Bernardu Menthonskemu, zavetniku gornikov, ob 11. uri daroval mašo triglavski župnik.

18. junij - Požgana Mlinarica (1868 m), GK Karavanke
Zbor udeležencev bo ob 7. uri na parkirišču ob trgovini Mercator v Mojstrani. Hoje (s počitki) bo za 9 – 9,5. ure. Tura je zelo zanimiva in naporna ter primerna le za izurjene gornike z dobro kondicijo.

1. in 2. julija - Srečanje s koroškimi Slovenci na Kepi (2143 m), GK Karavanke
Dobimo se v soboto, 1. 7. 2006 ob 17. uri na železniški postaji na Jesenicah, od koder se bomo z vlakom odpeljali do Podrožce.

1. avgusta - Jubilejni 10. pohod na Škrlatico (2738 m), SGK Skala
Škrlatica je drugi najvišji vrh v Sloveniji in ga odlikuje izredno lep pogled na okoliške hribe, še posebej na Triglav.

23. septembra - Izobraževanje prostovoljnih gorniških vodnikov, SGK Skala - zveza gorniških klubov
Nove kandidate za prostovoljne gorniške vodnike Skale (Voluntary Mountain-Walking Leader po Union Internationale des Associations d'Alpinisme) vabimo na spoznavno-preizkusno turo. Pred vhomom v Aljažev dom (1015 m) v Vratih se dobimo ob 6. uri. Po zelo zahtevnem brezpotju se bomo podali po sledih trentarskih lovcev okoli Pihavca.

14. oktobra - Slapovi Kosce in Kucelj (748 m), GK Limberk
Ob slapovih Kosce pri Višnji Gori se bomo sprehodili skozi jesensko orumenele gozdove.

21. oktober - Polževo, Klub gorskih kolesarjev Volja
Čas odhoda: ob 10. uri. Izhodišče: Ivančna Gorica. Zborno mesto: za bencinsko črpalko.

Podrobnejše informacije so na voljo po telefonu - 031 35 20 46, Marjan

Namiznoteniške novice

December je mesec namiznega tenisa. Raznovrstna tekmovanja kar dežujejo, proti koncu gredo ligaške tekme v dveh ligah, v ljubljanski in medobčinski. V Šmarju-Sapu so marljivi prireditelji organizirali medobčinsko tekmovanje v dvojicah, ki je bilo v soboto, 26. novembra 2005. Nastopili so vsi najboljši iz štirih občin.

Zmagovalci so postali:

Absolutna kategorija:
1. Luka Mlakar in Bojan Kuhelj – Krka
2. Boštjan Kmet in Bojan Polajžar – Šmarje-Sap
3. Tone Kralj in Sever - Velike Lašče

Veterani:
1. Slavko Globokar in Jože Kozinc – Krka
2. Franci Polajžar in Jože Vahčič – Šmarje-Sap

Šoloobvezni otroci:
1. Centa in Sever – Velike Lašče
2. Pucihar in Smajlovič – Šmarje-Sap

3. Cimperman in Sračnik – Šmarje-Sap

Tekmovanje je bilo vzorno organizirano, malo jo je zagodel le sneg, tako da otroci iz Krke niso uspeli priti na tekmovanje.

Sobota, 3. 12. 2005 - Pokalno tekmovanje v Velikih Laščah

Tekmovalo se je za medobčinski prehodni pokal, zbralo se je sedem ekip iz štirih občin. Zmagovalci so postali:
1. ekipa Šmarja-Sapa mladi v posta-

vi Boštjan Kmet, Bojan Polajžar in Andrej Antolič
2. ekipa Velikih Lašč v postavi Damjan Erčulj, Tone Kralj in Sever; ekipa Krka – Komunalne gradnje Grosuplje v postavi Jože Kozinc, Slavko Globokar, Iztok Zrimšek in Bogdan Vrhovec

Istočasno je potekalo tudi ekipno tekmovanje šolskih otrok
1. ekipa Krka I.
2. ekipa Velike Lašče
3. ekipa Krka II.

Mojca G. Anžlovar

Glasilo prebivalcev občine Grosuplje

OGLASNO TRŽENJE: CENIK IN POGOJI OGLAŠEVANJA

V zvezi z možnostmi za oglaševanje v Grosupeljskih odmevih objavljamo cenik oglašavanja, ki je narejen na podlagi cenika št. 006-1/95, sprejetem na občinskem svetu 29. 9. 1999.

Iz 1. člena

TABELA ZA OKVIRNI IZRAČUN ŠTEVILA TOČK

okvirne dimenzije oglasa v cm	površina v cm2	korekcijski faktor	točke (točka je 0,511292 EURA)
5,0 x 10,0	50	1549	77
6,0 x 10,0	60	1468	88
8,0 x 10,0	80	1306	104
10,0 x 10,0	100	1152	115
15,0 x 10,0	150	1066	160
10,0 x 20,0	200	1017	203
15,0 x 20,0	300	961	288
20,0 x 20,0	400	930	372
25,0 x 20,0	500	919	460
POL STRANI	554	912	505
30,0 x 20,0	600	907	544
40,0 x 20,0	800	878	702
CELA	1108	864	957

Točka znaša protivrednost 0,511229 EUR v SIT po srednjem tečaju BS na dan obračuna.

TABELA OKVIRNEGA IZRAČUNA

okvirne dimenzije oglasa v cm	tečaj EURA 17.1. 2004	neto vrednost oglasa	končni znesek z DDV
5,0 x 10,0	237,03	9387	11264
6,0 x 10,0	237,03	10675	12810
8,0 x 10,0	237,03	12662	15195
10,0 x 10,0	237,03	13982	16754
15,0 x 10,0	237,03	19379	23255
10,0 x 20,0	237,03	24651	29581
15,0 x 20,0	237,03	34941	41929
20,0 x 20,0	237,03	45085	54102
25,0 x 20,0	237,03	55689	66827
20,0 x 27,7	237,03	61234	73481
30,0 x 20,0	237,03	65955	79145
40,0 x 20,0	237,03	85128	102153
40,0 x 27,7	237,03	116022	139226

Izračun je pripravljen na podlagi tečaja EVRA 17. januarja 2004 za oglaševanje na črnbelih straneh. Za oglaševanje na notranjih barvnih straneh je treba znesek pomnožiti z 1,25, na zadnji strani z 1,5 in na naslovnici s faktorjem 2,00.

V CENO NI VRAČUNANO OBLIKOVANJE OGLASA. Račun se izstavi po izidu časopisa. K neto vrednosti oglasa je treba dodati še 20 % DDV.

2. člen

Za vmesne velikosti se število točk izračuna z interpolacijo. Za prvo objavo enakega oglasa ni popusta. Vsaka naslednja serijska objava je cenejša za 5 % do največ 30 %. Če se stranka odloči za celoletno redno oglaševanje, se ji lahko obračuna razlika popustov do 30 % pri sedmem nespremenjenem oglasu.

Rok za oddajo podatkov za oglaševanje (besedila, logotipi, fotografije, ceniki in podobno) je vsak prvi petek v mesecu. Predhodno pokličite za rezervacijo časopisnega prostora za vaš oglaševanje. Če boste oddali digitalno oblikovan oglaševanje, mora biti zapisan v EPS (pri vektorskem EPS-u je potrebno fontne spremeniti v krivulje), JPG (brez stiskanja), TIF zapisu (300 pik/palec - za barvne oglaševanje v CMYK barvni razložitvi), ali PDF zapisu. Digitalno izdelan oglaševanje lahko pošljete na elektronski naslov jozem@siol.net. Lahko pa ga pošljete tudi na naslov izvajalca končne grafične postavitev amset@siol.net (Matej Macedoni, Grosuplje, Pod gozdom 3/9), vendar morate o tem obvestiti odgovornega urednika po telefonu (GSM 041/ 98 22 33) ter mu po pošti na njegov domači naslov (Jože Miklič, Zagradec 53, 1290 Grosuplje) poslati potrjeno naročilnico najpozneje en teden po roku, ki je določen za oddajo ostalih prispevkov.

ZA OGLASE, PREDSTAVITVENE PR (piar) ČLANKE IN ZAHVALE OB SMRTI SVOJCEV JE TREBA NAVESTI POLN NASLOV NAROČNIKA OZIROMA PLAČNIKA RAČUNA.

Leila, Višja strokovna šola, d.o.o., Mencingerjeva 7, 1000 Ljubljana,
tel. 01/2811340, <http://www.leila.si>, irena.marinko@guest.arnes.si

VIŠJE STROKOVNO IZOBRAŽEVANJE: POSLOVNI SEKRETAR

VIZIJA IN STRATEGIJA ŠOLE:

Naše osnovno poslanstvo je dati študentom dobro izobrazbo in pripeljati do diplome tudi tiste, ki se ne morejo pogosto udeležiti predavanj: matere z otroki, komercialiste na terenu, zaposlene v tujini. Skrbimo za kakovost izobraževanja na vseh področjih in skušamo čimbolj povezovati teorijo s prakso. V naši šoli razvijamo pozitivno vzdušje in veselje do učenja.

POSLOVNI SEKRETARJI V ORGANIZACIJAH OPRAVLJAJO NASLEDNJA DELA:

samostojno načrtovanje, organiziranje in vodenje procesov v tajništvu oziroma v podjetju, sprejemanje, presoja in posredovanje poslovnih in drugih informacij, priprava in organizacija sej, sestankov, gradiv, komuniciranje s poslovnimi partnerji doma in v tujini, sodelovanje pri izvajanju kadrovske dejavnosti za zaposlene, vodenje poslovne korespondence, vodenje stroškov organizacijske enote, vodenje strokovnih delovnih skupin.

PREDMETNIK:

I LETNIK:

Poslovno sporazumevanje v tujem jeziku: angleščina, Psihologija dela, Ekonomika in management podjetja, Gospodarsko pravo, Računalništvo in informatika, Organizacija poslovanja, Računovodstvo in finančno poslovanje, Praktično izobraževanje.

II LETNIK:

Poslovno sporazumevanje v tujem jeziku: nemščina, Poslovno sporazumevanje v slovenskem jeziku, Javna uprava, Sodobno pisarniško poslovanje, Koncepti in veščine komuniciranja, Računalniški praktikum, Praktično izobraževanje.

ORGANIZIRANOST ŠTUDIJA:

Izobraževanje traja dve leti oziroma štiri semestre. Študij se zaključuje z diplomsko nalogo in zagovorom. Študijsko leto se prične praviloma oktobra in konča junija naslednje leto. Predmetnik in število ur sta prilagojena programu za odrasle. Predavanja potekajo modularno, po posameznih predavanjih se opravljajo izpiti. Če imajo kandidati dve ali več let delovnih izkušenj na poslovno administrativnem področju, so lahko delno ali v celoti oproščeni opravljanja praktičnega izobraževanja. O ustreznosti izkušenj odloča študijska komisija. Po uspešnem zaključku izobraževanja izda Višja strokovna šola Leila d.o.o. javno veljavno diplomu in študent pridobi naziv Poslovni sekretar/Poslovna sekretarka.

CENA enega letnika je 304.000,00 SIT, če se plača v enem obroku. Če študenti plačajo v treh obrokih, je cena 320.000,00 SIT za en letnik. V šolnino je vključena vpisnina, učbeniki in ponavljanje izpitov.

ZAKAJ BI IZBRALI NAS?

- 1) Naši študenti so uspešni pri študiju, delu in v privatnem življenju.
- 2) S študenti delamo individualno. Ne pomenijo nam le številke, ampak osebo, s katero se dve leti srečujemo vsaj dvakrat tedensko in z večino navežemo prijateljske stike za vse življenje.
- 3) Študenti imajo možnost, da zaključijo študij prej kot v dveh letih.
- 4) Študenti so organizirani v delovne skupine, kar povečuje učni uspeh in prispeva k nastajanju novih poslovnih in prijateljskih zvez.
- 5) Šolnina je med najnižjimi v Sloveniji.
- 6) Brezplačne individualne konzultacije s predavatelji.
- 7) Brezplačna pomoč pri iskanju zaposlitve.
- 8) Brezplačno svetovanje pri razvoju kariere.
- 9) V času, ko poteka pouk tujih jezikov, so možne brezplačne inštrukcije za angleški in nemški jezik.
- 10) Možnost nadaljevanja študija na mednarodni visoki strokovni šoli na Finskem.
- 11) Zagotovljeno brezplačno parkiranje.
- 12) Izobraževanje izvajajo predavatelji z univerzitetno diplomom, magisterijem ali doktoratom, ki imajo izkušnje pri delu v gospodarstvu in poučevanju in uporabljajo sodobne učne metode.
- 13) Srečali boste veliko novih in zanimivih ljudi iz vseh področij dela.

INFORMACIJE o vpisu dobite na telefonski številki 01/2811340
ali preko internetnega naslova irena.marinko@guest.arnes.si.

INŠTALATERSTVO ZAKRAJŠEK ŠT. JURIJ 24, 1290 GROSUPLJE

Objavljamo naslednja delovna mesta:

1. MONTER OGREVALNIH NAPELJAV (M/Ž)
2. MONTER VODOVODNIH NAPELJAV (M/Ž)

Pogoji:

poklicna šola strojne stroke, lahko tudi delavec
brez poklica z izkušnjami na tem področju.

Prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljite
na zgornji naslov.

Informacije na telefonu 041 611 341.

NIKO MIHIČINAC K.D.

NEPREMIČNINE

KOLODVORSKA 3, 1290 GROSUPLJE

TEL.: 01-786 56 60, FAX: 01-786 56 65

GSM: 041-405 258

SMS: 405258@LINUX.MOBITEL.SI

E-MAIL: NIKO@MIHICINAC-NEPREMICHINE.SI

URL: WWW.MIHICINAC-NEPREMICHINE.SI

Če želite svojo
nepremičnino VARNO prodati,
podariti, izročiti ali jo pridobiti,
vam priporočamo,
da se o svoji nameri prej
POSVETUJETE PRI NAS!

vaš oglas v grosupeljskih
odmevih bo natisnjen v
(skoraj) 6000 izvodih
- prejmejo vsa gospodinjstva
v občini

PARKETARSTVO

- polaganje
- brušenje
- lakiranje
- laminati

Bartol Ivan s.p.

Nova pot 29
1291 Škofljica
GSM: 041/ 877-122

HITRO • UGODNO • KVALITETNO

ZDRAVSTVENI DOM GROSUPLJE GINEKOLOŠKA AMBULANTA DODATNE ZDRAVSTVENE STORITVE

GINEKOLOŠKI PREGLEDI

Ginekološki ultrazvok, preventivni in kurativni pregledi,
ki presegajo okvire pravic ZZSZ.

MERITEV NUHALNE SVETLINE

Presejalni test z ultrazvokom v 12-tem do 14-tem tednu
nosečnosti za ugotavljanje genetsko okvarjenih plodov.

AKUPUNKTURA

Tradicionalna kitajska medicina, ki uporablja za zdravljenje
igle, se vedno bolj uspešno uveljavlja tudi v našem okolju.
Primerna je za zdravljenje vseh vrst bolečin, nevralgij,
psihičnih težav, alergij, bolezni odvisnosti...

Saša Trampuž, dr. med.
specialist ginekologije in porodništva

informacije in naročanje:
ponedeljek in četrtek popoldan
torek, sreda in petek dopoldan

GSM 041 806 614

POZOR!

Konec leta je čas, ko potegnemo črto pod svojim poslovanjem.

Vam Vaš rezultat ni všeč?

Vam za vodenje knjig primanjkuje časa?

Bodite strokovnjak in jih zaupajte nam!

RAČUNOVODSKI SERVIS
DRAGO KASTELEC S.P.

Tel: 041/ 741 500

Vodenje poslovnih knjig

Pri nas opravljamo računovodske storitve in svetovanja za:

- podjetja,
- samostojne podjetnike,
- društva,...

Če se odločite za nas do 31.12.2005, Vam prvi mesec ne izstavimo računa za naše storitve, kartica Obrtnik pa Vam prinese še dodatni 5% POPUST!

Obiščete nas lahko tudi na
www.racunovodja-grosuplje.si

PETER KASTELIC s.p.

Servisiramo:

PARTIZANSKA 8
1290 GROSUPLJE

TV, video, radio,
HI-FI aparate,
daljinski upravljalci,
kamere...

tel.: 041-774-274

del. čas: pon., sre., pet. 9-12 in 14-16

ELTEHNIKA

ELEKTROMEHANIKA IN TEHNIČNA TRGOVINA
JOŽE AHLIN s.p., Kolodvorska cesta 1, 1290 Grosuplje
☎ 01/ 787 14 51, GSM: 031/ 640 100

MOBILNA TELEFONIJA

POOBlašČeni ZASTOPNIK

VELIKA IZBIRA
AKCIJSKIH APARATOV

ADSL

EN INTERNET,
PROSIM.

Magli ADSL zagotavlja hitro, zanesljivo in varno 24 urni dostop do interneta. In to preko navadne telefonske linije ali celo brezžično, če želite! Širokopolovna povezava omogoča nemoteno natisovanje tiskov, gledanje filmov, zanesljivo pošiljanje elektronske pošte, igranje igrice preko mreže, dostop do videoposnetkov in še in še. V času promocije pa velja za naročnike navadne telefonske linije posebna "naredi sam komplet" ponudba: - MODEM 24-400-641 1 SIT - PRIKLJUČNINA 24-400-641 1 SIT

EPGO

instalacije d.o.o.

CESTA NA KRKO 9, 1290 GROSUPLJE

Tel.: 01/786 26 22; 786 36 20

Fax: 01/786 46 21

E-mail: epg@siol.net

INSTALACIJE • TRGOVINA • INŽENIRING • SERVIS

Gramat Gril d.o.o.

Del. čas: pon.-pet. 7-18h, sob. 7-12h

PRODAJNI PROGRAM

- keramične ploščice
 - granitogres
 - masažne kadi
 - tuš kabine
- sanitarna keramika
- kopalniško pohištvo
 - laminati
 - talne obloge
- gradbeni material in orodja
- barve, laki, lepila
- mavčne plošče
- pohištveno železo z možnostjo razreza

SVETOVANJE

BLAGOVNI CENTER

Grosuplje, Rožna dolina 9

☎ 01 786-33-66, 786-33-63

10 LET
ZASEBNA ZOBNA ORDINACIJA
GROSUPLJE, Adamičeva 30
01 787 34 13, 041 723 731

Petrovič Goran dr.dent.med

PE GROSUPLJE
Kolodvorska 3
01/78 62 925

HRANILNICA

LON d.d., Kranj

varčevanje, krediti, plačilni promet,
osebni in podjetniški računi e-lon

VARČEVANJA Z ODLIČNO OBRESTNO MERO DONOSNO - VARNO - NAJBOLJŠE

- LON KREDIT - STANOVANJSKI KREDIT DO 25 LET
- BANKOMAT HRANILNICE NA KOLODVORSKI CESTI VAM JE NA VOLJO 24 UR
- PREJEMANJE PLAČE NA OSEBNI RAČUN (plačilne kartice, limiti, trajniki)
- POTROŠNIŠKI KREDITI v enem dnevu - tudi do 6 let
- MENJALNICA IN PLAČILO POLOŽNIC PO NAJUGODNJEŠI TARIFI

www.lon.si

e-pošta:
info@lon.si

Bančne storitve na **Ljubezniv Osebni Način**